

T.C
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
Fen Bilimleri Enstitüsü

**OFİS EKİNCİLER CADDESİ KONUT YAPILARINDA
FONKSİYONEL DÖNÜŞÜMÜN GÖRSEL ETKİLERİ ÜZERİNE BİR
İNCELEME**

Şule ELHAKAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ
(MİMARLIK ANA BİLİM DALI)

DİYARBAKIR
HAZİRAN-2006

T.C

DİCLE UNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

DİYARBAKIR

Şule Elhakan tarafından yapılan "Ofis Ekinciler Caddesi Konut Yapılarında Fonksiyonel Dönüşümün Görsel Etkileri Üzerine Bir İnceleme" konulu bu çalışma, jürimiz tarafından Mimarlık Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir

Jüri Üyesinin

Ünvanı   Adı Soyadı

Başkan: Prof.Dr.Zülcüf GÜNELİ .....

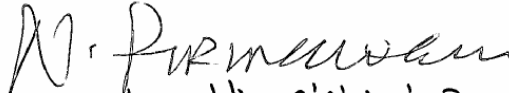
Üye : Yrd.Doç.Dr.İclal ALUÇLU(Danışman).....

Üye : Yrd. Doç.Dr. Fuat Toprak .....

Tez Savunma Sınavı Tarihi: 21.06.2006

Yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu onaylarım.

10.07.2006

Prof. Dr. Necmettin PİRİNÇÇİOĞLU

ENSTİTÜ MÜDÜRÜ

(MÜHÜR)

TEŐEKKÜR

Bu tezin oluŐturulmasında bana yol gösteren, Sayın Prof. Dr. Zülkuf GÜNELİ'ye, danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr İclal ALUÇLU' ya ve Sayın Yrd. Doç. Dr Fuat Toprak'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Öğrenimim boyunca her zaman yanımda olan ve beni destekleyen eşime, fotoğrafların çekimlerinde yardımlarını esirgemeyen, fotoğraf sanatçısı Sayın Hüseyin KOLAY'a, gösterdikleri, ilgi ve anlayış için Ekinciler Caddesi sakinlerine teşekkürü bir borç bilirim.

Haziran 2006

İÇİNDEKİLER

sayfa

Özet	I
Summary.....	III

BÖLÜM 1: GİRİŞ

1.1. Problemin Belirlenmesi.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Varsayım.....	4
1.5. Sınırlılıklar.....	4
1.6. Yöntem.....	5

BÖLÜM 2: DİYARBAKIR KENTİNİN TANITILMASI

2.1. Diyarbakır Kenti 'nin Tarihi, Coğrafi ve Ekonomik Yapısı	6
2.2. Diyarbakır Kentinin Planlama Süreci.....	8
2.2.1. Sur İçi Kent Dokusu.....	9
2.2.2. Sur Dışında Yeni Kent Oluşumu.....	11
2.3. Diyarbakır'da İlk Kooperatifin Kuruluşu.....	14
2.4. Diyarbakır'da Nüfus ve Şehirleşme Hareketleri.....	16

BÖLÜM 3: KONUT TANIMI VE KONUTUN KULLANIM SÜRECİ İÇERİSİNDE DEĞİŞİMİ

3.1. Konut Tanımı	19
3.2. Konutun Tarihsel Süreçte Gelişimi Anlam ve Önemi.....	20
3.3. Konutun Türkiye'deki Gelişimi.....	23
3.4. Diyarbakır'da Konut Sorunu	24

BÖLÜM 4: ALAN ÇALIŞMASI

4.1. Alanın Tanıtılması.....	25
4.2. Alan Çalışmasında İzlenen Yöntemler.....	31
4.2.1. Gözlem ve Görüşme Yöntemi.....	31
4.2.2. Anket Yöntemi.....	32
4.2.2.1.Konut Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi.....	33
4.2.2.2.İşyeri Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi	43
4.2.3. Mekânsal Analiz Yöntemi.....	51
4.2.3.1.Ekinciler Cad. Konutlarının Mekân Analizleri.....	52
4.3. Alan çalışması sonuçları	78

5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....84

EKLER

EK 1 Görsel Kirlenme Analizi.....	88
EK 2 Gözlem Formu.....	102
EK 3 Konut Anket Formu.....	103
EK 4 İşyeri Anket Formu.....	106

KAYNAKLAR.....109

Çizelge Listesi.....	112
Şekil Listesi.....	114
Tablo Listesi.....	116
Özgeçmiş.....	118

ÖZET

Çok eski bir yerleşim birimi olan Diyarbakır kenti, tarihi boyunca ticari bir kimliğe sahip olmuştur. Nüfusun artmasına bağlı olarak, sur içi daha çok ticaret alanı olarak kullanılmış ve konut ihtiyacına cevap veremez hale gelmiştir. Kentte imar hareketlerinin başlatılmasıyla birlikte konut alanları surların dışına doğru gelişmeye başlamıştır. 1950’li yıllardan itibaren başlayan ve hızla yayılan sur dışındaki yerleşim alanlarında kooperatifler aracılığıyla yapılan bahçeli evlerle yeni bir şehir kurulmuştur.

Diyarbakır’da nüfusun hızlı bir şekilde artmasıyla, konutlarda olduğu gibi ticari alanlarda sur içinden dışına doğru yayılmıştır. Ekinciler caddesinin şehrin merkezi konumunu alması ile beraber ticari işletmeler de bu caddede konumlanmayı tercih etmişler ve ticareti bu aks üzerine taşımışlardır. Arsa değerlerinin artması ve imar değişiklikleriyle cadde üzerindeki 1–2 katlı evler yıkılmış, yerlerine altı işyeri üstü konut olan çok katlı apartmanlar inşa edilmiştir.

Ticaretin yoğunluğunun giderek artması bu cadde sakinlerinde memnuniyetsizliklere neden olmuş ve konut alanları giderek yerlerini ticari alanlara bırakmıştır. Konutların zaman içerisinde fiziksel olarak eskimesinin yanı sıra fonksiyonlarının değişmesiyle birlikte tadilatlar yapılmış ve boyutu her geçen gün daha da artan görsel kirlenme, ciddi bir problem halini almıştır.

Bu problemin irdelenmesi amacıyla yapılan çalışmanın;

Birinci bölümünde; çalışmanın konusu, amacı, varsayımı ve sınırlılıkları üzerinde durulmuştur. İkinci bölümünde Diyarbakır tanıtılmış, kentin sur dışına çıkışı ile ilgili bilgi verilmiştir. Ayrıca Türkiye’deki şehirleşme hareketleri ve Diyarbakır’ın bu süreçteki yeri irdelenmiştir. Üçüncü bölümünde; konutun tanımına yer verilmiş, konutun tarihsel süreçteki gelişimi incelenmiş, ayrıca konut sorunun Türkiye ve Diyarbakır’daki durumu ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Dördüncü bölümünde; çalışma alanı tanıtılmış, alan çalışması için uygulanan yöntemler üzerinde durulmuştur. Uygulanan yöntemlerle belirlenen konutların, cepheleri ve projeleri incelenmiş, işyerleri ve konutlarda yapılan

anketlerin değerlendirmesi yapılmıştır. alışmanın son bölümde ise sonuç ve öneriler sunulmuştur.

ANAHTAR KELİMELELER: Grsel Kirlenme, Fonksiyonel Eskime, Konut

SUMMARY

Diyarbakır is one of the oldest civilization places that have important trade background. Due to the increase in the city population, the old city enclosed by the city wall (sur içi) could not provide both trade and housing areas requirement. Therefore, housing has extended to the outside of the old city. Since 1950's, the new city has extensively been established by various house-building cooperatives in the out side of the city wall. Afterwards, trade has moved to out side as well as housing. Nowadays, the trade has mostly located on the Ekinciler Street in Diyarbakır. The old small house buildings have been demolished and instead of them high stores houses with shops placed on the street. Recently, many houses transformed into shops that have various commercial facilities. As results: 1. The people reside on the Ekinciler Street are unpleased to live there and many of them left whereas the remains would like to leave the street, 2. Deterioration in these houses with functional changes as well as physical changes cause unpleasant views. The problems mentioned above, have been determined in this study. For the aim, the following works have been made systematically as follow:

The problem, the goal, and the limitations of the study have been provided in the first chapter. In next chapter, Diyarbakır has been introduced; the movement from the inner city was explained. Moreover, city movements in Turkey and Diyarbakır's situation in this process also investigated in this chapter. The explanations and definitions of house and historical background of housing have been presented in third chapter. Additionally, information about housing problem in Turkey and Diyarbakır has been provided in the same chapter. The explanation about the study area and applied methods could be seen in fourth chapter. Furthermore, in this chapter, the views and projects of the determined houses according to applied methods have been investigated; trade shops and houses have been reviewed by using completed enquiries. In the final chapter, the study has been concluded and certain recommendations have been presented.

KEY WORDS: Visual Pollution, Functional Variation, Houses

1. GİRİŞ

1.1 Problemin Belirlenmesi

Türkiye'nin nüfus artış hızı % 2 nin üzerinde olup, kırsal alandan kentlere doğru hızlı bir göç yıllardır boyutları sürekli büyüyerek devam etmektedir. Birçok kentimizi etkileyen göç olgusu, kentlerin kontrollü bir şekilde büyümesini engellemiş, fiziki yapılarını da bozmuştur. Diyarbakır'da kırsal alanda, özellikle dağ köylerinde anarşik olaylar nedeniyle tarımsal üretim ve hayvancılığın gerilemesi tarımsal üretim pazarlanmasını ve ticareti duraksatmış, bir yandan kent ticaretini olumsuz etkilerken öte yandan da göçü zorunlu kılmıştır. Büyük nüfus kitleleri kente göç etmiştir. Bunların yanı sıra kent, çevre illerden de küçümsenmeyecek miktarda göç almıştır. Uygunsuz arazilerde kaçak yerleşmeler, gün geçtikçe artan sayıları, kenti çevreleyen imarsız araziler ve imarlı alanlarda da yık yap sürecinin başlaması ile birlikte, çevresi kaçak yapılaşmalarla yoğunluğu giderek artan bir kent görüntüsü ortaya çıkmıştır (Akıncıtürk, 1996).

1945 yılından sonra Diyarbakır İli'nin nüfus hareketlerindeki artış, kentin içindeki toplumsal gelişme ve ekonomik değişme yeni yerleşmelerin oluşmasına neden olmuştur. 1950–1960 yıllarından itibaren Diyarbakır'da kentleşme olgusunun yeterince anlaşılabilmesi, pek çok sorunu beraberinde getirmiştir. 1960'lardan sonra sur içindeki geleneksel doku, fiziki olarak yavaş yavaş bozulmaya başlayarak apartman tipi konutların yaygınlaşmasına neden olmuştur (Beysanoğlu, 1999).

Kentte nüfus yoğunluğunun artmasıyla kent sur dışına doğru gelişmeye başlamıştır. "Sur dışına ilk çıkışlar esnaf ve tüccar kesimiyle başlamış iki, üç katlı evler inşa edilmiştir. Daha sonraları kooperatiflerin ve kredilerin teşvikiyle apartmanlaşmalar başlamıştır" (Beysanoğlu, 1999).

İmar planlarında değişikliklerin yapılması ile sur dışında yapılmış olan bahçeli ve tek ev düzeninde evler yıkılarak yerlerine çok katlı binaların yapıldığı bir dönem başlamıştır

Diyarbakır'da Sur dışına çıkış sadece konut bazında olmamış, beraberinde ticari merkezleri de taşımıştır. Sur dışında yaşayan halk önceleri alışveriş ihtiyaçlarını Sur

içinde; Dağkapı, Mardinkapı ve Melikahmet semtlerinde karşılaşmıştır. Sur içinde bulunan yoğun tarihi yapılar ve bunları korumaya karşı gösterilen özen ticari anlamda bir sıkışıklık yaratmıştır. Konutla beraber nüfus hareketinin sur dışında artmasıyla, ticareti düşünen müteşebbisler işletme kuruluş yeri olarak sur dışında bulunan önemli cadde ve bulvarları tercih etmişlerdir. Ticaret, Sur dışında oluşan Yenişehir semtinde; Ekinciler Caddesi başta olmak üzere Gevran Caddesi ve İstasyon Caddesi, Bağlar semtinde ise Gürsel Caddesinde yoğunlaşmıştır.

Yukarıda sayılan semtlerdeki caddeler üzerinde, hemen hemen bütün yapılar tasarlanma aşamasında konut olarak düşünülmüş, ticari yapılaşma göz önünde bulundurulmamıştır. Bu caddelerde bulunan konutların bir kısmı fonksiyonunu değiştirerek ticari alanlara dönüşmüştür.

Tarih boyunca konut, toplumun ve aile yapısına bağlı olarak farklılaşmalar göstermekte, insan ve doğa ilişkisi, farklı yaşam tarzları, farklı teknoloji beraberinde farklı konut çevrelerini getirmektedir. Kullanıcı gereksinimleri ve yapı özellikleri arasındaki fark büyüdükçe kullanım tamamen değişmekte, zaman içerisinde oluşan eskimeler yapıyı yıkıma kadar götürebilmektedir.

Bilindiği gibi; binalar henüz tasarım aşamasında, kriterlerin tam ve doğru olarak belirlenmemesi halinde değişik kullanıcılar veya aynı kullanıcının zaman içerisinde değişen ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelmektedir. İlk aşamada gereksinimler, yapının belirli esneklik sınırları içinde karşılanabilirken, işlevsel kayıplara neden olduğu anda “eskime” sorununu ortaya çıkarmaktadır (Özmen, 1995).

Zaman içerisinde;

- binanın malzemesinin veya strüktürünün eskimesiyle fiziksel eskime,
- binanın kullanıcı gereksinimlerini karşılayamaması veya zamanın gereklerine konfor anlayışına karşı yetersiz kalması sonucu işlevsel eskime,
- binanın kendisinden beklenen geliri getirmemesi sonucu ekonomik eskime,
- binanın bulunduğu çevrenin fonksiyonel ve fiziksel özelliklerini yitirmesi sonucu bölgesel veya çevresel eskimeler sonuç olarak ortaya çıkmaktadır.

Binaların ilk programlama aşamasındaki gibi planlanmış biçimde gelişmemesi veya değişmesi, pek çok sistemin değişmesine neden olmuştur. Sonradan oluşan programsız değişimler bina içinde sirkülasyon alanlarının, dışarıda ise sosyal amaçla ayrılmış alanların planlandığı biçimiyle kullanımını engellemektedir.

Diyarbakır Yenişehir semti Ekinciler Caddesinin de üzerinde bulunduğu İmar planlarının geleceğe yönelik bu değişmeler göz önüne alınmadan yapılmış olması, yapılardaki eskimelere zemin hazırlamıştır. Cadde üzerinde bulunan yapılarda zaman içerisinde, işlevsel değişiklikler meydana gelmiş ve bu değişiklikler de giderek yapıların cephelerine yansımış sonuçta da cephelerde bozulmalara ve görsel kirliliğe neden olmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Mekân tasarımı yapılırken, yapı ve çevre bütününde en küçük ölçekten başlayarak makro ölçüğe varan kent oluşumunda geçmişteki tecrübelerin desteğinde uzun vadeli ve geleceğe yönelik çok amaçlı ve kapsamlı bir planlama yapılmalıdır. Uzun vadeli planlamada gelecekte esnek büyüme verileri hazırlanmalı ve tasarlanmalıdır.

Bu çalışmada, Ekinciler aksı üzerinde özellikle konut yapılarında fiziksel, çevresel, fonksiyonel, ekonomik eskimelerin cephelere yansımaları incelenerek hazırlanan verilerin değerlendirilmesiyle, ileride oluşabilecek eskimleri ve görsel kirlenmeyi engellemek için neler yapılabileceği konusunda öneri sunmak bu çalışmanın amacını oluşturacaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Diğer pek çok kentte olduğu gibi Diyarbakır Kenti'nde de, kentsel estetik açısından olumsuz olarak nitelendirilen görsel kirlilik mevcuttur. Gerek kent halkı, gerekse yerel yönetimler, bu durumun insan üzerindeki etkilerini fark etmemekte ve yeterince duyarlı davranmamaktadırlar.

Araştırmada üç senelik bir zaman diliminde bile fonksiyonların değişmesiyle oluşan kirlenmenin ne kadar arttığı izlenebilmekte ve ileride ticaret alanlarının sayısının daha da artacağı görsel kirlenmenin boyutunun büyüyeceği tahmin edilebilmektedir.

Bütün bu değişim ve büyüme ihtimalleri göz önünde bulundurularak yapılan bu tespit çalışması ileride yapılacak olan imar planları ve projelerin programlama aşamalarında yardımcı olması açısından önem kazanmaktadır.

1.4. Varsayım

Ekinciler aksı üzerinde yapılan gözlemlere dayalı olarak;

- Bir kaç yıl içerisinde bu aks üzerinde konutların eskimesi ve konutlarda yaşayanların memnuniyetsizliklerinden dolayı konut sayısının giderek azalacağı,
- Konutun yerini hızlı bir şekilde ticarete bırakacağı,
- Bu fonksiyonel değişim süreci içerisinde, ticaretin beraberinde getirdiği tabelalar ve tadilatlarla, görsel kirliliğin giderek artacağı varsayımı ile çalışmaya başlanmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışma da; Diyarbakır kentinin merkezinde bulunan Ofis, Ekinciler caddesi üzerinde ki yapılar incelenmiştir.

Yapılan gözlemlere dayalı olarak bu caddedeki konutlarda; ticaretin daha çok yapıların ön cephe ve giriş katlarına yerleştiği tespit edilmiştir. Fonksiyonel eskimelerle birlikte, tadilatlar ve görsel kirlenme yapıların bu bölümlerinde başlamış ve bu değişim zaman içerisinde üst katlara doğru ilerlemiştir. Bu yüzden yapıların ön cepheleri incelenmiştir.

Ekinciler aksı üzerinde emniyet binası, vali konağı, askeri yapılar gibi çeşitli kamu binalarının bulunması, bu yapılarda fotoğraf çekimi ve çalışma yapılmasına izin verilmemesinden dolayı araştırma kapsamına alınmamıştır.

Birçok mekânda yapılan tadilatların, hiçbir izne tabi olmadan yapılması dolayısıyla alan çalışması yapılırken bu mekânların gerek işletmecileri, gerekse çalışanları tarafından çalışma yapılmasına izin verilmemiştir.

Yapılar, alan çalışması esnasında projelendirilirken bazı apartmanlarda tadilat yapılmamış daire kalmadığından, gerçek projeleri ancak orada bulunan kişilerden alınan bilgiler doğrultusunda çizilmiştir.

1.6. Yöntem

Kent oluşumunda geçmişteki tecrübelerin desteğinde uzun vadeli ve geleceğe yönelik kapsamlı bir planlama çalışmasına verileri hazırlanmak amacıyla;

Ekinciler aksı üzerinde kullanıcıyı değiştirmeye zorlayan nedenleri belirlemek üzere anketler uygulamak, alanda bulunan yapıların belli tarihler arasındaki projelerini belirleyerek karşılaştırmalı durum analizleri yapmak ve bu elde edilen verilerle tablolar oluşturmak, bu çalışmanın yöntemini belirlemektedir.

- Araştırmanın birinci bölümünde; problemi ve amacı belirlenmiş, ayrıca çalışmanın önemi varsayımı ve sınırlılıkları üzerinde durulmuştur.
- İkinci bölümde yapılan literatür araştırmaları yardımıyla; Diyarbakır'ın kısa tarihçesi coğrafi konumu, ekonomik yapısı ve kentin sur dışına çıkışı konuları anlatılmış, Türkiye'deki şehirleşme hareketleri, Diyarbakır'ın bu süreçteki yeri irdelenmiştir.
- Üçüncü bölümde yine literatür araştırmaları yardımıyla; konut, konutun tarihsel süreçteki gelişimi ve apartmanlaşma konuları anlatılmıştır. Ayrıca konut sorununun Türkiye ve Diyarbakır'da ki durumu ele alınmıştır.
- Dördüncü bölümde; çalışma alanı tanıtılmış, analiz çalışması için uygulanan yöntemler anlatılmış, uygulanan yöntemler yardımıyla konutlarda yaşayanların memnuniyetsizlikleri ve konutların fonksiyonel değişimleri belirlenmiştir. Krokileri çıkarılarak yapılan anket sonucunda, işyeri ve konutlardan elde edilen verilerin değerlendirilmesi yine bu bölümde yapılmıştır.
- Beşinci bölümde; sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

BÖLÜM 2. DİYARBAKIR KENTİNİN TANITILMASI

2.1. Diyarbakır Kenti'nin Tarihi, Coğrafi Ve Ekonomik Yapısı

Diyarbakır, Güneydoğu Anadolu bölgesinde Dicle ve Fırat ırmakları arasında uzanan yaylanın Dicle'ye bakan eteğinde ortalama yüksekliği 600–700 m olan bir alanda kurulmuş bir kenttir.

Kuzeyde bulunan dağlık yaylalarla güneydeki step düzlükleri arasındaki yerleşmeye elverişli bir geçiş alanında yer alan kent, bir yandan Akdeniz ve Basra körfezine, bir yandan Harput - Sivas - Samsun yoluyla Karadeniz 'e, bir yandan da Bitlis ve Van gölü havzası üzerinden Azerbaycan ve İran'a uzanan anayolların kavşak noktasında bulunması nedeniyle önemli bir konumundadır (Anonim, 1982) .

Diyarbakır, Türkiye ortalamasına çok yakın bir nüfus sıklığına sahiptir (km²'ye 71). Kentleşme oranı oldukça yüksektir (%54,8). Kentsel nüfusun %65 kadarı kent merkezindedir. Kırsal yerleşmeler toplu köyler biçimindedir (Sarı,1996).

Malatya, Elazığ, Bingöl, Muş, Siirt, Mardin, Urfa, Batman ve Adıyaman illeriyle çevrelenmiş olan Diyarbakır ili, bölgenin tüm özelliklerini taşır. Bağlı 13 ilçe merkezi bulunmaktadır.

Geçmişte 26 medeniyete beşiklik etmiş olan kent günümüze kadar farklı isimlerle anılmıştır. Diyarbakır'a "Amidi" veya "Amedi denildiği, Asur hükümdarı Adad –Nirari (MÖ 1310–1281)'den kalma bir kılıç kabzasındaki yazıdan ve MÖ.800,762,705, yıllarından kalma Asur valilerinin isimlerini bildiren belgelerden anlaşılmaktadır (Anonim, 1995) .

M.Ö.2000 yılından miladi yıla kadar Diyarbakır'a egemen olmuş devletler şöyle özetlenebilir.

M.Ö.2000 Hurri-Mitanni krallığı

M.Ö.140 sonları Huri-Mitanni Krallıklarının Asur saldırıları sonucu yıkılması

M.Ö.1200-1600 Asur ve Urartu egemenliği

M.Ö.500-331	Pers egemenliği
M.Ö.331-323	Makedonyalılar dönemi
M.Ö.323-140	Selökid Krallığının kurulması
M.Ö.140-84	Partlar
M.Ö.85-69	Büyük Tigran dönemi
M.Ö.69	da başlayan Roma dönemi (Beysanoğlu Ş. 1999)

Roma ve Bizans'a ait yazılı kaynaklarda "Amid, O'mid ,Emit; Amide,Kara Amid gibi farklı şekillerle adlandırıldığı görülmektedir. Arapların egemenliği altında bulunduğu zaman sürecinde "Diyar-Bekr" sonra "Diyarbekir" Osmanlılar döneminde de bazen "Amid" bazen "Diyarbekir" kentin ismi olmuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarında TDK' da oluşturulan araştırma komisyonu 1938 yılında "Diyarbakır adını benimsemiş ve o tarihten itibaren ilin resmi adı olmuştur (Özyılmaz, 2000) .

Diyarbakır, Baharat yolu gibi tarihsel ticaret yollarının kavşağında bulunması ile Kültür ve ticaret merkezi olan Mezopotamya'nın yegâna kenti konumuna gelmiştir. Uzun yıllar kültür ve ticaret merkezi olma özelliğini koruyan Diyarbakır; 17.yüzyılın sonlarında ve 18. yüzyılın başlarında Osmanlı sisteminin yavaş yavaş bozulması sebebi ile sıkıntılar yaşamaya başlamıştır. Osmanlı'nın son dönemlerinde ivme kazanarak iyice bozulan doğudaki sosyo- ekonomik düzenin, Cumhuriyet döneminde de düzelemediği ve bu durumun 1960'lı yıllara kadar sürdüğü söylenebilir.

Diyarbakır, doğa şartlarının tarım ve hayvancılığa uygun ve hayvan varlığı bakımından, Türkiye'nin önde gelen illerinden biri olmasına karşılık hayvancılık özellikle son on yılda giderek önemini kaybetmiştir. Hayvancılık ağırlıklı olarak geleneksel yöntemlerle yapılmaktadır (Anonim a, 2005).

Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar, bölge dokumacılığındaki önemini koruyan, 1927 sanayi sayımında, Diyarbakır'ı dokumacılıkta en önemli 3.İli konumuna getiren ipekböcekçiliğinin ise, artık eski önemini yitirdiği görülmektedir (Anonim a, 2005).

1960 yıllarında kalkınma planlı döneme geçilmesi ile birlikte 5'er yıllık kalkınma planları uygulanmaya başlanmış ve ülke ekonomisinin tümüyle kalkınması ve gelişmesi

hedeflenmiştir. Ancak bu aşamada batı sanayi devrimini tamamlayarak ekonomik gelişmelerini sağlam temeller üzerine oturtmuş, gelişen batıyı yakalamak oldukça güç hale gelmiştir. Kalkınma planları tam anlamıyla uygulanmadığı için belirlenen hedeflere ulaşamamıştır. Aynı zamanda Doğuyu ve Güneydoğuyu ve bir zamanlar önemli ticaret merkezleri olan kentleri de olumsuz yönde etkilemiştir. Her ne kadar Diyarbakır 1963 yılında çıkarılan 202 yasa ile “Kalkınma Öncelikli Yöre” kapsamına alınmışsa da, uygulanan yanlış teşvik politikaları nedeni ile istenilen hedeflere ulaşamamıştır. 1990–1991 yıllarında Diyarbakır teşvik sıralamasında 4. sırada iken teşviklerin belirlenmiş olan hedeflerin dışında kullanılması sebebi ile 1992 yılında 43. sıraya gerilemiş; bu durum da Diyarbakır’ın kalkınmasını olumsuz yönde etkilemiştir (Özbay, 1996).

Diyarbakır büyük boyutlarda potansiyel içermesine rağmen sanayileşmenin geri kaldığı illerden biridir. 1995 yılı itibari ile Gayri Safi Milli Hâsıla’nın il oluşumunda sektör paylarına göre, imalat sanayi katkı payının % 4,1 düzeyinde olduğu ve madencilik sektöründe %5,2 değerinin de gerisinde kaldığı anlaşılmaktadır.

1995’ ten 1998 yılına kadar geçen zamanda, imalat sanayinin gelişme hızında %19luk bir artış yaşanmasına karşın, 1990’lı yıllarda yaşanan göçün etkisi ile ortaya çıkan yapılaşmanın sonucu olarak, inşaat sektöründe %21 düzeyinde gerçekleşen gelişme hızının gerisinde kaldığı da ortaya çıkmaktadır (Bulut,1998).

1993 yılında Türkiye GSMH içersinde, imalat sanayi payı %22,8 oranına yükselirken, tarımın payı %14,7 oranına düşmüştür. 1995 yılında ise bu oranlar tarımda %12 ye düşerken, imalat sanayi payı %25’lere yükselmiştir. Bu oranlar gösteriyor ki Diyarbakır’ın Türkiye ortalama sanayi yapısının çok gerisinde kaldığı ancak %16 ‘sı düzeyinde bir sanayi üretimi değerine ulaşabildiği görülmektedir (Bulut,1998).

2.2. Diyarbakır Kentinin Planlama Süreci

Kentin ilk imar planı çalışması 1962 yılında, Sur içinde 1/5000 ölçekli olarak yapılmış, 1965–67 yıllarında ise 1/1000 ölçekli Sur içi ve Sur dışı planları hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Kentin genel anlamda planlama çalışması ise 1984–86 yılları arasında İller bankasınca Nazım ve Uygulama İmar planının hazırlanması ile ilgili çalışmadır. Yıldız

Üniversitesi tarafından 1990 yılında Sur içi koruma amaçlı İmar Planı yapılmıştır. Şu anda yürürlükte olan imar planları belediyece 1992–94 yılları arasında ihale yoluyla yaptırılmıştır. Daha önce İller Bankasınca yaptırılan imar planları 6 yıl sonra belediyece tekrar revize edilmiştir. Genel planlama çalışmalarının yanı sıra, bu güne kadar birçok plan değişikliği yapılmış olup, yürürlükte olan imar planları da güncelliğini yitirmiştir (Sevinç, 2001).

2006 yılı içerisinde Yenişehir belediyesi tarafından revizyon planları için tespitler yapılmış, kadastral plan, arazi kullanım deseni, kat adetleri hali hazır haritalara işlenerek Büyükşehir belediyesine teslim edilmiş, bu tespitler doğrultusunda imar planının hazırlanması beklenmektedir (Kara, 2006).

2.2.1. Sur İçi Kent Dokusu

Diyarbakır kent merkezi, 7 bin 500 yıllık bir geçmişe sahiptir. Tarihin her döneminde büyük uygarlıkların, kültürel ve ekonomik hareketlerin merkezi olarak kabul edilen kent, birbirini izleyen 26 değişik uygarlığa beşiklik etmiştir. MÖ.3000 yıllarında Hurriler'den başlayarak Osmanlılara kadar uzanan yoğun bir tarihi geçmişi olan Diyarbakır'da yaşayanlar, dönemlerine ait izlerle kenti ölümsüzleştirmişlerdir. Bu eserlerin başında, kuşbakışı bir kalkan balığını andıran kenti baştanbaşa kuşatan surlar gelmektedir.(Şekil.1) Diyarbakır surlarının uzunluğu 5 km ve yüksekliği 8–12 m arasındadır. Birçok kitabe, kabartma ve çeşitli süslemelerin yer aldığı 82 adet birer mimari şah eser olan burçlar bu surlarda dizilidir (Anonim a, 2005).

Burçlardan güneyde yer alan Evli Beden, Yedi Kardeş, Nur, kuzeyde Dağkapı, batıda Urfakapı burçları en görkemli olanlarındandır. Surlar kuzeyde Dağkapı, güneyde Mardinkapı, doğuda Yenikapı ve batıda Urfakapı olmak üzere 4 ana kapıya sahiptir. Surların büyük bir çoğunluğu siyah volkanik bazalt taşın hâkim olduğu, taş işçiliği ve sanatın zirveye ulaştığı bir incelikte inşa edilmiştir. Diyarbakır sur içi kentsel dokusu ve surları, mimari tasarımı birçok Avrupalı seyyah, coğrafyacı, arkeolog ve mimarları etkilemiştir. Bunlardan A.Gabriel Diyarbakır ziyareti sırasında kentten o kadar etkilenmiş ki uzun bir süre kentte kalmış, sur içi konut mimarisi ve surlarını titizlikle

incelemiş ve çok zor koşullarda çalışmasına rağmen, bir çok burcun rölelerini çıkarmış, kısmen tahrip olanlar için restorasyon projeleri yapmıştır (Güneli, 2002).

Şekil 2. A.Gabriel tarafından çizilen Sur içi planı (Gabriel, A.,1940)

Diyarbakır'ın 16. yüzyılda Osmanlı egemenliğine girişi, kenti yeniden bir imarlaşma sürecine sokmuştur. Osmanlı döneminde yaygınlık kazanan anıtsal yapılar, sur içi kent dokusu içine yayılmıştır. Kentin dokusal gelişmesini belirleyen sokak ve mahalleler anıtsal yapıların etrafında gelişme göstererek, kent dokusunu yeniden belirlemiştir. Geleneksel Diyarbakır evleri iklim, topografya ve kullanıcı gereksinimlerinin getirdiği zorunluluklarla beraber gelişme göstermiştir. Evler kompakt, birbirine bitişik ve daracık sokakları meydana getirerek oluşmuştur (Aluçlu, 1993)

Bütün bunların dışında birçok uygarlığın kesiştiği kavşak konumunda olan Diyarbakır'da tarihsel doku, bugün zorunlu göç, çarpık kentleşme, nüfus artışı gibi nedenlerle, giderek yok olma tehlikesiyle yüz yüze kalmıştır. Tarihsel kent surlarının çevrelediği eski kent merkezi, 1. derece sit alanı olmasına rağmen, bugün birkaç istisna dışında tamamen tahrip edilmiştir. Yöreye özgü yazların serin, kışların sıcak geçirildiği avlulu taş evler yıkılmış yerine 5-6 katlı yapılar dikilmiştir. Surların etrafı adeta gecekonduyla kuşatılmış, bu gece kondu inşaatlarında kullanılan antik sur taşları hazin bir görüntü yaratmıştır (Birel, 1999).

2.2.2. Sur Dışında Yeni Kent Oluşumu

Çok eski yerleşmelerden biri olan kentin 1928–1945 yılları arasında surların dışına doğru gelişmesiyle, (Şekil 2) yeni kent oluşumuna neden olan faktörler aşağıdaki gibidir.

1. Ordu ve yönetim personelinin “memur evleri” ve “lojmanları” destekleme politikası ile oluşturulacak konutların uygulama alanı ancak sur dışında olabilmesi,
2. Genel müfettişliğin kurulmasıyla buna bağlı birimlerin yerleşebilecekleri mekânlar sur içerisinde sınırlı kalması,
3. 1930 yılında yeni belediyeler yasası çıkarılmış ve başlıca yönetsel merkez ve büyük kentlerde imar hareketleri başlatılması,
4. 1935 yılında demiryolunun kente gelmesi ile kente ekonomik canlılık gelmiş ve yerleşmenin yönünü istasyona bağlı olarak etkilemesi,
5. Genel müfettiş olarak atanan kişilerin çoğu parti kademelerinde, daha sonradan da hükümette milletvekili ve bakan olarak görev yapmış kişilerdi. Bu kişiler devlet politikalarını bilinçli ve özenli bir şekilde uygulamaktaydılar. Bu kişilere geniş yönetim yetkileri ve maddi olanaklar sağlanmıştı. Yerleşmeye ilişkin kararlar parti ve hükümetle özdeş belediye ile birlikte kısa süre içerisinde hayata geçirilebilmesi,
6. Bunlara ek olarak; Kültür ve ticaret merkezi olan Mezopotamya’da Diyarbakır’ın Baharat yolu gibi tarihsel ticaret yollarının kavşağında bulunması ile Diyarbakır öteden beri ticari bir kimliğe sahip olmuş ve potansiyelin geliştirilmesi için sur içi ticaret alanının konut alanlarının gereksinimlerine cevap veremeyeceği düşünülmüştür

İmar hareketleri için yerel yönetim ve valiliklerde yeni örgütlenmelere gidilmiştir. Bu arada kamu yönetimleri, yerel yönetimler ve özel idarelerin kamulaştırma yetkilerinden yararlanarak arsa stoku yapılmıştır. Yansen’in Diyarbakır’ı ziyareti ve sur dışı planında bulunan geniş bir alanın kamulaştırılması önerisi ile ilk defa sur dışında kamulaştırma ve kamu kuruluşlarının yerleşmesi sağlanmıştır (Beysanoğlu,1999) .

Şekil 2. 1950 li yılların başlarında Sur dışına çıkış (Arslan,1999)

Diyarbakır kentsel sit alanının tamamen yok olmasını önleyen, günümüze ulaşmasını sağlayan, kentin sur dışında gelişmesinin hız kazanması, 1950–55 yıllarına rastlamaktadır. İlk uygulamalar 1868–1875 yıllarında Vali Hatunoğlu Kurt İsmail Paşa'nın Sur dışında vilayet konağı, hastane, kışla binaları ve bir cami yaptırdığı döneme kadar gitmektedir. Sur dışında gelişme, demiryolunun gelmesi ve halkı buraya çekmeyi amaçlayan yapıların yapılması ile başlamış, 1935 yılında başlatılan imar çalışmaları ile devam etmiştir (Anonim, 1991).

İmar hareketinin başlamasından önce Diyarbakır'ın dört kapısının dışında da mezarlık bulunmaktaydı. Surlarla çevrili kentin sur dışına yayılması için bu mezarlıklar kaldırılmıştır. Sadece, Mardin kapısı'ndaki "Şeyh Muhammed Düzlüğü" ve Urfa Kapısı'ndaki "Şehitlik" bırakılmıştır. Bu iki kapı arası düzeltilerek yeni şehir için geniş bir alan oluşturulmuştur (Beysanoğlu, 2001) .

büyük bir ilkokul yapılmış; daha sonraki yıllarda da Sümerbank Şayak Fabrikası yapılmıştır.

Şekil 4. Sur' a paralel caddenin görünümü

Surların dışına doğru açılan şehrin Dağ Kapı tarafından Dicle nehrine doğru giden kısmına da 1935–1945 yılları arasında Tekel Rakı Fabrikası, Devlet Hastanesi, Yatılı Öğretmen Okulu ve bir açık hava sineması yapılmıştır (Beysanoğlu, 1999).

1950'li yıllardan itibaren başlayan ve hızla yayılan Sur dışındaki yerleşim alanları da, askeri bölgeler, hava alanı, doğal engeller gibi sınırlara dayanınca sur içinde tekrar yapılanma baskıları artmış ve çoğu geleneksel konutlar olmak üzere yıkılarak, yerlerine 7 kata varan yüksekliklerde niteliği olmayan çevreye aykırı yapılar yapılmıştır (Anonim,1991) .

2.3. Diyarbakır' da İlk Kooperatifin Kuruluşu

Diyarbakır şehrinin 1930'lu yıllarda nüfusu hızlı bir şekilde artarken civardaki il ve kasabalardan, köylerden gelen göçlerle bu artış iyice hızlanmaktaydı. Şehrin kale dışında bulunan, Dağ kapı ve Urfa kapıları arasındaki düz alana planlı bir şekilde taşınması zorunlu bir hal almıştır. Milletvekili Mustafa Ekinci önderliğinde on arkadaşı Mahmut Mesuliyetli Diyarbakır Yeni Evler Yapı Kooperatifini kurmuşlardır. Sur dışında yeni ve modern bir kent kurma çabası ile 100 konut olarak tasarlanan ilk kooperatif 21 Şubat 1951 tarihinde kurulmuştur. İki yıl içerisinde konutlar tamamlanarak ortaklara dağıtılmıştır. Daha sonra aynı amaçla yeni kooperatifler kurulmaya başlamıştır.

Şekil 5. 1960 lı yıllarda sur dışı kent dokusu, Mühendisler koop. Lise Cad. (Tekin, A.,1969)

Şekil 6. Lise Caddesinden görünüş. (2006)

Diyarbakır Maarif Evleri Yapı Kooperatifi, Diyarbakır Güzel Evler Yapı Kooperatifi, Dicle Yapı Kooperatifi, Şen Evler Yapı Kooperatifi, Doktor Evleri Yapı Kooperatifi, vb. bu arada kurulan kooperatiflerdir (Şekil 5,6). Böylece kale dışında yapılmaya başlanan

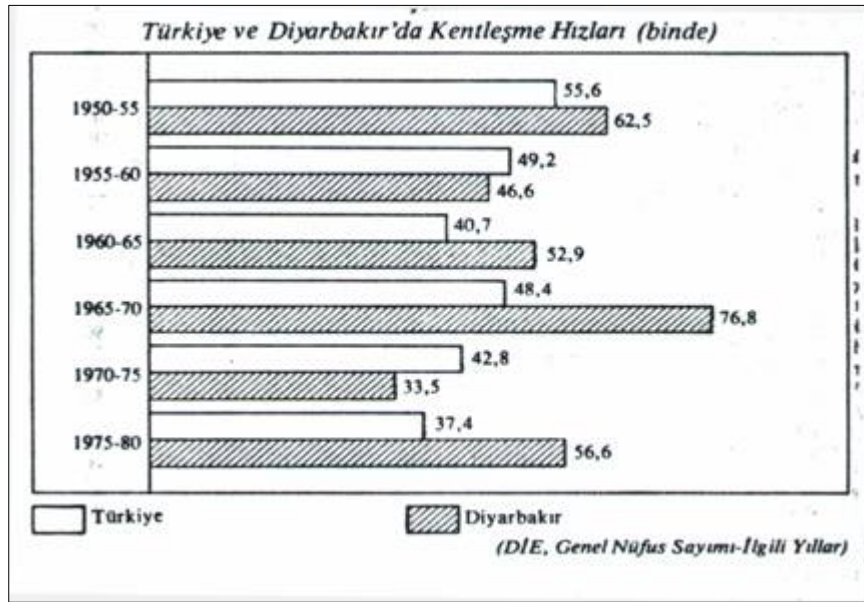
bahçeli evlerle yepyeni ve modern bir şehir 4-5 yıl içinde kurulmuştur (Beysanoğlu, 2001).

2.4. Diyarbakır'da nüfus ve şehirleşme hareketleri

1965 yılında yapılan sayımda Diyarbakır nüfusu 100,000 den yukarı şehirler arasına girdiği görülmüştür. Diyarbakır kenti, 1950 yılından 1970 yılına kadar nüfus büyüklüğü açısından ülke kentleri arasında on birinci sırayı korumuş; 1970-1980 döneminde on ikinci; 1985-1997 Aralığında ise tekrar on birinci olmuştur(Beysanoğlu, 1999).

1990 Genel Nüfus sayımına göre, daha önceki sayımla kıyaslandığında kentin yıllık nüfus artışı hızı binde 43,9; 1997 'de ise binde 51,3'tür (Şekil 8). Bu oran her iki dönemde de ülke kentsel nüfus artışının üzerinde olmuştur (Beysanoğlu, 1999).

Özellikle kent kırsalında doğurganlık oranının yüksek olması; doğal nüfus artışını ülke ortalamasının üzerinde tutmaktadır. 1950-1980yılları arası kentleşme hızları Şekil 7 de verilmiştir.

Şekil 7. Türkiye ve Diyarbakır' da kentleşme hızını gösteren grafik.

Sanayide geri kalmış bölgelerde şehirleşme eğiliminin zayıf olmasına rağmen Diyarbakır, Türkiye'deki şehirleşme hareketleri içinde yer almaktadır. Diyarbakır'daki

bu şehirleşme hareketleri de ulusal ekonomi ve şehirleşme politikaları bakımından bu kenti önemli bir konuma getirmiştir.

	<u>Sayım yılı-census year</u>						<u>yıllık nüfus artış hızı(o/oo)</u>		
	<u>1990(1)</u>			<u>2000</u>			<u>annual growth rate of population</u>		
	<u>Toplam</u>	<u>Şehir</u>	<u>Köy</u>	<u>Toplam</u>	<u>Şehir</u>	<u>Köy</u>	<u>Toplam</u>	<u>Şehir</u>	<u>Köy</u>
TRC22 Diyarbakır	1.096.447	595.440	501.007	1.362.708	817.692	545.016	21.73	31.71	8.42

Şekil 8. Şehir ve köy nüfusu ile yıllık nüfus artış hızı, 2000 (Anonim c, 2006).

Diyarbakır şehirleşmesinin temel kaynağı kendi ili içindeki nüfusedir. 1965 ve 1990 yıllarında yapılan alan çalışmalarında kente gelenlerin %62,5'inin Diyarbakır köylerinden; %35'inin komşu illerden, %2,5'inin ise diğer illerden göç ettiği anlaşılmıştır (Şekil 9).

2000 Yılı Daimi İkametgahı	2000 Yılı Daimi İkametgahı Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
Diyarbakır	1 176 390	62 996	111 60	-48 064	-40.04

Şekil 9. Diyarbakır ilinin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı (Anonim c, 2006)

Bu bölgede yaşayan halkın gelir düzeyi ve hayat standardını yükselterek, bu bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını ortadan kaldırmak, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam imkânlarını artırarak, sosyal istikrar, ekonomik büyüme gibi milli kalkınma hedeflerine katkıda bulunmak amacıyla Güneydoğu Anadolu projesi uygulamaya konulmuştur (Anonim b, 2005).

1970'lere kadar dışarıya göç veren ve kırsal alanlarından da ona yakın oranda göç alan, nüfus popülasyonunun, nüfus dağılımının, nüfus artışının dengeli olduğu illerden biri olan Diyarbakır; bu yıllardan sonra yoğun göçlere sahne olmuştur. Ülke ve bölge genelinde görülen göç hareketleri Diyarbakır'da da görülmüşse de GAP'ın ve zorunlu göçlerin etkisi ile kent bir süre sonra farklı bir nüfus dalgası ile karşı karşıya kalmıştır. GAP'ın coğrafi ve demografik olarak büyük bir alanı ve nüfusu kapsamaması, daha önceden

de bölgede var olan ekonomik ve işsizlikten kaynaklanan göç, GAP'la birlikte nüfus ta hareketlilikler meydana getirmiş, göç dalgaları yüksek oranlara ulaşmıştır.

Bu dramatik göç ve kaç hareketleri son yıllarda çok önemli bazı sonuçlara yol açmıştır. Birincisi sanayi dışı aşırı bir kentleşmenin olması, ikincisi ise giderek her kentte iki ayrı kentin meydana gelmesidir. Bir tarafta normal kent sakinlerinin yaşadığı imarlı, düzgün konutların yer aldığı merkezi kentler, öte tarafta göç hareketleri ile gelenlerin yoğunluklu olarak yer aldığı merkezi kentleri çepre çevre saran varoş kentler yer almaktadır (Özer, 2001).

Bunların yanı sıra GAP'ın olumlu yanları da olmuştur. Proje kapsamında sulamaya geçilmesiyle kırsal alanda işgücüne daha çok ihtiyaç duyulmaya başlanmış, toprağa bağımlılık ve toprak değerinde artışlar olmuştur.

BÖLÜM 3: KONUT TANIMI VE KONUTUN KULLANIM SÜRECİ İÇERESİNDE DEĞİŞİMİ

3.1.Konut Tanımı

Devlet İstatistik Enstitüsünce inşaat istatistiklerinin hazırlanması için kabul edilen tanımlara göre;

Konut; ikamete mahsus, ev, apartman, lojman gibi yapılardır.

Ev; kaç katlı olursa olsun bir veya iki daireli olan ikamete mahsus yapılardır.

Apartman; kaç katlı olursa olsun üç veya daha fazla dairesi olan ikamete mahsus yapılardır.

Daire; (birim konut) etrafı kapalı, tavanı örtülmüş, doğrudan doğruya sokağa, koridora veya genel bir yere açılan, kendisine mahsus müstakil kapısı, bir veya birden fazla odası bulunan ikamete mahsus yerlerdir.

Özmen konutu; kent dokusunda önemli bir yer tutan, zaman içerisinde farklılaşmalar yaşayan ve çoğunlukla kullanıcılarından daha uzun süre yaşayabilen bir bina olarak tanımlanmaktadır (Özmen, 1995).

Konutu tanımlamak için sadece barınak olma gibi sınırlı işlevsel bir anlam, yetersiz kalmakta onun ötesinde estetik, imaj, sosyal statü ve kalite gibi anlamlar da taşımaktadır. Konut, kişinin ailesi içerisinde sosyalleşme sürecini yaşadığı ve ailenin de toplumsal ilişkilerini sürekli geliştirdiği bir yer olarak sosyolojik anlam taşır. Bu anlamlar göz önünde bulundurularak; konut tasarımları yapılırken ailenin fizyolojik, biyolojik, sosyal ve kültürel özellikleri ile uyum içerisinde olabilecek şekilde planlanma yapılmalıdır.

Gürsel konutu; yaşama mekânı olgusu, birbiri ile bağlantılı üç sürecin, tasarım, üretim ve kullanım süreçlerinin bütünü olarak tanımlanmaktadır (Gürsel,1992).

Tasarım sürecinde, tasarımcı ve kullanıcı arasındaki ilişki, konuta ilişkin gereksinimlerin mekânsal karşılığa kavuşmasını olanaklı kılmaktadır. Ancak günümüz konut üretim biçimleri içinde bu, her zaman mümkün olmamakta; işveren/mimar/yapımcı ilişkisinin

geçerli olduğu konutların planlama sürecinde kullanıcının katılımı belli oranlarda sağlanabilmektedir.

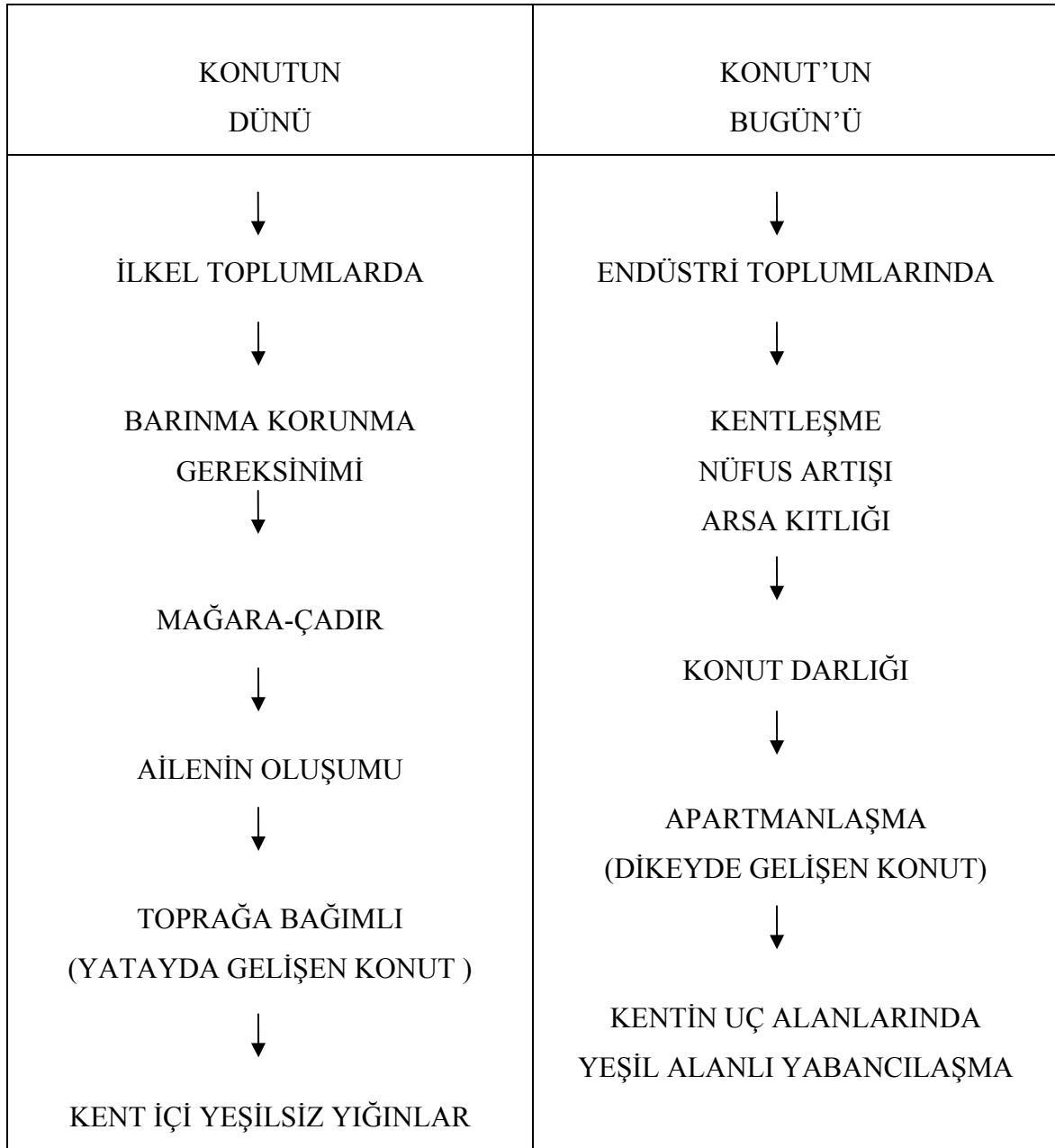
Genel olarak insan gereksinimleri sosyal ve kültürel açıdan ayırım gözetmeksizin tek bir formüle indirgendiğinden, konut mimarisinde uzunca bir dönem standart tasarım ölçütleri uygulanmıştır ve kullanıcıların kendilerini bu çözüme alıştırmaları beklenmiştir. Oysa sağlıklı çözümlere ulaşabilmek için kullanıcının katılımı tam olarak sağlanması gerekmektedir.

Konutun insan hayatı içerisinde tek bir işleve sahip olmaması konut sorununun tanımlanmasını da güçleştirmektedir. Konut toplum açısından çok karışık işlevlere sahiptir. Konut insanlar için barınak olmanın yanı sıra, birikimi olan aileler için bir yatırım olanağı sağlamaktadır (Tekelli, 1995).

3.2. Konutun Tarihsel Süreçte Gelişimi Anlam ve Önemi

Konutlar tarih boyunca, toplumun ve ailelerin yapısına bağlı olarak çeşitlilikler göstermiştir. Farklı yaşam tarzları, farklı teknolojik düzeyler farklı konut çevrelerini de beraberinde getirmiştir. İlk insanlar doğa şartları, vahşi hayvanlar gibi nedenlerden dolayı korunma ihtiyacı hissetmiş; çevrelerinde bulunan mağara ve ağaç kavuklarını barınak olarak seçmişlerdir. Göçebelikte çadırlar ihtiyacı karşılarken aile kavramının oluşması ve tarımsal düzene geçiş ile büyük arazi parçaları içinde tek katlı konut kavramı ortaya çıkmıştır (Özyılmaz, 2000).

Konut, günümüze kadar toplumsal yaşam ve gelişen uygarlık tarihi içerisinde sosyal yapıya bağlı olarak gelişmiş ve değişmiştir (Şekil 10).

Şekil 10. Tarihsel süreç içerisinde konutun dünü ve bugünü (Özmen, 1995).

Apartman terimi Türkçe de odaların ve diğer birimlerin oluşturduğu birden çok konut birimini kapsayan yapıyı tanımlamaktadır. İngilizce de ise apartman teriminin karşılığı “daire” olarak geçmektedir.

Bu bağlamda günümüzde apartmanlaşma gelişim süreci aşağıdaki gibi özetlenebilir. (Şekil 11)

Şekil 11. Apartmanlaşma süreci (Özmen, 1995)

Endüstri devrimi ile başlayan apartman yaşamı, nüfus artışı, arsa fiyatlarının yükselmesi ile aynı alan üzerinde daha fazla kişinin yaşayabilmesi gibi maddi sorunların çözümü olarak belirlemiştir (Dikmen, 1992).

Apartman konutlar, göçler ve artan nüfusun ihtiyacını karşılaması için tercih edilir duruma gelmiş, kentlerdeki sınırlı topraklar üzerinde çok sayıda aile için barınak sağlamış, günümüzdeki teknik olanakları ise alabildiğince yükselen bloklara imkân tanımışlardır.

Bu tür apartman konutlara eğilimin artması, büyük ölçüde nüfus artışı ve kentleşme hızıyla doğru orantılıdır. Buna bağlı olarak, toplumdaki sosyal ve kültürel değişmelerin etkileri de zaman içerisinde farklılaşmaya başlamış ve toplu yerleşmelere geçiş olmuştur.

3.3. Konutun Türkiye’deki Gelişimi

Kalkınma çabası içinde bulunan az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde son 40 yıldır karşılaşılan en önemli iki sorun, hızlı nüfus artışı ve kentleşmedir. Nüfus artışı ve kentleşmenin konut gereksinimini hızla arttırdığı da bilinen bir gerçektir. Nüfus artışı ve kentleşme yalnızca konut gereksiniminin artmasına neden olmakla kalmamış, aynı zamanda kültüre dayalı yaşama biçiminde kendini gösteren değişim ile yapı kültüründe de gözle görülür bir değişim yaşanmasına sebep olmuştur (Kuloğlu, 1994).

Toplumumuzda konutlar aile yapısına, üretim biçimlerine, gelir dağılımına, mülkiyet durumlarına, arazi ve iklim koşullarına bağlı olarak gelişmiş ve şekillenmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında konutların bir veya iki katlı genellikle de tek aile tarafından kullanılan, çok amaçlı kullanıma imkân veren ve bir sokak anlayışı etrafında bir araya gelen geleneksel yaşam biçimini yansıttığı görülmektedir

İlk apartman örneklerine 18.yy sonlarına doğru İstanbul’da Galata ve Beyoğlu gibi semtlerde rastlanmaya başlamıştır. Bu yapılar ilk olarak yabancı mimarlar tarafından inşa edilmiş, daha sonraları bu mimarların yetiştirdiği kalfalar tarafından benzerleri yapılmıştır (Özmen, 1995).

1960’lı yılların ikinci yarısından sonra yapıp satma olgusu apartman yapımını hızlandırmış ve İstanbul, Ankara gibi şehirlerin merkezleri giderek yoğunlaşmış, sağlıklı bir yapılaşma başlamıştır.

Vergi kayıtlarına bakılarak elde edilen verilere göre apartman konutlar 1940–1970 yılları arasında büyük artış göstermiştir (Şekil 12). 1970 sonrası çok katlı binaların yapımı daha da hızlanmış, bu hızlanışta imar yönetmeliklerinde yoğunluk artışına gidilmesi büyük rol oynamıştır (Özmen, 1995).

Yıl	Ev	Apartman
1954	%72,5	%27,5
1979	%28,8	%71,2

Şekil 12. 1954–1979 yılları arasında apartmanlaşma oranı

3.4. Diyarbakır’da Konut Sorunu

Güneydoğu Anadolu bölge nüfusu gerek kentsel gerek kırsal kesimde ülke ortalamasının üzerinde artış göstermektedir. Diyarbakır ili yıllık ortalama olarak %4’lük bir nüfus artışına maruz kalmaktadır. Sadece nüfus artışına bağlı konut talebi 2000–2010 yılları arasındaki 10 yıllık dönem içinde yaklaşık 74.000’ dir (Atik, 2001). (Şekil 13)

Konut ihtiyacı daha önceleri kısmen merkezi hükümet tarafından desteklenen konutlar tarafından karşılanmış olsa da, bu gün bu ihtiyaç en çok yapsatçılar ve kooperatifler tarafından yapılan konutlarla karşılanmaktadır.

İl	2000 yılı kentsel nüfus	2000 yılı kırsal nüfus	2000 yılı toplam nüfus	2010 yılı kentsel nüfus	2010 yılı kırsal nüfus	2010 yılı toplam nüfus	Ek konut gereksinimi (kent 2000-2010)	Ek konut gereksinimi (kent 2000-2010)	Ek konut gereksinimi (kent 2000-2010)
Diyarbakır	889.715	482.166	1.371.880	1.163.403	625.946	1.789.348	49.762	23.963	73.725

Şekil 13. Nüfus artışına bağlı kentsel ve kırsal konut talebi (Atik, 2001)

BÖLÜM 4: ALAN ÇALIŞMASI

4.1. Alanın Tanıtılması

Önceki bölümlerde, Diyarbakır kenti tanıtılmış, nüfus, şehirleşme hareketleri, Sur içi kent dokusu, Sur dışında yeni kent oluşumu, konutun genel tanımı ve konutun kullanım süreci içerisindeki değişimi ile ilgili literatür verilmiştir.

Çalışma alanımız; kentin en önemli aksını oluşturan Ekinciler Caddesinin Kız Meslek Lisesi ile Prestige Otel arasında kalan 26 adet yapıyı kapsamaktadır. (Şekil 14-21) Buradaki konutların genelini 1960'lı yıllarda yapılan kooperatif yapıları oluşturmaktadır. Bu yapıların bir kısmı 1980'li yıllarda yıkılarak yerlerini daha yüksek katlı apartmanlara bırakmıştır. Bu tarihten sonra inşa edilen apartmanların bir kısmının sadece zemin katları, bir kısmının da zemin+1 ve bodrum katları da dâhil olmak üzere iş merkezi olarak tasarlanmıştır. Çalışma alanımız, imar planında zemin katlar ticaret alanı, kat adeti; zemin+8, ön bahçe mesafesi '0' olarak belirtilmiştir. Çalışma alanı içindeki bazı yapılar önceleri konut yapısı olup, sonra yıkılarak yerlerine ticaret merkezleri inşaa edilmiştir. Bunlar AZC Plaza ve Kalender Center binalarıdır.

Şekil 14. Ofis semtinden görünüş

Şekil 15. İstasyon cad. ve Ekinciler cad. kesişimi

Şekil 16. Ekincilere cad.

Şekil 17. Ekinciler cad. Ofis yeraltı geçidi

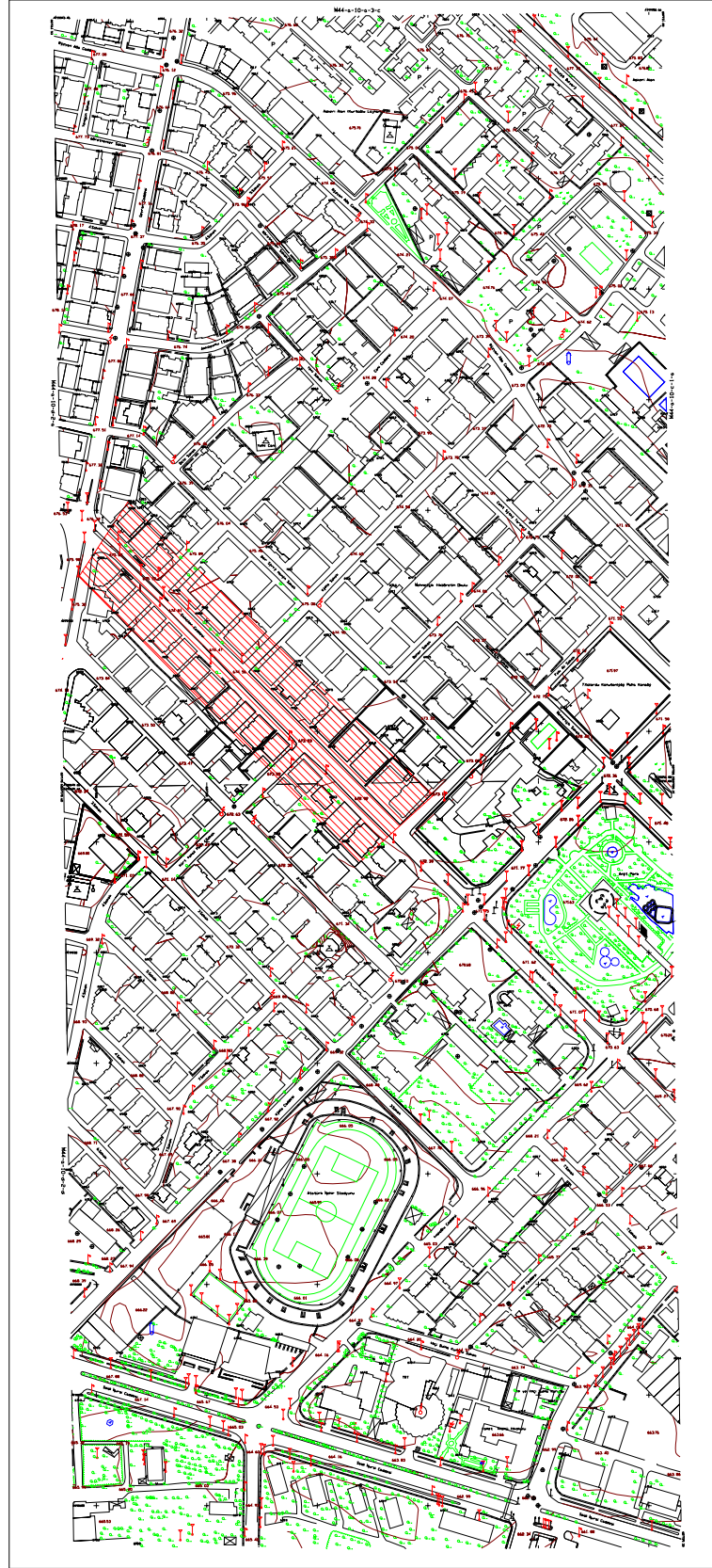
Şekil 18. Ekinciler cad.

Şekil 19. Ekinciler cad.

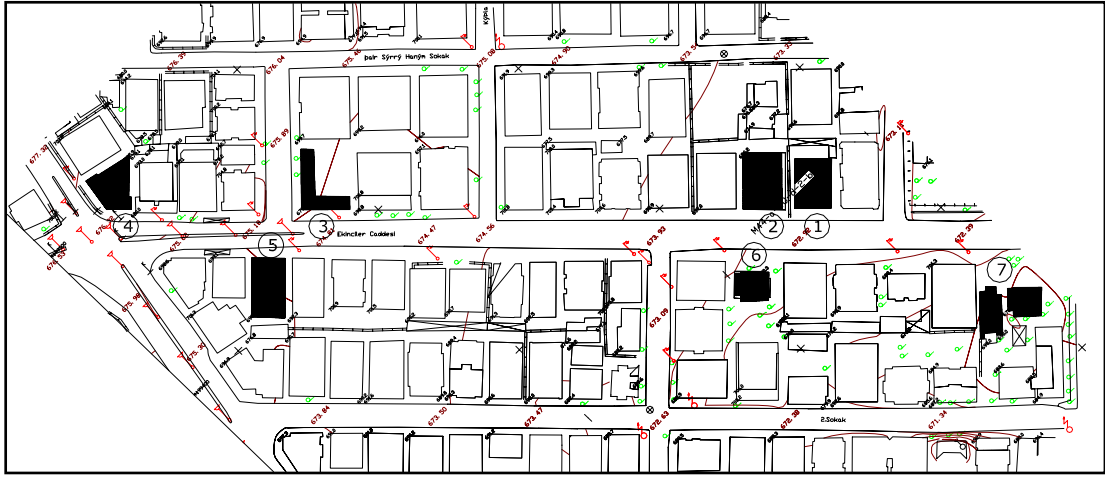
Şekil 20. Ekinciler cad.

Şekil 21. Ekinciler İmar Pafta (Çalışma alanı taralı olarak gösterilmiştir)

Araştırmanın amacı doğrultusunda seçilen bölgede konut yapılarında görülen fiziksel, çevresel, fonksiyonel, ekonomik eskimelerden kaynaklanan bozulmaların tespiti için, özellikle konut olarak tasarlanıp ticarete dönüşmüş yapılarda inceleme yapılmıştır.

Ekinciler caddesindeki çalışma alanımızda bulunan 7 adet yapı konut yapısı olmayıp, farklı fonksiyon içerdiğinden dolayı, kapsam dışına alınmıştır (Şekil 22).

Şekil 22. Ekinciler caddesi üzerinde alan çalışması kapsamı dışındaki yapılar

Ekinciler caddesi üzerinde alan çalışması kapsamı dışındaki yapılar

- 1-Yenişehir karakol binası
- 2-Kız yurdu
- 3-Azc plaza
- 4-Prestige otel
- 5- Kız yurdu
- 6- Müstakil konut
- 7- Eski MİT binaları

4.2. Alan Çalışmasında İzlenen Yöntemler

Araştırmalarda veriler, çeşitli yollardan elde edilmektedir. Araştırmalarda hangi yöntem ve tekniklerin kullanılacağı araştırmanın konusuna, amacına, araştırmacının bilgi ve deneyimine bağlı olarak değişmektedir (Yıldız, 2004).

Bu çalışmada;

- Gözlem ve görüşme yöntemi
- Anket yöntemi
- Mekân analiz yöntemi kullanılarak veriler toplanmıştır.

4.2.1. Gözlem ve görüşme yöntemi

Gözlem yöntemi, birey ya da toplumun davranışlarının gözetleme yoluyla araştırıldığı bir bilimsel araştırma yöntemidir (Sümbüllüoğlu,1988).

Gözlem yaparken mümkün olduğunca ön yargılardan ve taraflı/yanlı yaklaşımlardan kaçınmak gerekmektedir. Aksi halde tarafsız/yansız sonuçlara ulaşmak pek mümkün olmayacaktır (Gürak, 2004) .

Gözlem, bazı yanlış anlamaların aksine yalnızca gözle değil bütün duyu organları ile yapılabilir. Duyu organlarının yetersizliği durumunda, onların duyarlılığını artırıcı gözlem araçları kullanılabilir (Karasar,1986).

Gözlem yönteminde, araştırmacı, olaylardan toplamayı amaçladığı verileri, olaya şahsen bakarak, dinleyerek ve ölçerek toplar. Ancak sistematik olarak olayı/olguyu etkilemez ve yönlendirmez. Sadece olayların nasıl gerçekleştiklerini ve oluştuğunu kaydeder.

Veri toplama yollarından bir diğeri de kişisel görüşmeler yaparak doğrudan verilere ulaşmaktır. Görüşme, bireylerin çeşitli konulardaki bilgi, düşünce, tutum ve davranışları ile bunların olası nedenlerinin öğrenilmesinde en kestirme yol olarak kullanıla gelmiştir (Karasar,1986).

Ancak burada da hem görüşen hem de görüşülen kişinin taraflı değer yargılarının hatta o anki psikolojilerinin toplanan verilerin, dolayısıyla da ortaya çıkan sonuçların üzerinde bazı etkileri olabilecektir (Gürak, 2004).

Bu alanlarda tespit çalışması yapılırken projelendirme için konutların daha önceki durumları ve yapılan tadilatlarla ilgili verilerin belirlenmesi gerekmiştir, bu bilgilere de ancak konut sahipleriyle yapılan ikili görüşmeler ve kişisel gözlemler sonucunda ulaşılmıştır.

4.2.2. Anket Yöntemi

Anket, birincil kaynaktan veri elde etme yöntemlerinden en yaygın kullanılanlarından. Anket yöntemi ile çok ve çeşitte bilgiler toplamak mümkün olmaktadır. Cevaplayıcıların tutum ve davranışlarından demografik özelliklerine kadar değişik türde bilgiler elde edebilmektedir (Odabaşı, 1998) .

Çalışmada anket yöntemi ile, doğrudan kullanıcıya başvurma şeklinde bilgi toplama, araştırmanın içeriğine uygunluğu nedeniyle seçilmiş kullanıcı verilerine, fiziksel, çevresel, fonksiyonel, ekonomik eskimelerin nedenleri, boyutları ve sonuçlarına ulaşılması hedeflenmiştir. Anket çalışması konut ve iş yeri anketi olmak üzere iki grupta yapılmıştır. Konut ve işyeri kullanıcılarına uygulanan anket sorularında, daha çok kapalı uçlu sorular sorulmuştur. Bu sorular;

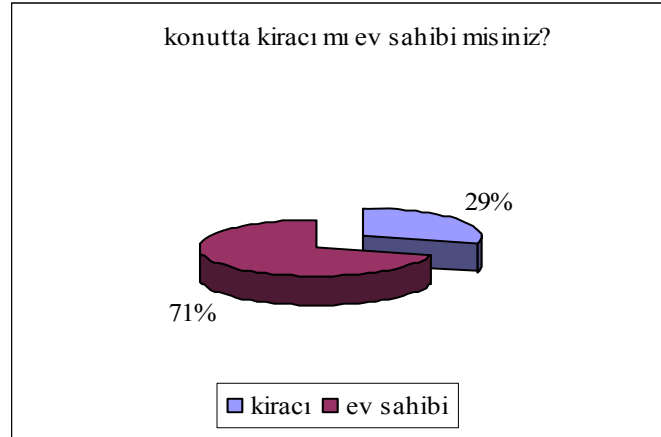
- kullanıcının özelliklerine ilişkin sorular,
- yapılan eylemlere bağlı olarak mekânların kullanımı ile ilgili bilgilerin alınmasını sağlayan sorular,
- kişinin psiko -sosyal gereksinimlerine ilişkin sorular,
- mekânın konfor şartlarına yönelik olarak fiziksel çevre koşullarına ilişkin sorular olmuştur.

Daha sonra anket sorularına verilen cevaplar grafikler haline getirilerek değerlendirilmiştir.

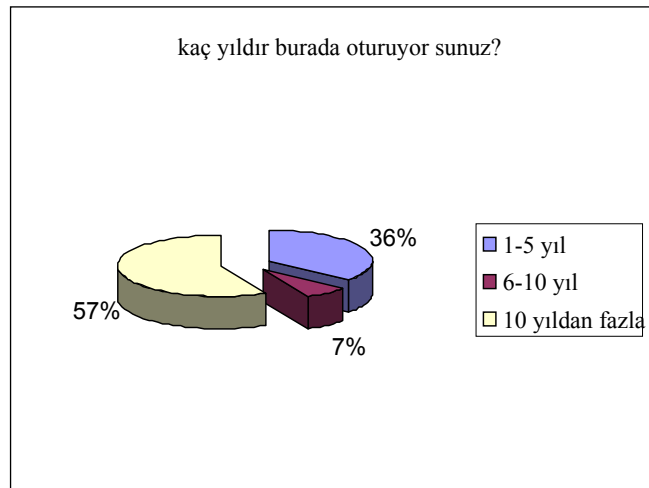
4.2.2.1. Konut anket sonuçlarının değerlendirilmesi

Toplam 70 konutta anket yapılmış ve değerlendirilmiştir. Buna göre bu konutlarda oturan kişilerin 20'si kiracı, 50'si ev sahibidir (Çizelge 1). Ev sahiplerinin çoğunlukta olması sorulan sorulara daha emin cevap alınabilmesi açısından önem taşımaktadır.

Çizelge 1. . Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Konutta oturanların 25'i 1-5yıl arasında, 5'i 6-10 yıl arasında diğer 40'ı da 10 yıldan fazla zamandır burada oturduklarını belirtmektedir. Ankete cevap verenlerden hiç biri 1 yıldan daha kısa zamandır burada oturduklarını belirtmemiştir (Çizelge 2).

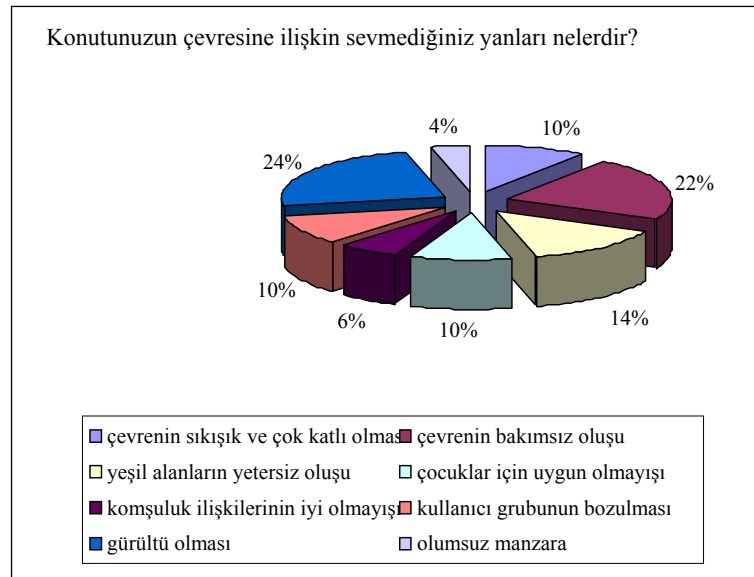
Çizelge 2. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Konutta oturanlara “buradan taşınmak ister misiniz?” diye sorulmuş; 50 kişi evet derken, 20 kişi hayır demiştir (Çizelge 3).

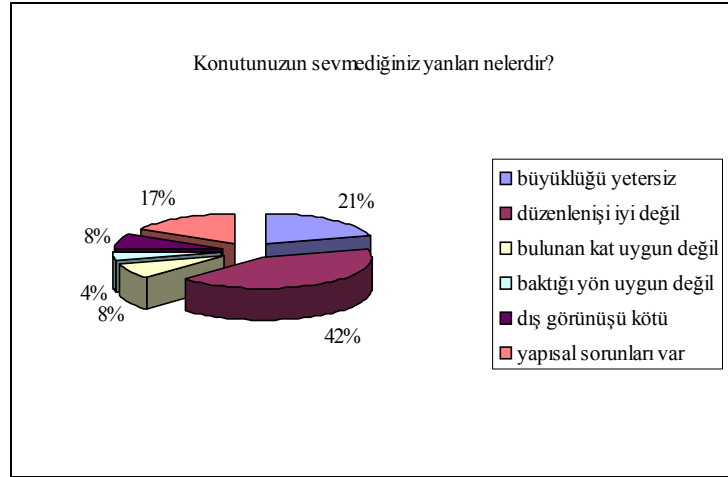
Çizelge 3. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Bu soruda ankete cevap veren kişiler birden fazla seçeneği işaretlemişlerdir. Konutunuzun çevresine ilişkin sevmediğiniz yanları nelerdir diye sorulduğunda; çevrenin sıkışık ve çok katlı olması diyen 25, çevrenin bakımsız oluşu diyen 55, yeşil alanların yetersiz oluşu diyen 35, çocuklar için uygun olmayışı diyen 25, komşuluk ilişkilerinin iyi olmayışı diyen 15, kullanıcı grubunun bozulması diyen 25, gürültü olması diyen 60, olumsuz manzara diyen 10 kişi olmuştur (Çizelge 4).

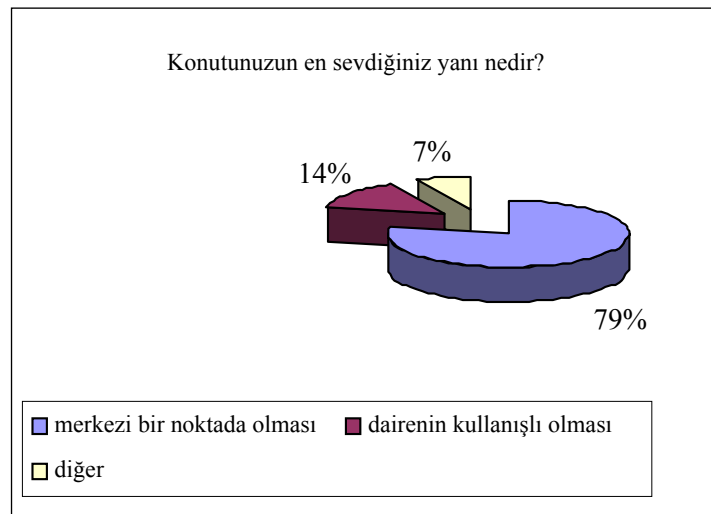
Çizelge 4. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Bu soruda ankete cevap veren kişiler birden fazla seçeneği işaretlemişlerdir. Konutunuzun sevmediğiniz yanları nelerdir diye sorulduğunda; büyüklüğü yetersiz diyen 25, düzenlenişi iyi değil diyen 50, bulunan kat uygun değil diyen 10, baktığı yön uygun değil diyen 5, dış görünüşü / estetiği iyi /güzel değil diyen 10, yapısal sorunları var(eski, rutubet, akma, ses geçirme) diyen 20 kişi olmuştur (Çizelge 5).

Çizelge 5. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Konutlarda oturanlardan 55'i merkezi bir noktada olduğundan, 10'u kullanışlı olmasından, 5'i ise diğerleri seçeneğinde bina giderinin az olmasından dolayı konutlarını sevdiğini belirtmişlerdir (Çizelge 6).

Çizelge 6. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Konutta oturanlara “Evinizde mahremiyetinizin korunduğunu düşünüyor musunuz?” diye sorulmuş; 40 kişi hayır derken, 30 kişi evet demiştir (Çizelge 7).

Çizelge 7. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Konutta oturanlara “Konut bölgenizi güvenli buluyor musunuz ?” diye sorulmuş; 5 kişi hayır derken, 65 kişi evet demiştir (Çizelge 8).

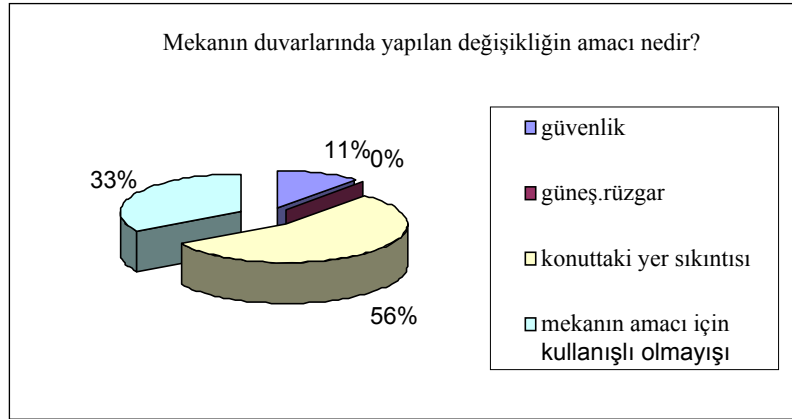
Çizelge 8. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

“Konut duvarlarında herhangi bir değişiklik yaptınız mı? ” sorusuna 25 kişi evet, 45 kişi hayır diye cevap vermiştir (Çizelge 9).

Çizelge 9. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Mekân duvarlarında 25 kişinin değişiklik yapma amacı; konuttaki yer sıkıntısı, 5 kişinin güvenlik, 15 kişinin de mekânın amacı için kullanışlı olmayışı olmuştur (Çizelge 10).

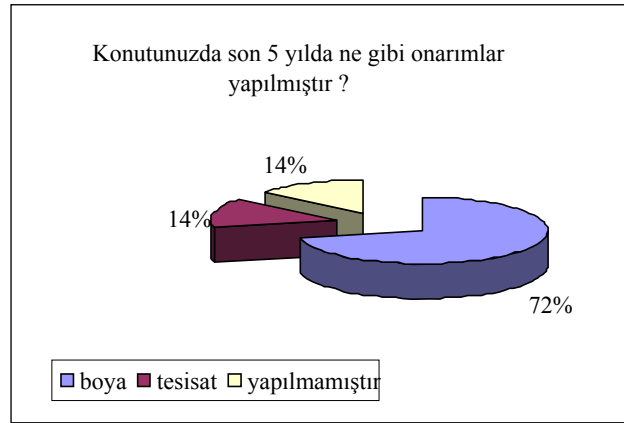
Çizelge 10. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Konutta oturanlara “Son 5 yılda ortak iç mekânlarda, dış cephede veya çatıda bakım, onarım yapıldı mı?” diye sorulmuş; 45 kişi hayır derken, 25 kişi evet demiştir (Çizelge 11).

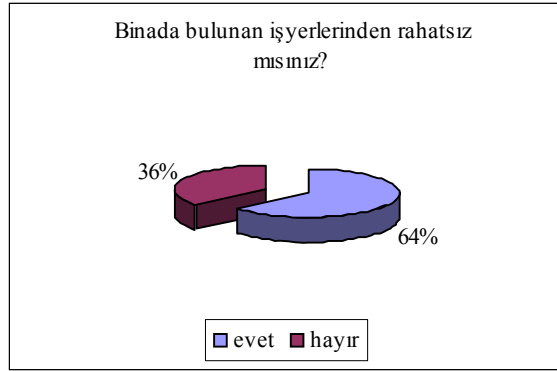
Çizelge 11. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Konutta oturanlara “Son 5 yılda konutunuzda ne gibi onarımlar yapılmıştır ?” diye sorulmuş; 10 kişi tesisat onarımı, 10 kişi onarım yapmadığını, 50 kişi de boya yaptığını belirtmiştir (Çizelge 12).

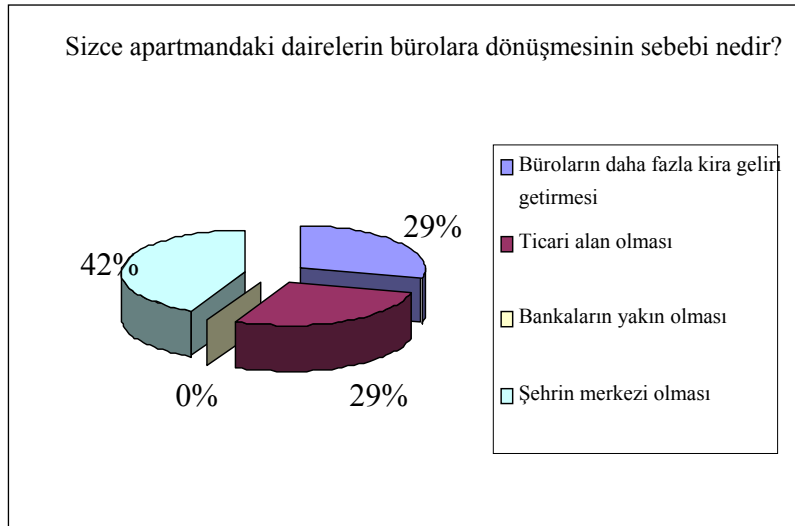
Çizelge 12. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

“Binada bulunan işyerlerinden rahatsız mısınız?” sorusuna 25 kişi hayır, 45 kişi evet diye cevap vermiştir (Çizelge 13).

Çizelge 13. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Konutta oturanlara “Sizce apartmandaki dairelerin bürolara dönüşmesinin sebebi nedir?” diye sorulmuş; 20 kişi büroların daha fazla kira geliri getirmesi, 20 kişi ticari alan olması, 30 kişi de şehrin merkezi olması şeklinde cevap vermiştir (Çizelge 14).

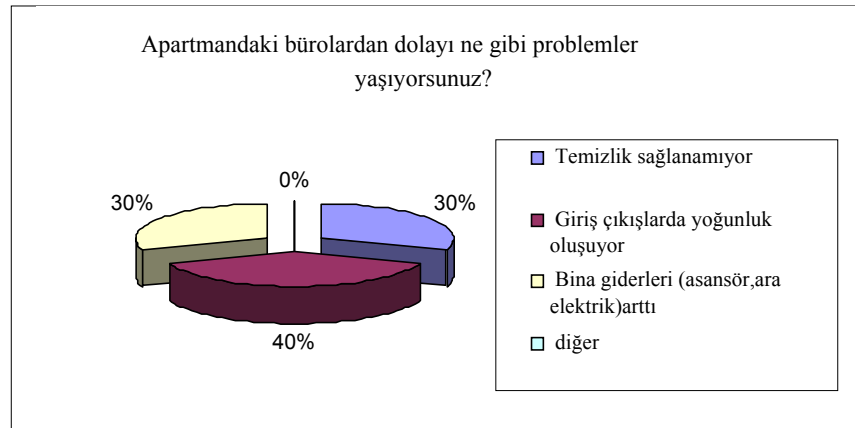

Çizelge 14. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

“Sizce büroların ve konutların bir arada bulunmasından dolayı ortak mekânlarda veya binaya giriş çıkışlarda problemler oluşmuş mudur?” sorusuna; 50 kişi evet, 20 kişi hayır diye cevap vermiştir (Çizelge 15). Evet diyenlerden 15 kişi, ‘temizlik sağlanamıyor’, 20 kişi, ‘giriş çıkışlarda yoğunluk oluyor’, 15 kişi, ‘bina giderleri (asansör, ara elektrik) arttı’ seçeneklerini belirtmiştir (Çizelge 16).

Çizelge 15. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Çizelge 16. Anket sonuçlarını gösteren çizelge.

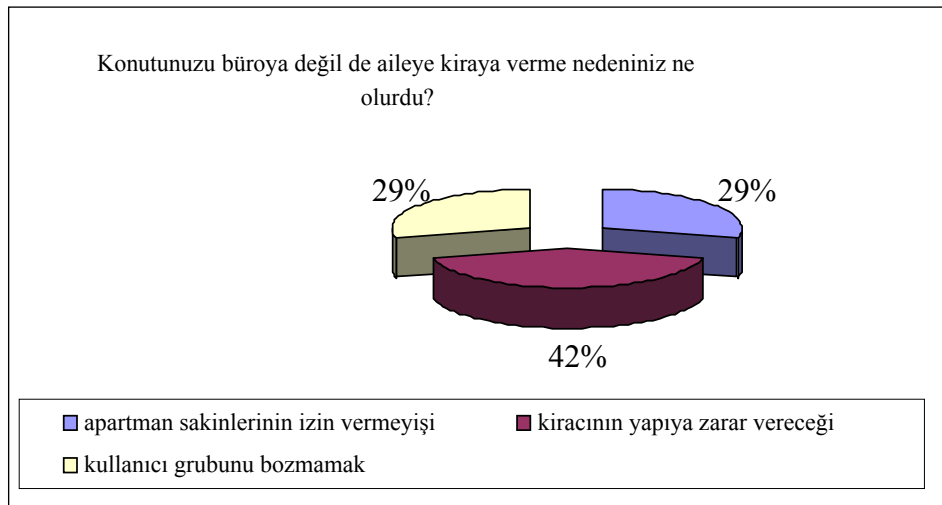
Konutta oturanlara “Buradan taşınırsanız daireyi kimlere kiraya verirsiniz?” diye sorulmuş; 35 kişi büroya, 35 kişi aileye vereceğini belirtmiştir (Çizelge 17).

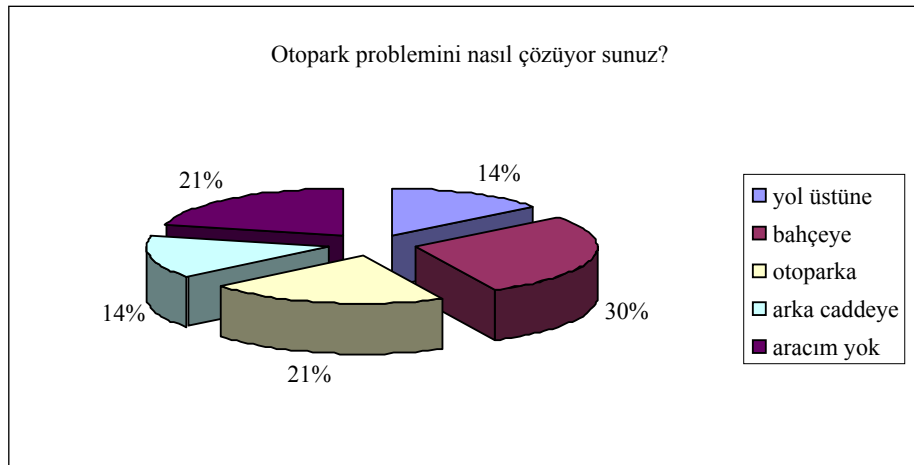
Çizelge 17. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Konutumu aileye kiraya veririm diyenlerin; 15'i apartman sakinlerinin izin vermeyişini, 5'i kullanıcı grubunu bozmamayı, 15'i de kiracının yapıya zarar vereceğini sebep olarak göstermiştir (Çizelge 18).

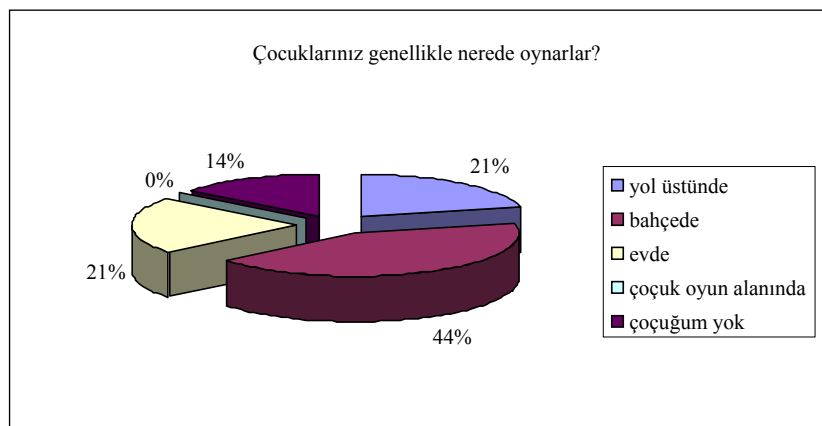
Çizelge 18. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Konutta oturanlara “Otopark problemini nasıl çözüyorsunuz?” diye sorulmuş; 10 kişi yol üstüne, 20 kişi bahçelerine, 15 birey otoparka, 10 kişi arka caddeye park ederek, 3 kişi de aracımız yok diyerek cevap vermiştir (Çizelge 19).

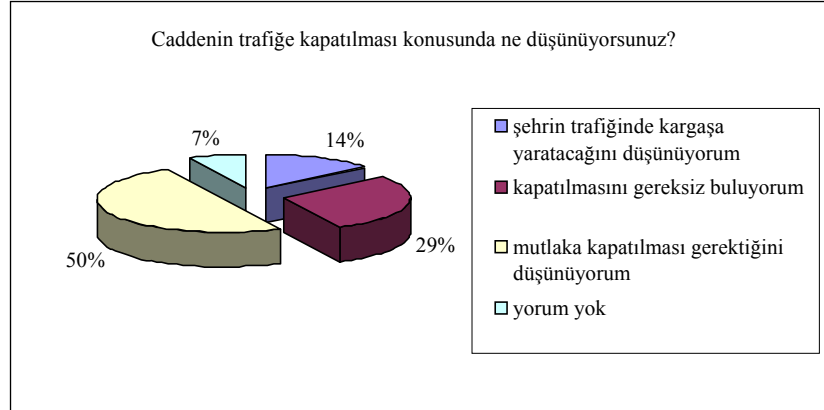
Çizelge 19. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Ankete katılanların 10'u çocuklarının olmadığını, çocukları olanların 15'i yol üstünde, 30'u bahçede, 15'i evde oynadıklarını belirtmişlerdir (Çizelge 20).

Çizelge 20. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

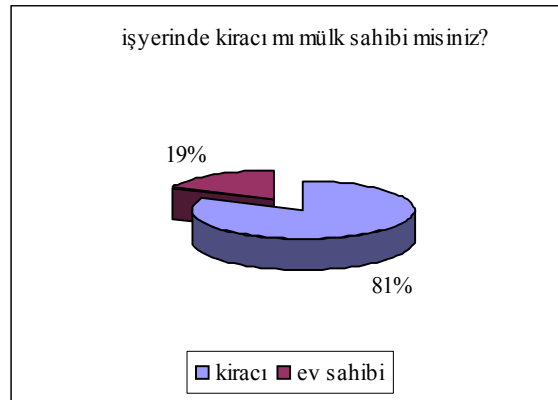
Ankete katılanlara sorulan “Caddenin trafiğe kapatılması konusunda ne düşünüyorsunuz?” sorusuna; 10 kişi şehrin trafiğinde kargaşa yaratacağını düşünüyorum, 20 kişi kapatılmasını gereksiz buluyorum, 35 birey mutlaka kapatılması gerektiğini düşünüyorum, 5 kişi de yorum yok şeklinde cevap vermiştir (Çizelge 21).

Çizelge 21. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

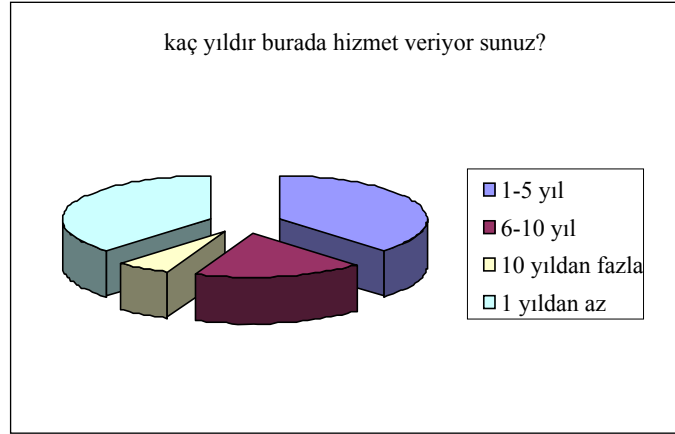
4.2.2.2. İşyeri Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Toplam 48 işyerinde anket uygulanmış ve değerlendirilmiştir. Buna göre bu işletmecilerin 9'u mülk sahibi 39'u kiracıdır (Çizelge 22).

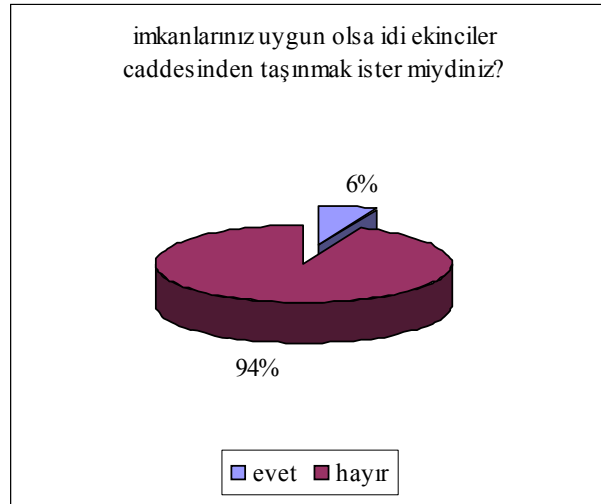
Çizelge 22. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

İş yerinde bulunanların 18'i 1 yıldan az, 18'i 1-5 yıl arasında, 9'u da 6-10 yıl arasında zamandır ikamet ettiklerini belirtmişlerdir. 10 yıldan fazla zamandır burada bulduklarını belirten 3 kişi olmuştur (Çizelge 23).

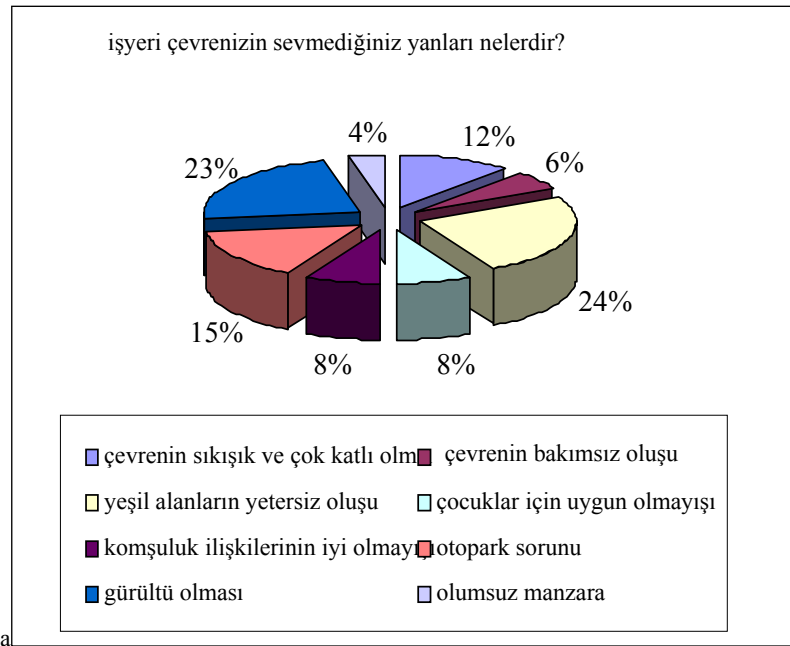
Çizelge 23. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

İşyerinde bulunanlara “buradan taşınmak ister misiniz?” diye sorulmuş; 45 kişi hayır derken, 3 kişi evet demiştir (Çizelge 24).

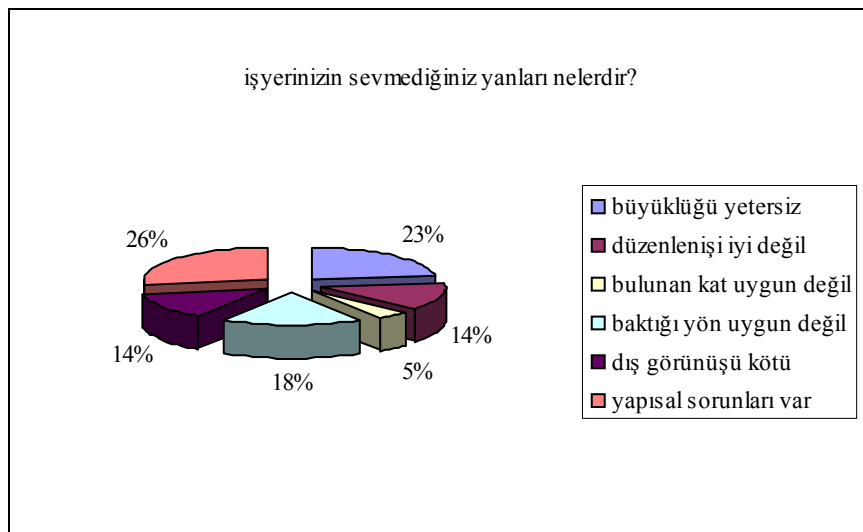
Çizelge 24. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Bu soruda ankete cevap veren kişiler birden fazla seçeneği işaretlemişlerdir. “İş yeri çevrenizin sevmediğiniz yanları nelerdir?” diye sorulduğunda; “çevrenin sıkışık ve çok katlı olması” diyen 18, çevrenin “bakımsız oluşu ”diyen 9, “yeşil alanların yetersiz oluşu” diyen 39, çocuklar için uygun olmayışı diyen 12, “komşuluk ilişkilerinin iyi olmayışı” diyen 12, “otopark sorunu” diyen 24, “gürültü olması” diyen 36, “olumsuz manzara ” diyen 6 kişi olmuştur (Çizelge 25).

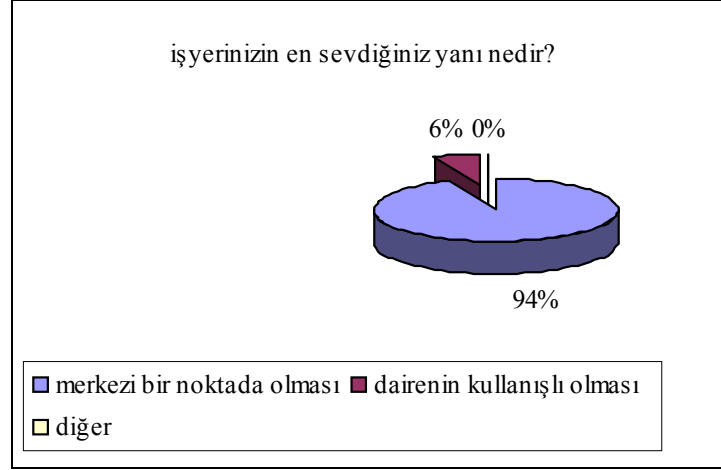
Çizelge 25. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Bu soruda ankete cevap veren kişiler birden fazla seçeneği işaretlemişlerdir. “ İş yerinizin sevmediğiniz yanları nelerdir?” diye sorulduğunda; büyüklüğü yetersiz diyen 15, düzenlenişi iyi değil diyen 9, bulunan kat uygun değil diyen 3, baktığı yön uygun değil diyen 12, dış görünüşü / estetiği iyi /güzel değil diyen 9, yapısal sorunları var (eski, rutubet, akma, ses geçirme) diyen 18 kişi olmuştur (Çizelge 26).

Çizelge 26. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

İş yerinde bulunanlardan 45'i merkezi bir noktada oluşundan, 3'ü kullanışlı olmasından dolayı işyerlerini sevdiğini belirtmişlerdir. Hiç biri mekânın büyük ya da estetiğinin iyi olduğunu belirtmemiştir (Çizelge 27).

Çizelge 27. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

İşyerinde bulunanlara “İşyeri bölgenizi güvenli buluyor musunuz?” diye sorulmuş; 12 kişi hayır derken, 36 kişi evet demiştir (Çizelge 28).

Çizelge 28. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

“Mekânın duvarlarında herhangi bir değişiklik yaptınız mı ?” sorusuna 33 kişi evet, 15 kişi hayır diyerek cevap vermiştir (Çizelge 29).

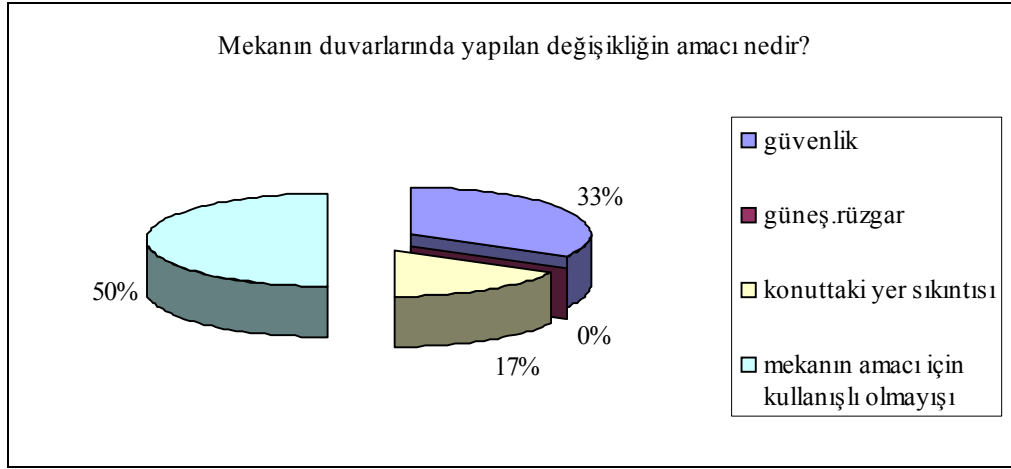
Çizelge 29. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

İşyerinde bulunanlara “Dış cepheye ihtiyaçtan dolayı müdahale edecek tarzda ekleme, çıkartma yapıldı mı?” diye sorulmuş; 18 kişi hayır derken, 30 kişi evet demiştir (Çizelge 30).

Çizelge 30. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Mekânda değişiklik yapan 30 kişiden; 5 kişinin değişiklik yapma amacının mekândaki yer sıkıntısı, 10 kişinin güvenlik, 15 kişinin de mekânın amacı için kullanışlı olmayışı şeklinde olmuştur (Çizelge 31).

Çizelge 31. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

“Mekân müşterinin hareketlerini kolaylaştıracak niteliğe sahip midir?” sorusuna 36 kişi evet, 12 kişi hayır diyerek cevap vermiştir (Çizelge 32).

Çizelge 32. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

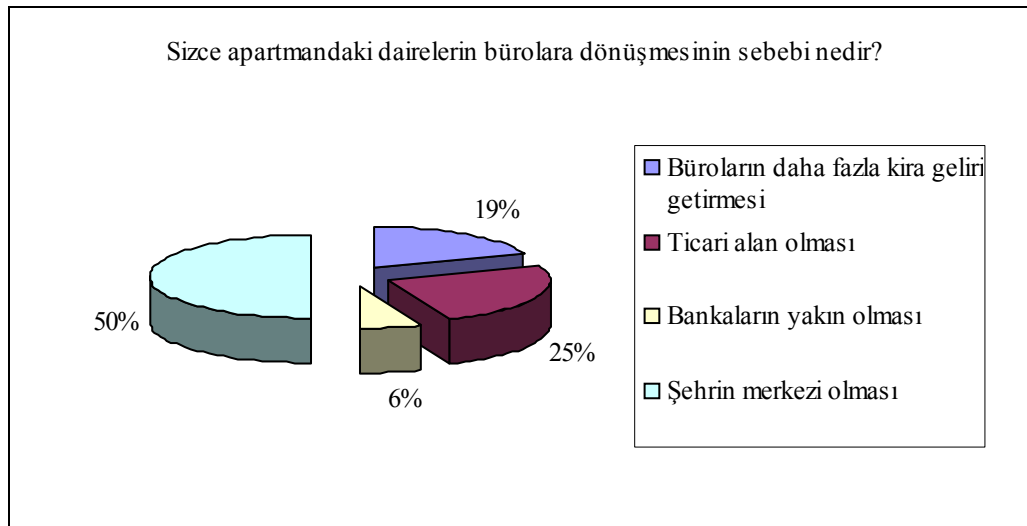
“Müşteriye hizmet verirken mekândan kaynaklanan iletişim, ulaşım vb. gibi konularda zorluklarla karşılaşıyor musunuz? ” sorusuna 36 kişi evet, 12 kişi hayır diyerek cevap vermiştir (Çizelge 33).

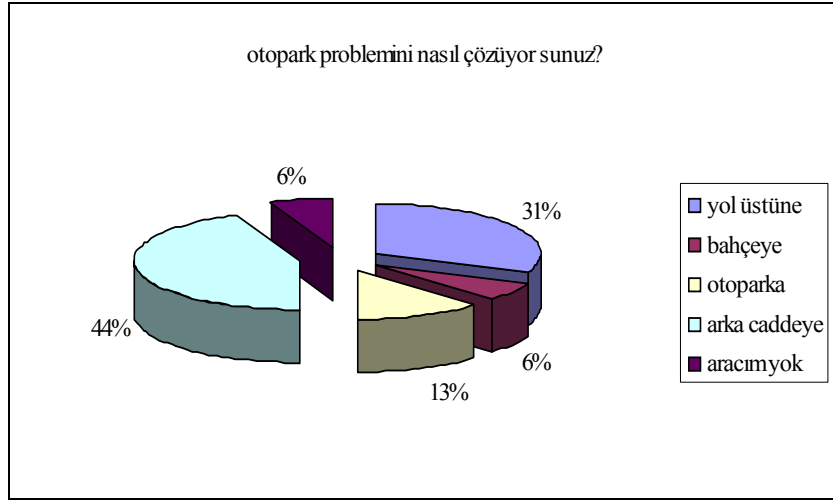
Çizelge 33. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

İşyerlerinde bulunanlara “Sizce apartmandaki dairelerin bürolara dönüşmesinin sebebi nedir?” diye sorulmuş; 9 birey büroların daha fazla kira geliri getirmesi, 12 kişi ticari alan olması, 3 kişi bankaların yakın olması, 24 kişi de şehrin merkezi olması şeklinde cevap vermiştir (Çizelge 34).

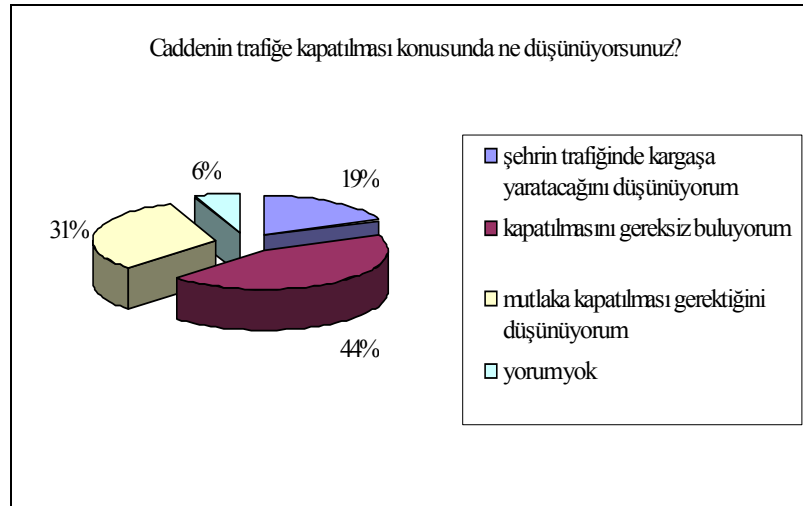
Çizelge 34. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

İşyerlerinde bulunanlara “Otopark problemini nasıl çözüyorsunuz?” diye sorulmuş 15 kişi yol üstüne, 3 kişi bahçelerine, 6 kişi otoparka, 21 kişi arka caddeye park ederek, 3 kişi de aracımız yok diyerek cevap vermiştir (Çizelge 35).

Çizelge 35. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

Ankete katılanlara sorulan “Caddenin trafiğe kapatılması konusunda ne düşünüyorsunuz?” sorusuna; 9 kişi şehrin trafiğinde kargaşa yaratacağını düşünüyorum, 21 kişi kapatılmasını gereksiz buluyorum, 15 kişi mutlaka kapatılması gerektiğini düşünüyorum, 3 kişi de yorum yok şeklinde cevap vermiştir (Çizelge 36).

Çizelge 36. Anket sonuçlarını gösteren çizelge

4.2.3. Mekânsal Analiz Yöntemi

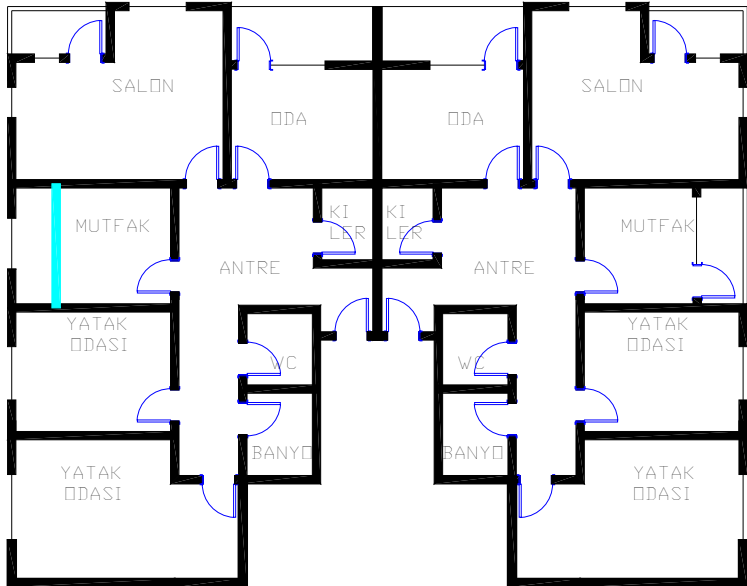
Bu yöntem yardımı ile çalışma alanındaki konuttaki değişim süreci içinde rastlanan mekânsal değişiklikler tespit edilmiştir. Bu değişimin cepheye de yansıdığı yine bu yöntem yardımı ile belirlenmiştir. Çalışma Ekinciler Caddesi üzerinde seçilen 26 adet apartmanda gerçekleştirilmiştir. Apartmanların içerisinde mekânların kullanımı teker teker incelenmiş, sayısal olarak ticaret alanları belirlenmiş ve tablolar oluşturulmuştur.

Mekân analizleri yapılırken daha önceden de belirtildiği gibi; ticaret merkezlerinin daha çok ön cephe ve giriş katlarını tercih etmesi göz önüne alınarak; fonksiyonel eskimelerin, tadilatların ve görsel kirlenmenin yapıların bu bölümlerinde başlamasından ve bu değişimin üst katlara doğru zaman içerisinde ilerlemesinden dolayı yapıların ön cepheleri dikkate alınarak çalışmaya başlanmıştır.

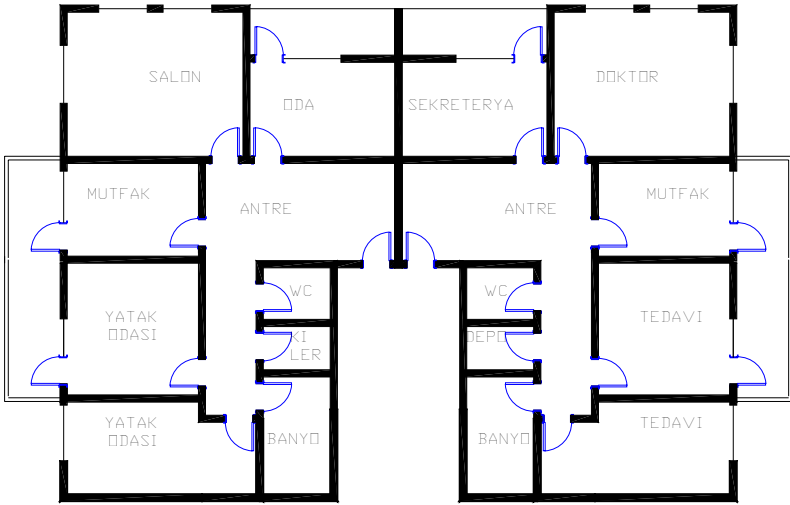
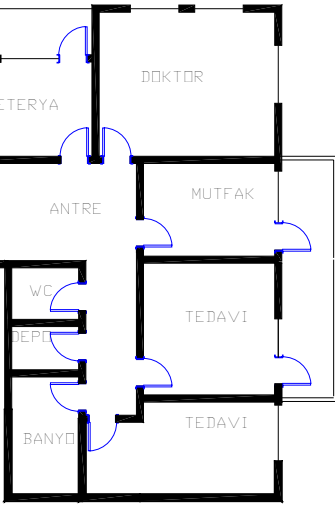
Seçilen apartmanlarda gerek mekân sahiplerinin izin vermemesi gerekse mekânda bulunmamalarından dolayı sınırlı sayıda konutta çalışma yapılabildiği görülmüştür. Çalışmalara konutların krokileri çıkarılarak başlanmış, krokiler apartmanın fonksiyonunun değişime uğradığı oranda arttırılmıştır. Toplam 92 mekânın krokisi çizilmiştir.

Üç yıldır devam eden çalışmada, oluşturulan tabloya mekânsal dönüşümü gösteren krokiler ve bilgilerin yanı sıra, zaman içerisinde çekilen fotoğraflar da eklenmiştir. Böylece 3 yıllık bir süreçte bile değişikliklerin ne kadar fazla olduğu belirlenebilmiştir.

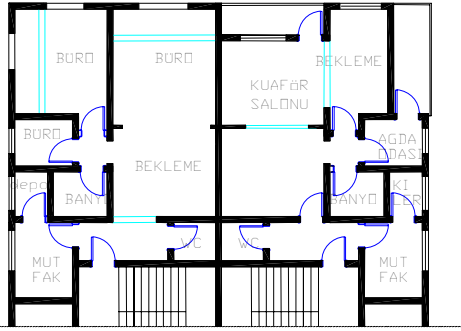
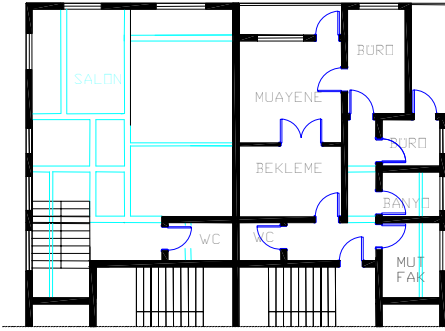
Tablo 1. Evran Apt Analiz Çalışması

																																						
Adres: Ekinciler Cad. No: 42		Evran Apt, Haziran 2003	Evran Apt, Mart 2006																																			
Daha önceki durumu	Z+4	<p>Genel bilgi: 1960'lı yıllarda Z+4, toplam 10 konut olarak inşa edilen yapının zemin katı ticaretin Ekincilere kaymasıyla 2 adet dükkâna dönüştürülmüş, daha sonra tamamen yıkılarak 1994 yılında Z+9 kat olarak tekrar inşa edilmiştir. Zemin katta 2 adet banka, bodrum katta ise bir adet kafe mevcuttur. Apartman içinde ise dış hekimi ve Türk İş 7.Bölge Şef. Bulunmaktadır.</p> <table border="1" data-bbox="539 1032 1465 1339"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ön cephe</th> <th>Ön cephe</th> <th>Arka cephe</th> <th>Arka cephe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2 Zemin kat</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+1</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Ticaret</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+2</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+3</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+4</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+5</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> </tbody> </table>			Ön cephe	Ön cephe	Arka cephe	Arka cephe	2 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Z+1	Konut	Konut	Ticaret	Konut	Z+2	Konut	Konut	Konut	Konut	Z+3	Konut	Konut	Konut	Konut	Z+4	Konut	Konut	Konut	Konut	Z+5	Konut	Konut	Konut	Konut
	Ön cephe			Ön cephe	Arka cephe	Arka cephe																																
2 Zemin kat	Ticaret			Ticaret	Ticaret	Ticaret																																
Z+1	Konut			Konut	Ticaret	Konut																																
Z+2	Konut			Konut	Konut	Konut																																
Z+3	Konut			Konut	Konut	Konut																																
Z+4	Konut	Konut	Konut	Konut																																		
Z+5	Konut	Konut	Konut	Konut																																		
Şimdiki kat sayısı	Z+7																																					
Yapımda planlanan konut sayısı	37																																					
Konut sayısı	34																																					
İşyeri sayısı (Zemin ve bodrum dâhil)	6																																					
<p>Z+1 KONUT Z+1 KONUT</p> 																																						

Tablo 2. Şahin Apt Analiz Çalışması

																																								
Adres: Ekinçiler Cad. No:44		Şahin Apt, Haziran 2003		Şahin Apt, Mart 2006																																				
Daha önceki kat sayısı	Boş arsa	<p>Genel bilgi: 1986 yılında, Z+7 olarak inşa edilmiştir. Bodrum katı internet kafe olarak hizmet vermekte, zemin katta 2 adet konfeksiyon mağazası, telefon bayii ve kuruyemişiçi, apartman içinde ise diş hekimi bulunmaktadır. Cephe 2005'te boyanarak Z+1 katta tabelalar kaldırılmıştır.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ön cephe</th> <th>Ön cephe</th> <th>Arka cephe</th> <th>Arka cephe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3 Zemin kat</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+1</td> <td>Ticaret</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+2</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+3</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+4</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+5</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> </tbody> </table>					Ön cephe	Ön cephe	Arka cephe	Arka cephe	3 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Z+1	Ticaret	Konut	Konut	Konut	Z+2	Konut	Konut	Konut	Konut	Z+3	Konut	Konut	Konut	Konut	Z+4	Konut	Konut	Konut	Konut	Z+5	Konut	Konut	Konut	Konut
	Ön cephe					Ön cephe	Arka cephe	Arka cephe																																
3 Zemin kat	Ticaret					Ticaret	Ticaret	Ticaret																																
Z+1	Ticaret					Konut	Konut	Konut																																
Z+2	Konut					Konut	Konut	Konut																																
Z+3	Konut	Konut	Konut	Konut																																				
Z+4	Konut	Konut	Konut	Konut																																				
Z+5	Konut	Konut	Konut	Konut																																				
Şu andaki kat sayısı	Z+7																																							
Yapımda planlanan konut sayısı	20																																							
Konut sayısı	19																																							
İşyeri sayısı (Zemin ve bodrum dâhil)	6																																							
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>Z+1 KONUT</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Z+1 DIS HEKIMI</p> </div> </div>																																								

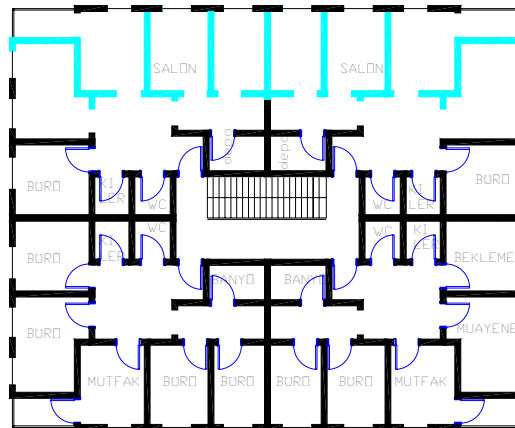
Tablo 3. Güldamlası ve Kürüm Apt. Analiz Çalışması

																																						
Adres: Ekinciler Cad. No:46		Güldamlası Apt, Külüm Apt, Haziran 2003	Güldamlası Apt, Külüm Apt, Mart 2006																																			
Daha önceki kat sayısı	Boş arsa	Genel bilgi: 1966 yılında Külüm apt ve Gül damlası apt. olmak üzere 2 blok konut olarak tasarlanan yapının, zemin kat ön cephesi tadilatlarla 3 adet ticaret alanına çevrilmiştir (tekstil, konfeksiyon, gıda). Yapının A blok ön cephesi 3cü kata kadar simit salonu olarak işletilmektedir. Yapının bu bölümünün cephesi de alüminyum cephe malzemesi ile kaplanmıştır. Apartman içinde diş hekimi, zemin kattaki tekstil firmasının bürosu, parti büroları, kuaför salonu, kitap satış, sigorta, güvenlik, inşaat ve petrol şirketi büroları bulunmaktadır.																																				
Şimdiki kat sayısı	Z+5																																					
Yapımda planlanan konut sayısı	24																																					
Konut sayısı	8																																					
İşyeri sayısı (Zemin ve bodrum dâhil)	17																																					
		<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>A blok ön cephe</th> <th>B blok ön cephe</th> <th>A blok arka cephe</th> <th>B blok arka cephe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4 Zemin kat</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+1</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+2</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+3</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+4</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Ticaret</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+5</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> </tbody> </table>			A blok ön cephe	B blok ön cephe	A blok arka cephe	B blok arka cephe	4 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Z+1	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Z+2	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Z+3	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Konut	Z+4	Konut	Konut	Ticaret	Konut	Z+5	Konut	Konut	Konut	Konut
	A blok ön cephe	B blok ön cephe	A blok arka cephe	B blok arka cephe																																		
4 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret																																		
Z+1	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret																																		
Z+2	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret																																		
Z+3	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Konut																																		
Z+4	Konut	Konut	Ticaret	Konut																																		
Z+5	Konut	Konut	Konut	Konut																																		
																																						
																																						

Tablo 4. 100.yıl Apt. Analiz Çalışması

																																																																		
Adres: Ekinciler Cad. no:50		100.yıl Apt, Haziran 2003	100.yıl Apt, Mart 2006																																																															
Daha önceki durumu	Boş arsa	<p>Genel bilgi: Z+8, toplam 34 konut olarak inşa edilen yapının, Zemin +1 katının 3 dairesi birleştirilerek, bir süre parti merkezi olarak kullanılmış, daha sonra parti merkezinin 2 dairesi boşaltılarak tek daire kullanılmıştır. Şu anda iç duvarları yıkılarak birleştirilen parti merkezinin yeri boştur. Apartman içinde ayrıca diş hekimi bürosu, zemin katta da 6 adet ticaret alanı bulunmaktadır.(tekstil, hediyelik eşya, telefon satış, kuyumcu ve gıda)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th colspan="2">Ön cephe</th> <th colspan="2">Ön cephe</th> <th colspan="2">Arka cephe</th> <th colspan="2">Arka cephe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 Zemin kat</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td></td> <td>Ticaret</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z+1</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+2</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+3</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+4</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+5</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> </tr> </tbody> </table>			Ön cephe		Ön cephe		Arka cephe		Arka cephe		5 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret		Ticaret		Z+1	Ticaret		Ticaret		Ticaret		Ticaret		Z+2	Konut		Konut		Konut		Konut		Z+3	Konut		Konut		Konut		Konut		Z+4	Konut		Konut		Konut		Konut		Z+5	Konut		Konut		Konut		Konut	
	Ön cephe			Ön cephe		Arka cephe		Arka cephe																																																										
5 Zemin kat	Ticaret			Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret		Ticaret																																																									
Z+1	Ticaret			Ticaret		Ticaret		Ticaret																																																										
Z+2	Konut			Konut		Konut		Konut																																																										
Z+3	Konut			Konut		Konut		Konut																																																										
Z+4	Konut		Konut		Konut		Konut																																																											
Z+5	Konut		Konut		Konut		Konut																																																											
Şimdiki kat sayısı	Z+8																																																																	
Yapımda planlanan konut sayısı	34																																																																	
Konut sayısı	30																																																																	
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	10																																																																	

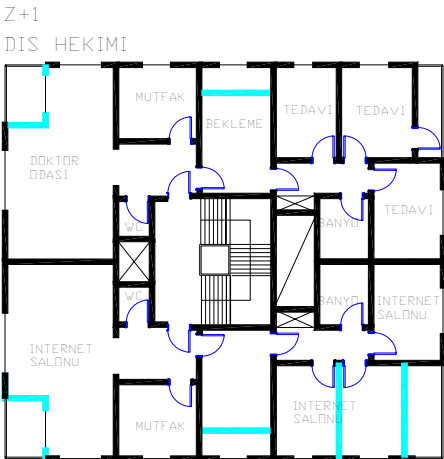
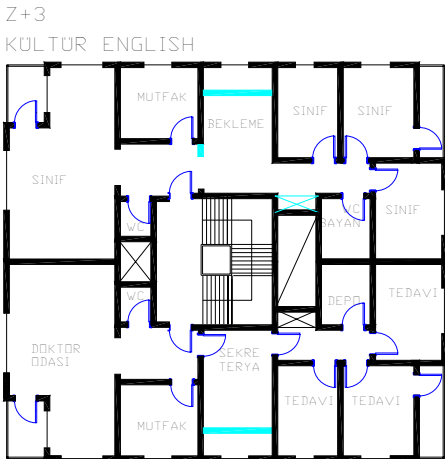
PARTİ MERKEZİ(ESKİ)

PARTİ MERKEZİ

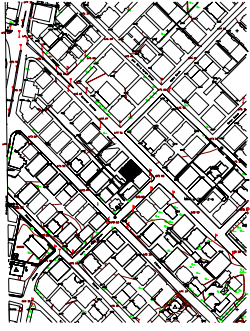

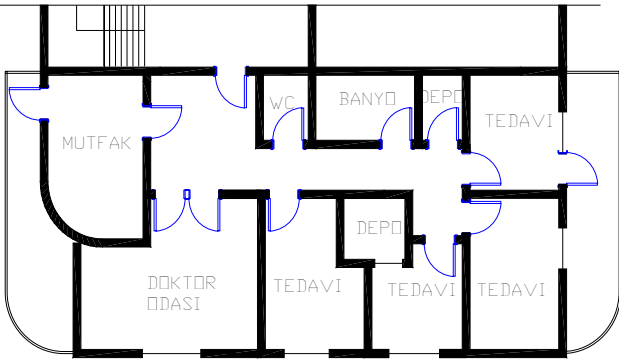
DİS HEKİMİ

Tablo 5. Laleli Apt. Analiz Çalışması

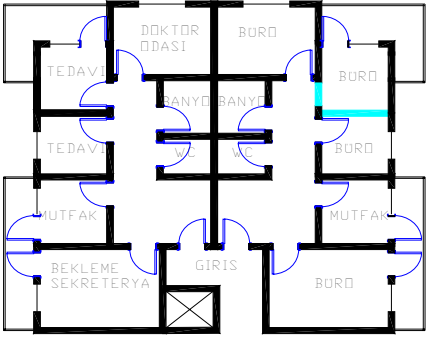
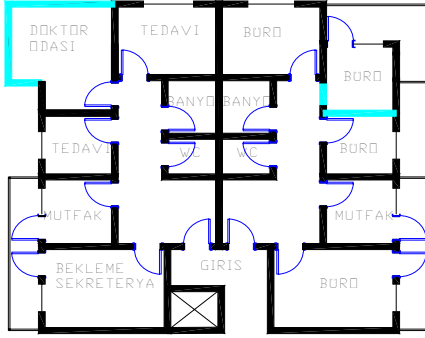
																																																																				
		Adres: Ekinciler cad. No: 52		Laleli Apt, Haziran 2003		Laleli Apt, Mart 2006																																																														
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: 1960'lı yıllarda iki katlı konutken, yıkılıp Z+6 kat olarak inşa edilen yapı 14 konut olarak tasarlanmış daha sonra zemin katta bulunan 2 konut bölünerek 6 adet ticaret alanına çevrilmiştir. (gıda, tuhafiyeye, kırtasiye, müzik market) Apartman içinde ise 9 adet ticaret alanı mevcuttur.(dış hekimi bürosu(2), güzellik salonu(2), inşaat şirketi(2), kafe (2), dil kursu büroları) Yapının 5 ve 6. katında halen 3 adet konut mevcuttur. Z+2. katta bulunan ticarethanelere girilememiştir. Z+4 kat planları Z+3 ile aynıdır.																																																																		
Şimdiki kat sayısı	Z+6																																																																			
Yapımda planlanan konut sayısı	14																																																																			
Konut sayısı	3																																																																			
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	15																																																																			
							<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th colspan="2">ön cephe</th> <th colspan="2">ön cephe</th> <th colspan="2">Yan cephe</th> <th colspan="2">Yan cephe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>6 Zemin kat</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+1</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2"></td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Z+2</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2"></td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Z+3</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2"></td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Z+4</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2"></td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td>Z+5</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2"></td> <td colspan="2"></td> </tr> </tbody> </table>					ön cephe		ön cephe		Yan cephe		Yan cephe		6 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Z+1	Ticaret		Ticaret						Z+2	Ticaret		Ticaret						Z+3	Ticaret		Ticaret						Z+4	Ticaret		Ticaret						Z+5	Ticaret		Konut
	ön cephe		ön cephe		Yan cephe		Yan cephe																																																													
6 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret																																																												
Z+1	Ticaret		Ticaret																																																																	
Z+2	Ticaret		Ticaret																																																																	
Z+3	Ticaret		Ticaret																																																																	
Z+4	Ticaret		Ticaret																																																																	
Z+5	Ticaret		Konut																																																																	
																																																																				
AYDIN İNTERNET		NATUREL SAÇ EKİM MERKEZİ																																																																		

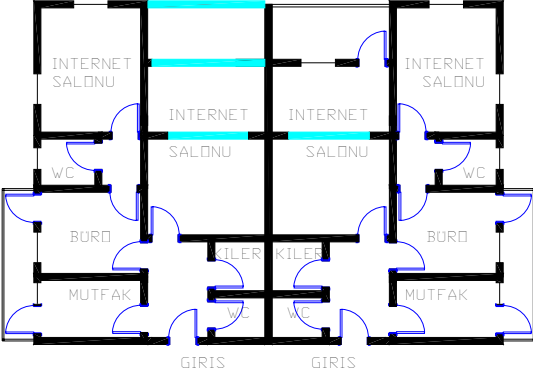
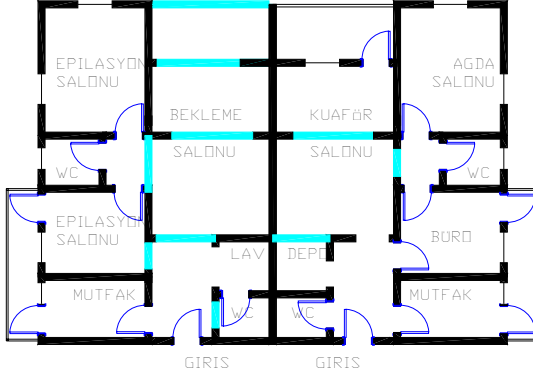
Tablo 6. Onur Apt. Analiz Çalışması

																																									
		Adres: Ekinciler Cad. No: 54		Onur Apt, Haziran 2003		Onur Apt, Mart 2006																																			
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: 1960'lı yıllar da iki katlı konutken, yıkılıp, 1991 yılında Z+7 kat, 3 daire üzeri toplam 18 konut olarak inşa edilen yapının, bodrum, zemin ve Z+1 katları da iş merkezi olarak tasarlanmıştır. Yapının Z+2 ve Z+3 katlarında Dış hekimleri bulunmaktadır.																																							
Şimdiki kat sayısı	Z+7																																								
Yapımda planlanan konut sayısı	18	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>ön cephe</th> <th>Yan cephe</th> <th>Yan cephe</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>7 Zemin kat</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z+1</td> <td>Pasaj</td> <td>Pasaj</td> <td>Pasaj</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z+2</td> <td>Ticaret</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z+3</td> <td>Ticaret</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z+4</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z+5</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						ön cephe	Yan cephe	Yan cephe		7 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret		Z+1	Pasaj	Pasaj	Pasaj		Z+2	Ticaret	Konut	Konut		Z+3	Ticaret	Konut	Konut		Z+4	Konut	Konut	Konut		Z+5	Konut	Konut	Konut	
	ön cephe	Yan cephe	Yan cephe																																						
7 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret																																						
Z+1	Pasaj	Pasaj	Pasaj																																						
Z+2	Ticaret	Konut	Konut																																						
Z+3	Ticaret	Konut	Konut																																						
Z+4	Konut	Konut	Konut																																						
Z+5	Konut	Konut	Konut																																						
Konut sayısı	16																																								
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	2 + pasaj																																								
<p>Z+2 DIS HEKIMI</p> 																																									

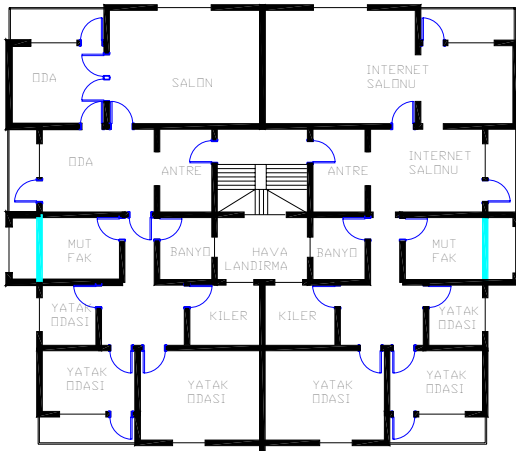
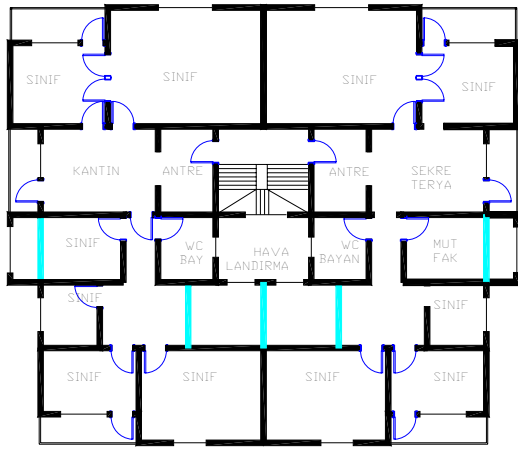
Tablo 7.Kervansaray Apt. Analiz Çalışması

							
Adres: ekinciler cad. no:56		Kervansaray Apt, Haziran 2003		Kervansaray Apt, Ocak 2006			
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: 1960'lı yıllarda iki katlı konutken, yıkılıp Z+6 kat, 4 daire üzeri, 28 konut olarak inşa edilmiştir. Zemin kat arka cephedeki konutun bir kısmı şu anda ticaret alanı olarak kullanılmaktadır.					
Şimdiki kat sayısı	Z+6						
Yapımda planlanan konut sayısı	28						
Konut sayısı	17						
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dahil)	15		ön cephe	ön cephe	arka cephe	arka cephe	
		8	Zemin kat			Konut/Ticaret	Ticaret
		Z+1	Ticaret	Ticaret	Konut	Ticaret	
		Z+2	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	
		Z+3	Ticaret	Konut	Konut	Konut	
		Z+4	Konut	Konut	Konut	Konut	
Z+5	Konut	Konut	Konut	Konut			
Z+1 DIS HEKİMİ VİZYON LENS		Z+2 DIS HEKİMİ OK-YAK KÖMÜR					
							

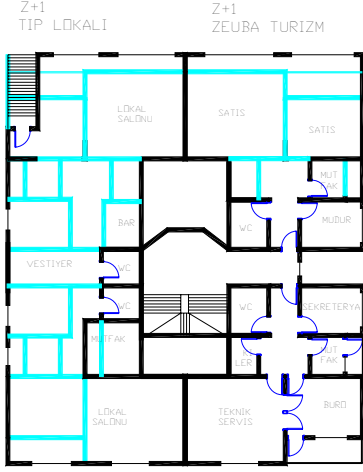
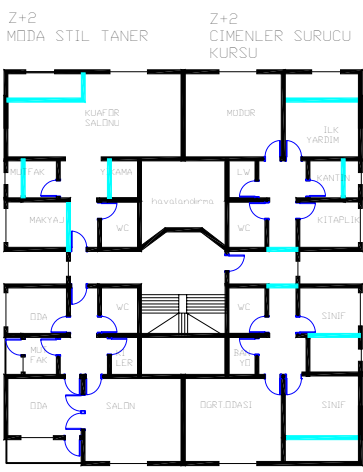
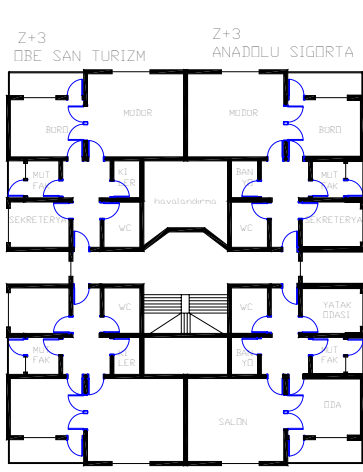

Tablo 8. Çalışkanlar Apt. Analiz Çalışması

						
		Adres: Ekinciler Cad. No:58		Çalışkanlar Apt, Haziran 2003		Çalışkanlar Apt, Mart 2006
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: 1960'lı yıllarda iki katlı konutken, yıkılıp, Z+4 kat, iki blok olarak inşa edilen yapının, ön cephesinde ki konutlar ticaret alanlarına dönüştürülmüştür.				
Şimdiki kat sayısı	Z+4					
Yapımda planlanan konut sayısı	20					
Konut sayısı	11					
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	9					
			A blok ön cephe	B blok ön cephe	A blok arka cephe	B blok arka cephe
		9 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Konut
		Z+1	Ticaret	Ticaret	Konut	Ticaret
		Z+2	Ticaret	Ticaret	Konut	Ticaret
		Z+3	Konut	Konut	Konut	Konut
		Z+4	Konut	Konut	Konut	Konut
		Z+2 DİS HEKİMİ OK-YAK KÄMÜR		Z+2 ARES GÜZ. MER. MİNE KUAFÖR		
						

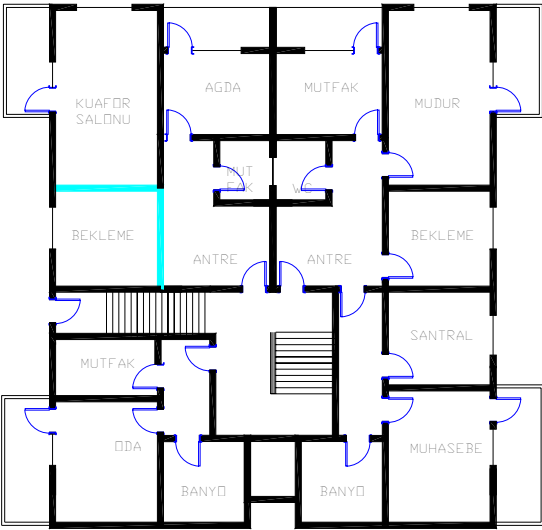
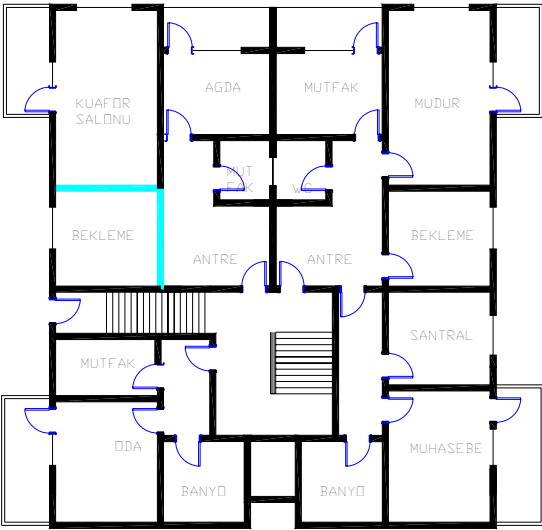
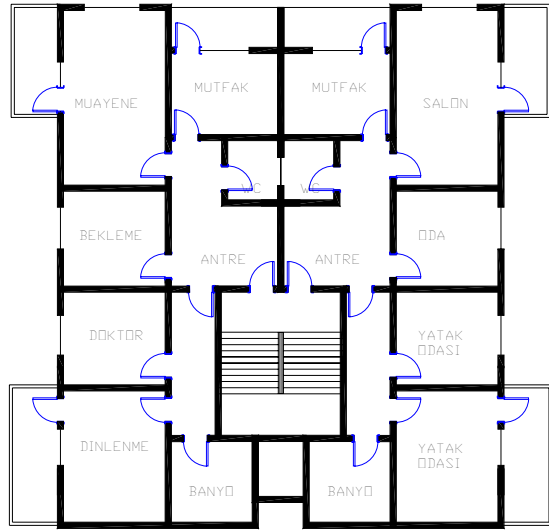
Tablo 9. Işık 1 Apt. Analiz Çalışması

					
Adres: Ekinciler Cad. No:60		Işık 1 Apt, Haziran 2003		Işık 1 Apt, Mart 2006	
Daha önceki durumu	Boş arsa	Genel bilgi: Z+4 kat ve tamamı konut olarak tasarlanan yapının, zemin katındaki konutlar, bahçe de içine alınıp genişletilerek ticaret alanlarına çevrilmiştir. Yapının Z+4. katındaki 2 konut birleştirilerek dershaneye çevrilmiştir. Z+1 kattaki dairelerden biri internet kafe, diğeri ise bir süre büro olarak kullanılmıştır.			
Şimdiki kat sayısı	Z+4				
Yapımda planlanan konut sayısı	10				
Konut sayısı	4				
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	6		ön cephe	ön cephe	
		10 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	
		Z+1	Ticaret	Ticaret/boş	
		Z+2	Konut	Konut	
		Z+3	Konut	Konut	
Z+4	Ticaret	Ticaret			
<p>Z+1 BİS</p> <p>Z+1 ZEKI İNTERNET</p>		<p>Z+4 ARI DİL KURSU</p> <p>Z+4 ARI DİL KURSU</p>			

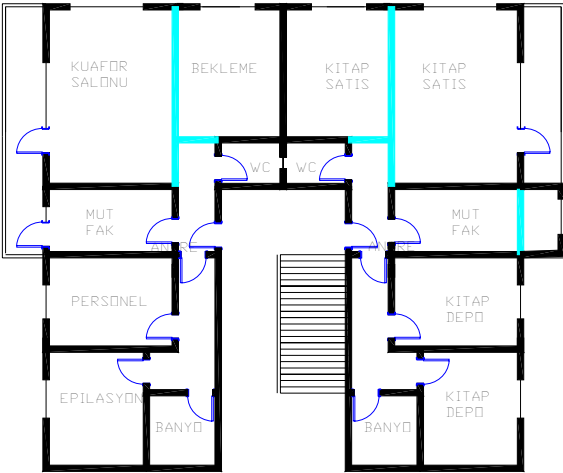
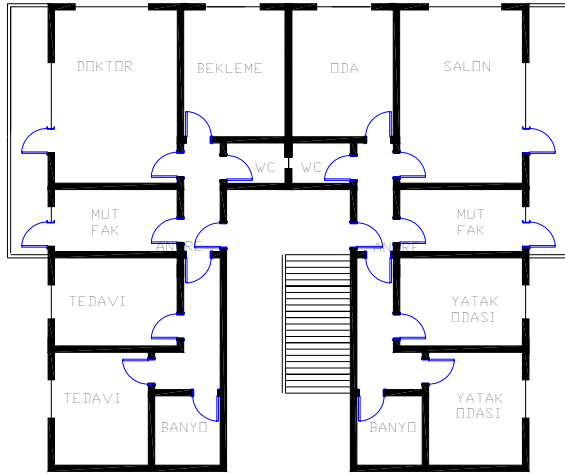
Tablo 10. Işık 2 Apt Analiz Çalışması

						
Adres: Ekinciler Cad. No: 62		Işık 2 Apt, Haziran 2003	Işık 2 Apt, Mart 2006			
Daha önceki durumu	Boş arsa	Genel bilgi: Z+4 kat ve tamamı konut olarak tasarlanan yapının, zemin katındaki konutlar bahçe de içine alınıp, genişletilerek pastaneye çevrilmiştir. Yapının Z+1, Z +2, Z+4. katındaki karşılıklı ön ve arka cephedeki konutlar birleştirilerek, lokâl, dersane ve cafe olarak işletilmektedir. Apartman içerisinde ayrıca inşaat şirketi (2), bilgisayar teknik servisi (2), kuaför, turizm şirketi (2), müzik şirketi bulunmaktadır.				
Şimdiki kat sayısı	Z+4					
Yapımda planlanan konut sayısı	20					
Konut sayısı	4					
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	12		ön cephe	ön cephe	arka cephe	arka cephe
		11 Zemin kat	Ticaret		Ticaret	Ticaret
		Z+1	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret
		Z+2	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Konut
		Z+3	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Konut
Z+4	Konut	Ticaret	Konut	Ticaret		
						
						

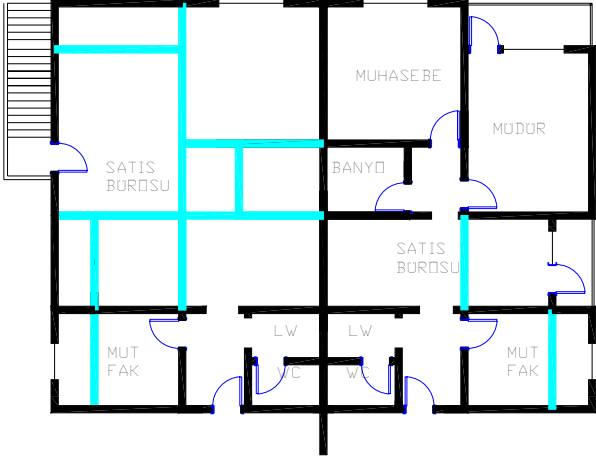
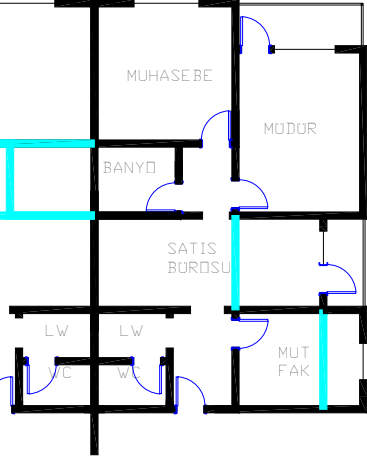
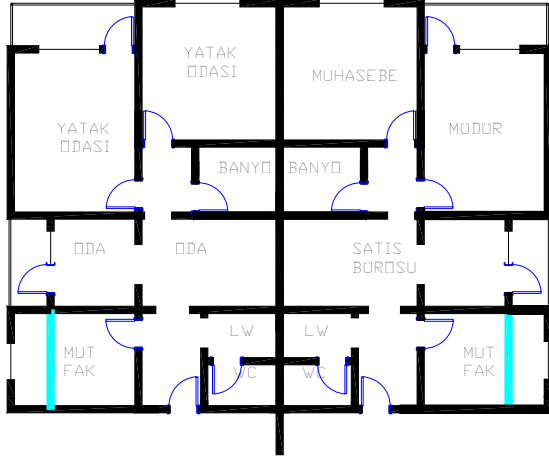
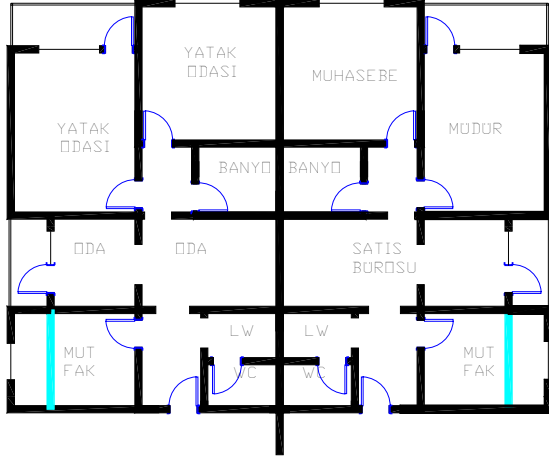
Tablo 11. Özyıldız Apt. Analiz Çalışması

					
Adres: Ekinciler Cad. No:64		Özyıldız Apt, Haziran 2003		Özyıldız Apt, Ocak 2006	
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: 1987 yılında Z+6 kat olarak inşa edilen yapının zemin katı pasaj olarak tasarlanmıştır.(11 adet ticarethane) Apartman girişi Z+1 den verilmiştir. Z+1 de kuaför, inşaat şirketi (2), Z+2 de dış hekimi bulunmaktadır. Yapıda Z+2 kattan itibaren, iki şer daire bulunmaktadır.			
Şimdiki kat sayısı	Z+7				
Yapımda planlanan konut sayısı	15				
Konut sayısı	12				
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	4+11 (pasaj)				
		12 Zemin kat	Pasaj (11 adet ticarethane mevcuttur.)		
		Z+1	Ticaret	Ticaret	Ticaret
		Z+2	Ticaret	Konut	Konut
		Z+3	Konut	Konut	Konut
		Z+4	Konut	Konut	Konut
		Z+5	Konut	Konut	Konut
		Z+6	Konut	Konut	Konut
ZEMİN KUAFOR HALİL		ZEMİN ENSARİOĞULLARI İNS		Z+1 DIS HEKİMİ	
					

Tablo 12. Arif Apt. Analiz Çalışması

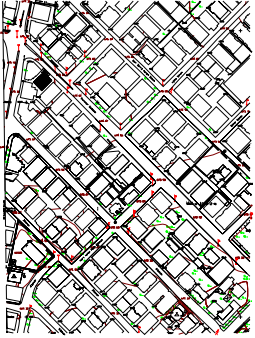

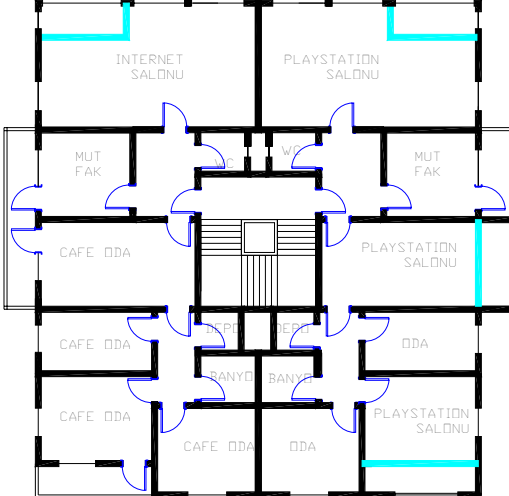
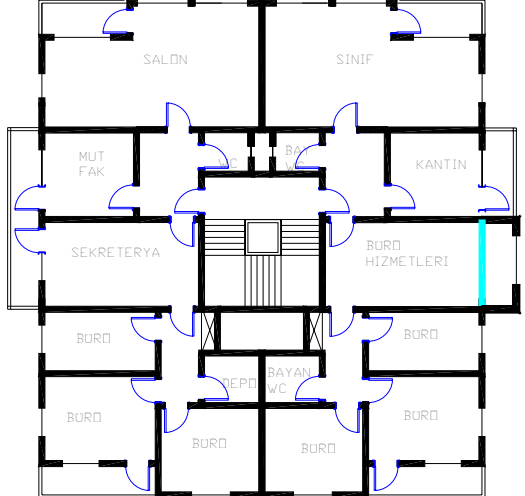
							
Adres: Ekinciler Cad. No: 66		Arif Apt, Haziran 2003	Arif Apt, Mart 2006				
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: Z+7 kat olarak inşa edilen yapı, 3 daire üzeri toplam 23 konut olarak tasarlanmıştır. Ön cephede telefon bayii, kuyumcu ve fotoğraf stüdyosu mevcuttur. Arka cephedeki 2 konut dışarıdan giriş verilerek ecza deposu ve kuaför salonuna çevrilmiştir. Apartman içerisinde diş hekimi(3), kitapevi, kuaför ve parti bürosu bulunmaktadır.					
Şimdiki kat sayısı	Z+7						
Yapımda planlanan konut sayısı	23						
Konut sayısı	15						
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	11						
		Ön Cephe	Ön Cephe	Arka Cephe			
		Zemin Kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret
		Z+1	Ticaret		Ticaret	Ticaret	
		Z+2	Konut		Ticaret	Ticaret	
		Z+3	Konut		Konut	Ticaret	
		Z+4	Konut		Konut	Konut	
		Z+5	Konut		Konut	Konut	
<p>Z+1 X KUAFOR</p> <p>Z+1 UNIVERSITE KITAPEVI</p>		<p>Z+2 DİS HEKİMİ</p> <p>Z+2 KONUT</p>					
							

Tablo 13. Çiğdem Apt. Analiz Çalışması

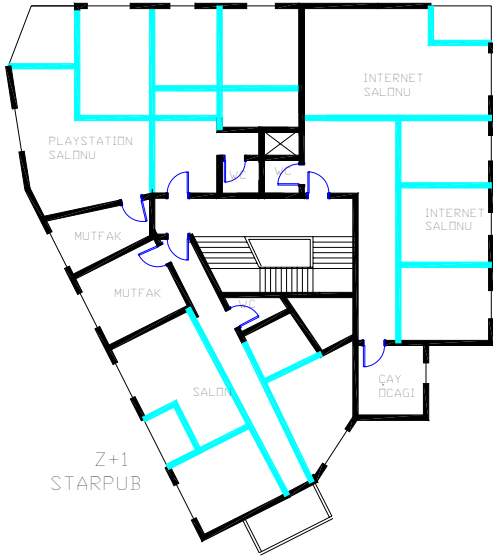
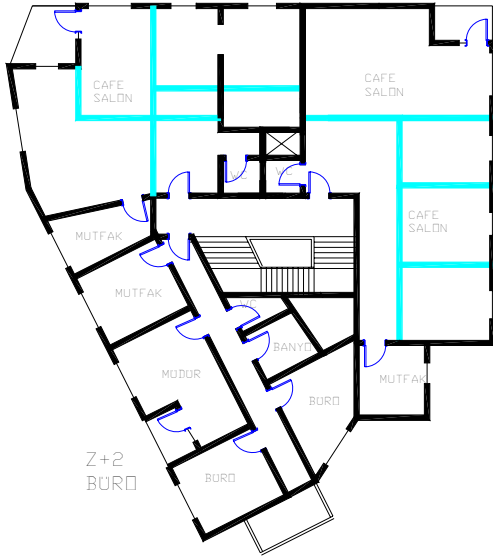
							
Adres: Ekinciler Cad.No: 68		Çiğdem Apt, Haziran 2003		Çiğdem Apt, Mart 2006			
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: Z+4 kat olarak inşa edilen yapı, 2 daire üzeri, 2 blok, toplam 20 konut olarak tasarlanmıştır. Yapıda şu anda 10 adet konut bulunmaktadır. Ön cephede ki 2 konut, 3 adet ticaret alanına çevrilmiştir.(müzik market, bökrek salonu, küçük ev aletleri satış). Apartman içerisinde diş hekimi, kuaför, sigorta şirketi, inşaat şirketi, turizm şirketi ve emlak büroları mevcuttur.					
Şimdiki kat sayısı	Z+4						
Yapımda planlanan konut sayısı	20						
Konut sayısı	10						
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	11		A Blok Ön Cephe	A Blok Arka Cephe	B Blok Ön Cephe	B Blok Arka Cephe	
		Z Kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret
		Z+1	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Konut
		Z+2	Ticaret	Konut	Ticaret	Ticaret	Ticaret
		Z+3	Konut	Konut	Konut	Konut	Konut
		Z+4	Konut	Konut	Konut	Konut	Konut
<p>Z+1 DOĞU EMLAK B BLOK</p> 		<p>Z+1 BIANÇA TURİZM A BLOK</p> 		<p>Z+3 KONUT B BLOK</p> 		<p>Z+3 AXA OYAK A BLOK</p> 	

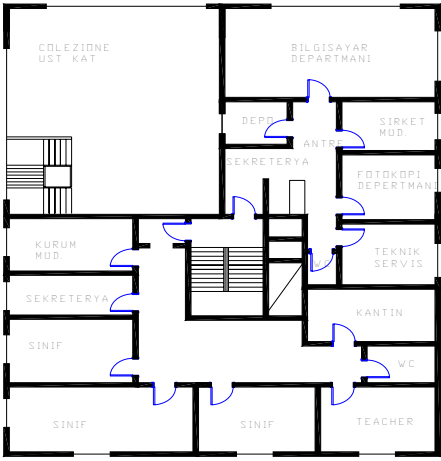
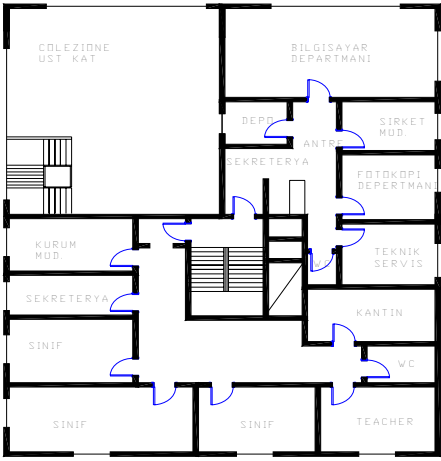
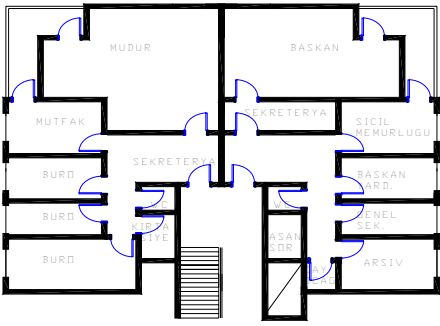
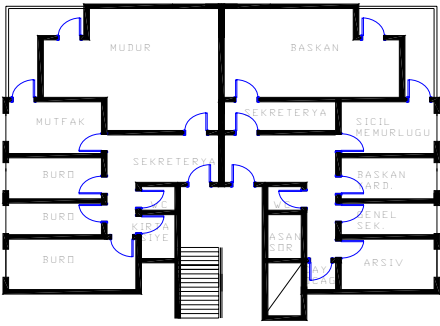
Tablo 14. Nurlan Apt. Analiz Çalışması

																																																			
		Adres: Ekinciler Cad. No: 70		Nurlan Apt, Haziran 2003		Nurlan Apt, Mart 2006																																													
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: Z+6 kat olarak inşa edilen yapı, 2 daire üzeri, 14 konut olarak tasarlanmıştır. Yapıda şu anda konut bulunmamaktadır. Zemin kat ön cephede telefon bayii (2), cafe-bar, müzik market bulunmaktadır. Apartman içersinde; cafe (4), güvenlik şirketi, avukatlık bürosu, inşaat şirketi (3), dernek (2), parti bürosu, kitapevi, müzik market bulunmaktadır.																																																	
Şimdiki kat sayısı	Z+6																																																		
Yapımda planlanan konut sayısı	14																																																		
Konut sayısı	0																																																		
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	17																																																		
		<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th colspan="2">ön cephe</th> <th colspan="2">ön cephe</th> <th></th> </tr> <tr> <th>Zemin Kat</th> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Z+1</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z+2</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z+3</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z+4</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z+5</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z+6</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			ön cephe		ön cephe			Zemin Kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Z+1	Ticaret		Ticaret			Z+2	Ticaret		Ticaret			Z+3	Ticaret		Ticaret			Z+4	Ticaret		Ticaret			Z+5	Ticaret		Ticaret			Z+6	Ticaret		Ticaret		
	ön cephe		ön cephe																																																
Zemin Kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret																																														
Z+1	Ticaret		Ticaret																																																
Z+2	Ticaret		Ticaret																																																
Z+3	Ticaret		Ticaret																																																
Z+4	Ticaret		Ticaret																																																
Z+5	Ticaret		Ticaret																																																
Z+6	Ticaret		Ticaret																																																
<p>Z+1 CAFE KAPKARA</p> <p>Z+1 PLAYSTATION</p> 		<p>Z+3 DU ÖĞRENCİ DER. ÖZGE GÜVENLİK</p> 																																																	

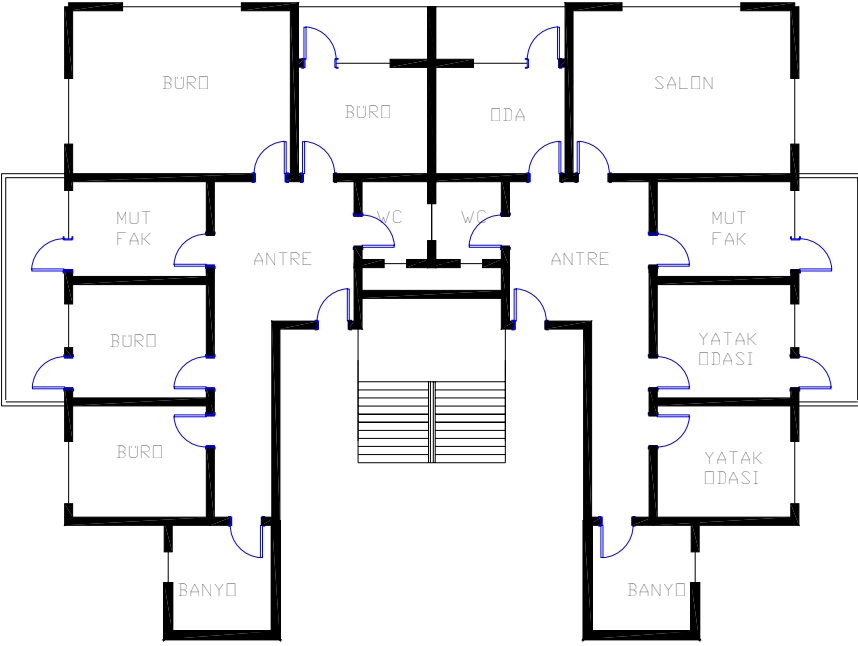
Tablo 15.Osman Bey Apt. Analiz Çalışması

										
Adres: Ekinçiler Cad. No:72		Osman Bey Apt, Haziran 2003	Osman Bey Apt, Mart 2006							
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: 1975 yılında Z+6 kat olarak inşa edilen yapı, 3 daire üzeri toplam 19 konut olarak tasarlanmıştır. Yapıda şu anda konut bulunmamaktadır. Zemin kat arka cephedeki konut çay evi olarak işletilmekte, ön cephede eczane, tuhafiyeye, büfe, kuyumcu, ayakkabı satış (2), müzik market, apartman içerisinde; cafe (5), parti bürosu (3), inşaat şirketi (2), dernek (3), muhasebe bürosu (2), avukatlık bürosu bulunmaktadır. Apartmanın Z+6 katı 2 daire birleştirilerek restoranta çevrilmiş, teras katı da yazlık bölüm olarak kullanılmaktadır.								
Şimdiki kat sayısı	Z+6									
Yapımda planlanan konut sayısı	19									
Konut sayısı	0									
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dahil)	24	Ön cephe		Ön cephe						
		13 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret
		Z+1	Ticaret		Ticaret		Ticaret			
		Z+2	Ticaret		Ticaret		Ticaret			
		Z+3	Ticaret		Ticaret		Ticaret			
		Z+4	Ticaret		Ticaret		Ticaret			
		Z+5	Ticaret		Ticaret		Ticaret			
Z+6	Ticaret		Ticaret		Ticaret					
Z+1 SONY PLAYSTATION		Z+1 ROSE NET		Z+2 RUJ CAFE		Z+2 ILON CAFE				
										

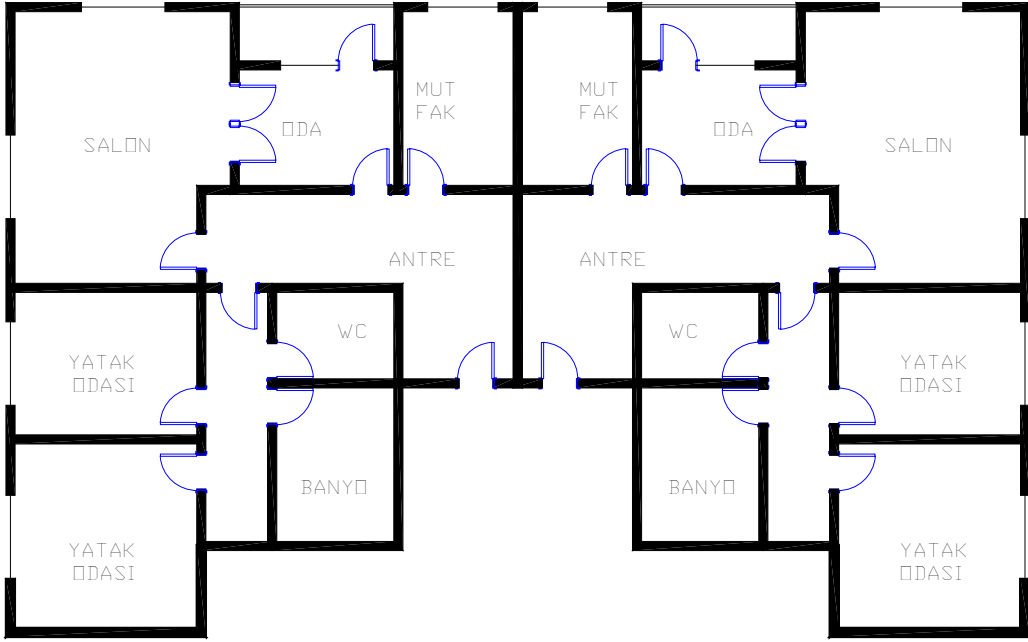
Tablo 16. Gür Apt. Analiz Çalışması

																																													
Adres: Ekinciler cad. no:19		Gür Apt, Haziran 2003	Gür Apt, Mart 2006																																										
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: Z+6 kat olarak inşa edilen yapı, 19 konut olarak tasarlanmıştır. Yapı daha önceden özel bir şirketin lojmanı olarak kullanılmış, daha sonradan halka satışı yapılmıştır. Zemin katta telefon bayii, bar (2), konfeksiyon (2) bulunmaktadır. Zemin katta bulunan konfeksiyon mağazalarından biri Z+1 kattaki konutu zemindeki mağazayla birleştirmiştir. Apartmanın bodrum katında bulunan 2 adet bara, zemin kattan giriş verilmiştir. Apartman içerisinde estetik merkezi, kargo şirketi, dil kursu, radyo merkezi, bilgisayar satış bürosu, Radyo TV Üst Kurulu ve Bölge Müdürlüğü, Ulaştırma Bakanlığı Bölge Müdürlüğü, Esnaf ve Sanatkarlar Odası bulunmaktadır.																																											
Şimdiki kat sayısı	Z+6																																												
Yapımda planlanan konut sayısı	19																																												
Konut sayısı	7																																												
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	16																																												
		<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th colspan="2">Ön Cephe</th> <th colspan="2">Ön Cephe</th> <th>Arka Cephe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Zemin Kat</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+1</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+2</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+3</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+4</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td colspan="2">Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+5</td> <td colspan="2">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> <td>Konut</td> </tr> </tbody> </table>			Ön Cephe		Ön Cephe		Arka Cephe	Zemin Kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Z+1	Ticaret		Ticaret		Ticaret	Z+2	Ticaret		Ticaret		Ticaret	Z+3	Ticaret		Ticaret		Ticaret	Z+4	Ticaret		Konut		Konut	Z+5	Konut		Konut		Konut
	Ön Cephe		Ön Cephe		Arka Cephe																																								
Zemin Kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret																																								
Z+1	Ticaret		Ticaret		Ticaret																																								
Z+2	Ticaret		Ticaret		Ticaret																																								
Z+3	Ticaret		Ticaret		Ticaret																																								
Z+4	Ticaret		Konut		Konut																																								
Z+5	Konut		Konut		Konut																																								
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>Z+1 COLEZIONE</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Z+1 OZKAN BILGISAYAR</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Z+3 ARAS CARGO</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Z+3 ESNAF VE SANATKARLAR ODASI</p> </div> </div>																																													
<p>Z+1 IXFORD DNG.KURSU</p>																																													

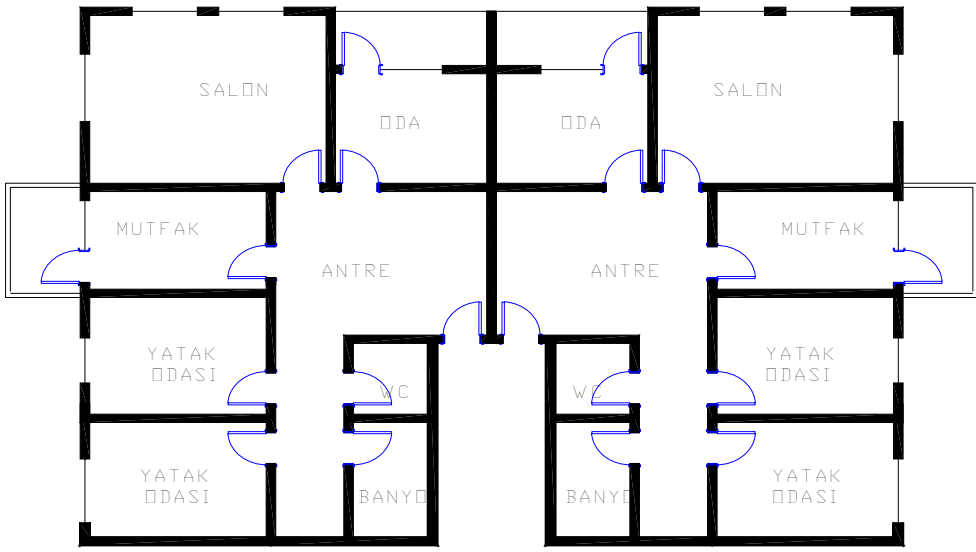
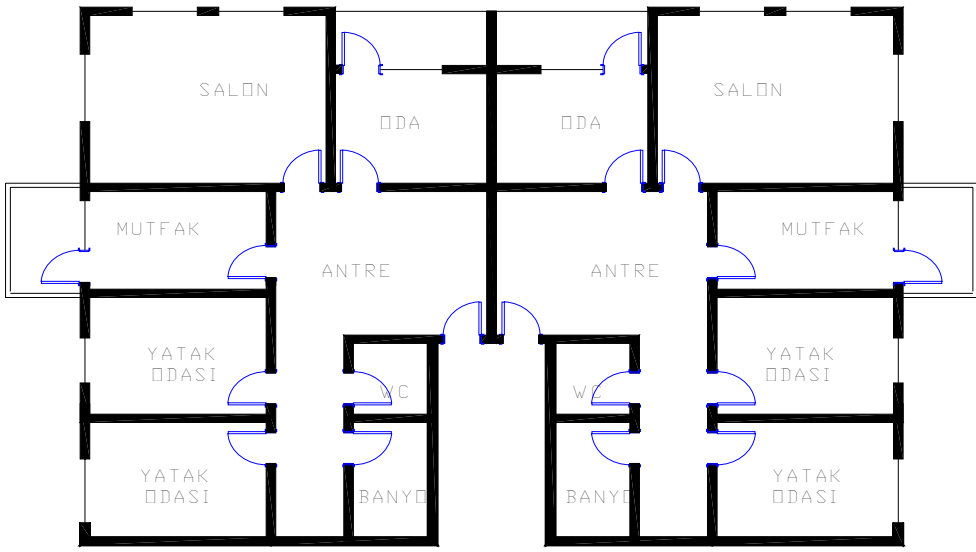
Tablo 17. Akbank Loj. Analiz Çalışması

						
Adres: Ekinciler Cad. No:21		Akbank Loj, Haziran 2003		Akbank Loj, Mart 2006		
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: Z+6 kat, 4 daire üzeri inşa edilen yapı, 25 konut olarak tasarlanmıştır. Yapı daha önceden banka lojmanı olarak kullanılmış, 1997 yılında halka satışı yapılmıştır. Zemin katta bulunan banka, bir dönem Z+1 katı işletmeye açmış daha sonradan boşaltmıştır. Apartman içerisinde 3 adet inşaat şirketi bürosu bulunmaktadır.				
Şimdiki kat sayısı	Z+6					
Yapımda planlanan konut sayısı	25					
Konut sayısı	20					
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	4					
			Ön cephe	Ön cephe	Arka cephe	Arka cephe
		14 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Konut	
		Z+1	Boş	Boş	Konut	Konut
		Z+2	Konut	Konut	Ticaret	Konut
		Z+3	Ticaret	Konut	Ticaret	Konut
		Z+4	Konut	Konut	Konut	Konut
		Z+5	Konut	Konut	Konut	Konut
		Z+3 MEDLİNES	Z+3 KONUT			
						

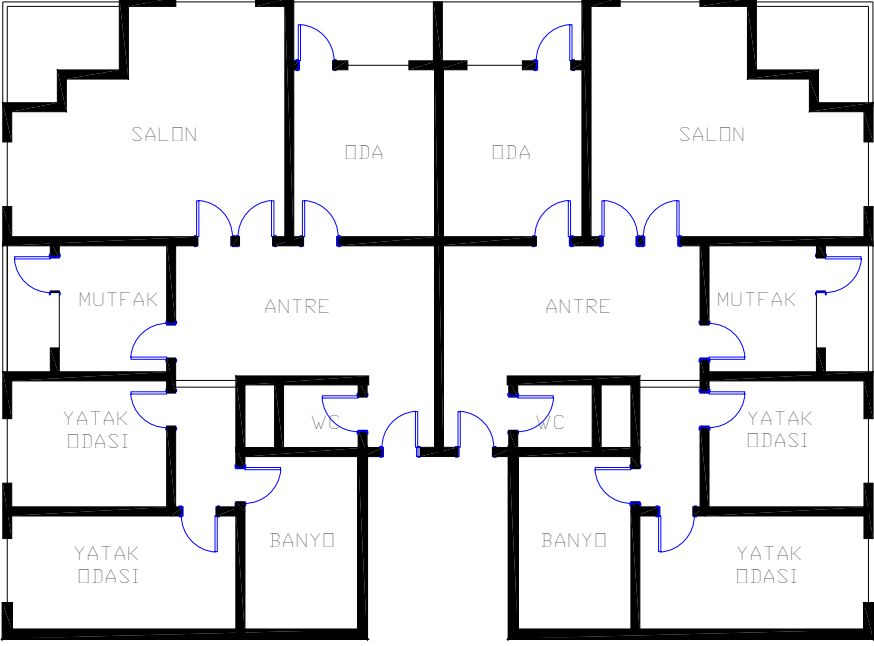
Tablo 18. Saadet Apt. Analiz Çalışması

								
Adres: Ekinciler Cad. No:23		Saadet apt, Haziran 2003		Saadet apt, Mart 2006				
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: Z+6 kat 4 daire üzeri inşa edilen yapı, 28 konut olarak tasarlanmıştır. Zemin kat ön cephedeki iki daire 6 adet ticaret alanına çevrilmiştir.(fotoğraf stüdyosu, hediyelik eşya satış (2), otobüs bilet satış bürosu, gıda, konfeksiyon) Yapının bodrum katı, Ekinciler caddesi cephesinden giriş verilerek kahve olarak işletilmektedir. Yapıda şu anda 26 adet konut bulunmaktadır						
Şimdiki kat sayısı	Z+6							
Yapımda planlanan konut sayısı	28							
Konut sayısı	26							
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	7	15 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret
		Z+1	Konut		Konut		Konut	
		Z+2	Konut		Konut		Konut	
		Z+3	Konut		Konut		Konut	
		Z+4	Konut		Konut		Konut	
		Z+5	Konut		Konut		Konut	
Z+1 KÖNUT		Z+1 KÖNUT						
								

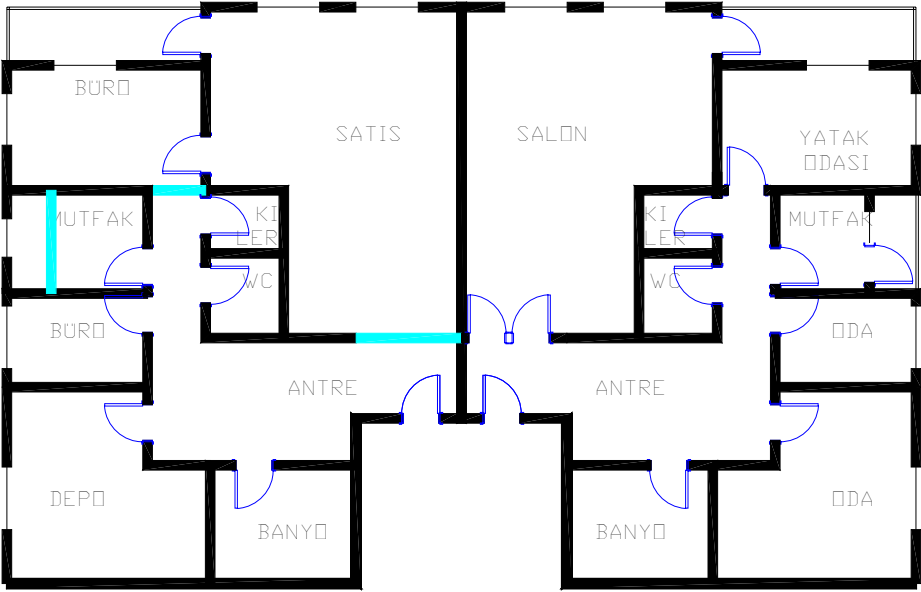
Tablo 19. Merve Apt. Analiz Çalışması

																																	
		Adres: Ekinçiler Cad. No:25/A		Merve Apt, Haziran 2003		Merve Apt, Mart 2006																											
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: Z+8 kat, 3 daire üzeri inşa edilen yapı, 27 konut olarak tasarlanmıştır. Apartman içerisinde; modaevi, özel üniversite irtibat bürosu ve güzellik merkezi bulunmaktadır. Apartman zemin katı pasaj olarak tasarlanmıştır.																															
Şimdiki kat sayısı	Z+8																																
Yapımda planlanan konut sayısı	27																																
Konut sayısı	24																																
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	3 + (pasaj)																																
		<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ön Cephe</th> <th>Ön Cephe</th> <th>Arka Cephe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Zemin Kat</td> <td colspan="3">Pasaj</td> </tr> <tr> <td>Z+1</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+2</td> <td>Konut</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+3</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+4</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+5</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> </tbody> </table>			Ön Cephe	Ön Cephe	Arka Cephe	Zemin Kat	Pasaj			Z+1	Konut	Konut	Ticaret	Z+2	Konut	Ticaret	Ticaret	Z+3	Konut	Konut	Konut	Z+4	Konut	Konut	Konut	Z+5	Konut	Konut	Konut		
	Ön Cephe	Ön Cephe	Arka Cephe																														
Zemin Kat	Pasaj																																
Z+1	Konut	Konut	Ticaret																														
Z+2	Konut	Ticaret	Ticaret																														
Z+3	Konut	Konut	Konut																														
Z+4	Konut	Konut	Konut																														
Z+5	Konut	Konut	Konut																														
		<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>Z+1 KONUT</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Z+1 KONUT</p> </div> </div>																															

Tablo 20. Giyasettin Bey Apt. Analiz Çalışması

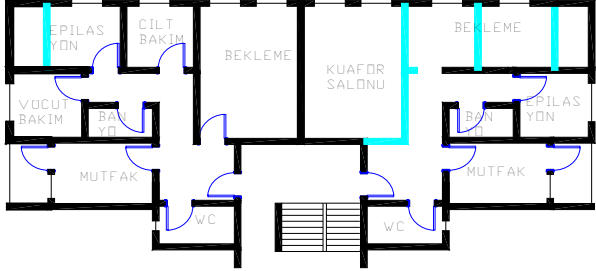
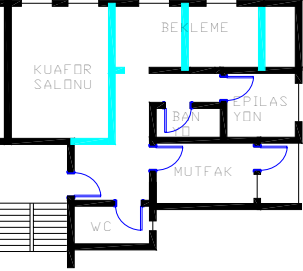
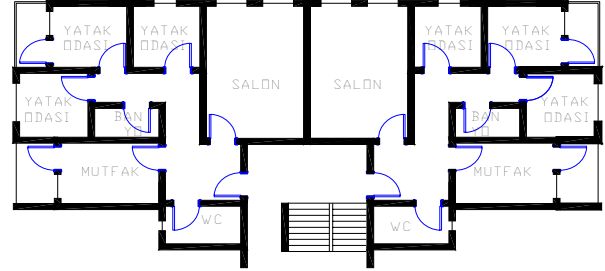
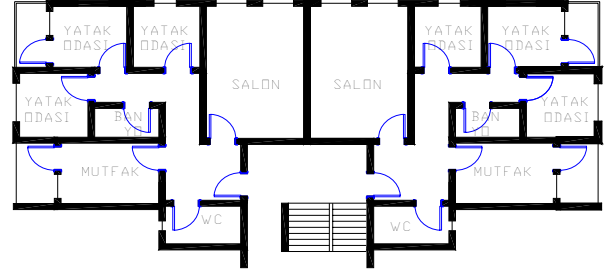
																																								
Adres: Ekinciler Cad. No: 27		Giyasettin Bey apt, Haziran 2003		Giyasettin Bey apt, Mart 2006																																				
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: 1982 yılında; Z+8 kat, 4 daire üzeri inşa edilen yapının bodrum, zemin ve Z+1 katları ticaret alanı olarak tasarlanmıştır (36 adet).																																						
Şimdiki kat sayısı	Z+8																																							
Yapımda planlanan konut sayısı	30																																							
Konut sayısı	30																																							
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	36+ (pasaj)																																							
		<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ön cephe</th> <th>Ön cephe</th> <th>Arka cephe</th> <th>Arka cephe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>16 Zemin kat</td> <td colspan="4">Pasaj</td> </tr> <tr> <td>Z+1</td> <td colspan="4">Pasaj</td> </tr> <tr> <td>Z+2</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+3</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+4</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+5</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> <td>Konut</td> </tr> </tbody> </table>					Ön cephe	Ön cephe	Arka cephe	Arka cephe	16 Zemin kat	Pasaj				Z+1	Pasaj				Z+2	Konut	Konut	Konut	Konut	Z+3	Konut	Konut	Konut	Konut	Z+4	Konut	Konut	Konut	Konut	Z+5	Konut	Konut	Konut	Konut
	Ön cephe	Ön cephe	Arka cephe	Arka cephe																																				
16 Zemin kat	Pasaj																																							
Z+1	Pasaj																																							
Z+2	Konut	Konut	Konut	Konut																																				
Z+3	Konut	Konut	Konut	Konut																																				
Z+4	Konut	Konut	Konut	Konut																																				
Z+5	Konut	Konut	Konut	Konut																																				
Z+1 KONUT		Z+1 KONUT																																						
																																								

Tablo 21. Aksu Apt. Analiz Çalışması

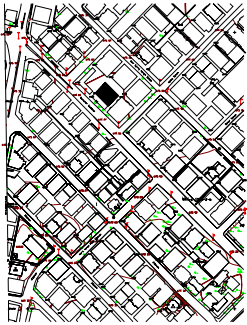

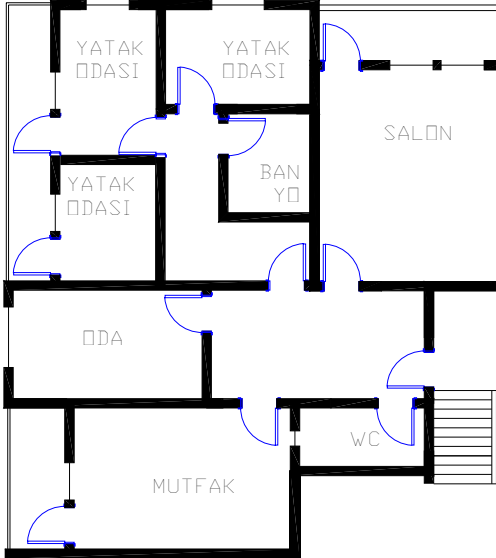
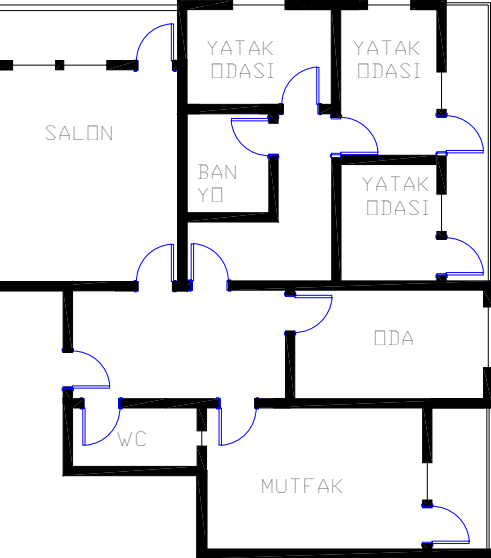
										
		Adres: Ekinciler Cad. No: 29		Aksu apt, Haziran 2003		Aksu apt, Mart 2006				
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: Z+7 kat, 4 daire üzeri inşa edilen yapı, 29 konut olarak tasarlanmıştır. Zemin katta ki daire, dışardan giriş verilerek kuaför salonuna çevrilmiştir. Apartman içerisinde internet cafe, toptan tekstil satış, mimarlar odası, inşaat şirketi, zemin katta da konfeksiyon (3), eczane, kuyumcu (2), lokanta, camcı bulunmaktadır								
Şimdiki kat sayısı	Z+7									
Yapımda planlanan konut sayısı	29									
Konut sayısı	24									
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	13	Ön cephe		Ön cephe		Arka cephe		Arka cephe		
		17 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret
		Z+1	Ticaret		Ticaret		Ticaret		Ticaret	
		Z+2	Konut		Konut		Konut		Konut	
		Z+3	Konut		Konut		Konut		Konut	
		Z+4	Konut		Konut		Konut		Konut	
Z+5	Konut		Konut		Konut		Konut			
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> Z+1 EMRE PAZARLAMA </div> <div style="text-align: center;"> Z+1 BOS </div> </div> 										

Tablo 22. Devran Apt. Analiz Çalışması

																																																				
Adres: Ekinciler Cad. No:31		Devran Apt, Haziran 2003	Devran Apt, Mart 2006																																																	
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: Z+6 kat, 3 daire üzeri 2 blok olarak inşa edilen yapının, A bloğu 19 konut olarak tasarlanmıştır. (B blok yan cephede olduğu için çalışma kapsamına alınmamıştır). Apartman içerisinde sürücü kursu, güzellik salonu, kuaför salonu, bilgisayar satış, koruma birliği, fatura ödeme veznesi, güvenlik şirketi, zemin kat ön cephede de eczane, kuruyemişiçi, büfe, boya bayii ve baklavacı bulunmaktadır.																																																		
Şimdiki kat sayısı	Z+6																																																			
Yapımda planlanan konut sayısı	19																																																			
Konut sayısı	12																																																			
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	7																																																			
		<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th colspan="3">Ön Cephe</th> <th colspan="2">Ön Cephe</th> <th>Arka Cephe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Zemin Kat</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Ticaret</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+1</td> <td colspan="3">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+2</td> <td colspan="3">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> <td>Ticaret</td> </tr> <tr> <td>Z+3</td> <td colspan="3">Ticaret</td> <td colspan="2">Ticaret</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+4</td> <td colspan="3">Ticaret</td> <td colspan="2">Konut</td> <td>Konut</td> </tr> <tr> <td>Z+5</td> <td colspan="3">Konut</td> <td colspan="2">Konut</td> <td>Konut</td> </tr> </tbody> </table>			Ön Cephe			Ön Cephe		Arka Cephe	Zemin Kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Konut	Z+1	Ticaret			Ticaret		Ticaret	Z+2	Konut			Konut		Ticaret	Z+3	Ticaret			Ticaret		Konut	Z+4	Ticaret			Konut		Konut	Z+5	Konut			Konut		Konut
	Ön Cephe			Ön Cephe		Arka Cephe																																														
Zemin Kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Konut																																														
Z+1	Ticaret			Ticaret		Ticaret																																														
Z+2	Konut			Konut		Ticaret																																														
Z+3	Ticaret			Ticaret		Konut																																														
Z+4	Ticaret			Konut		Konut																																														
Z+5	Konut			Konut		Konut																																														
<p>Z+1 SOGA GÜZELLİK SALONU</p> <p>Z+1 LOREAL KUAFÖR SALONU</p> <p>Z+2 KONUT</p> <p>Z+2 KONUT</p> 																																																				

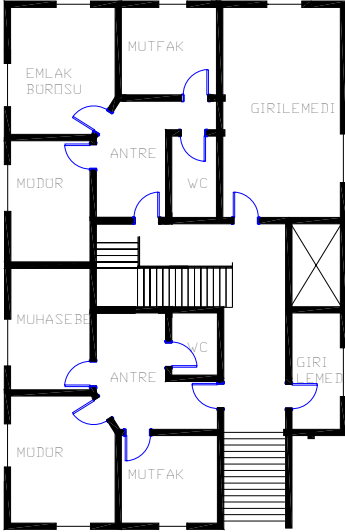
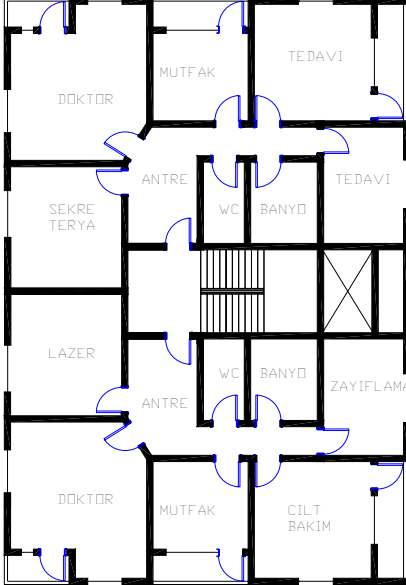
Tablo 23. Kristal Apt. Analiz Çalışması

									
		Adres: Ekinciler Cad. No:33			Kristal apt, Haziran 2003			Kristal apt, Mart 2006	
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: 1977 yılında Z+6 kat 4 daire üzeri inşa edilen yapı, 26 konut olarak tasarlanmıştır. Apartman içersinde zemin kat arka cephedeki dairelerden biri, AÇEV diğer daire de tez koop. Sendikası olarak kullanılmaktadır. Zemin kat ön cephede 6 adet ticaret alanı bulunmaktadır (şekerlemeci, kuruyemişiçi, tatlıcı, telefon bayii, fotoğraf stüdyosu, küçük ev aletleri satış).							
Şimdiki kat sayısı	Z+6								
Yapımda planlanan konut sayısı	26								
Konut sayısı	24								
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	8								
		Ön cephe		Ön cephe		Arka cephe		Arka cephe	
		Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Ticaret
		Z+1		Z+2		Z+3		Z+4	
		Konut		Konut		Konut		Konut	
		Z+2		Z+3		Z+4		Z+5	
		Konut		Konut		Konut		Konut	
		Z+3		Z+4		Z+5			
		Konut		Konut		Konut			
		Z+4		Z+5					
		Konut		Konut					
		Z+5							
		Konut							
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>Z+1 KÖNÜT</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Z+1 KÖNÜT</p> </div> </div>									

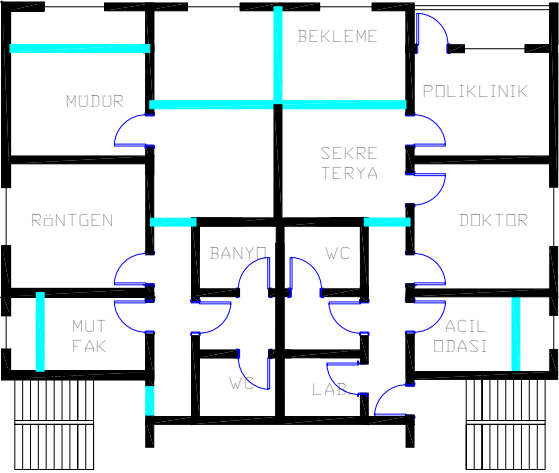
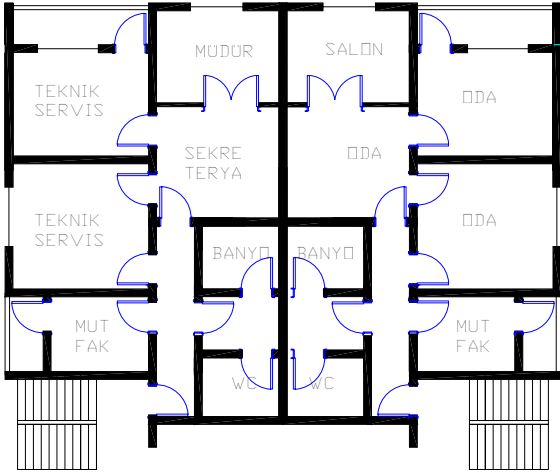
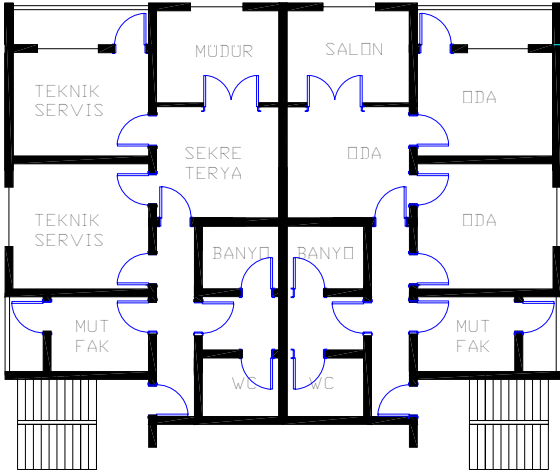
Tablo 24. Sayar Apt. Analiz Çalışması

															
Adres: Ekinciler Cad. No:35		Sayar apt, Haziran 2003		Sayar apt, Mart 2006											
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: 1997 yılında Z+8 kat, 2 daire üzeri inşa edilen yapı, toplam 18 konut olarak tasarlanmıştır. Apartman içerisinde, Zemin+1 katta dört adet ticaret alanı (emlak bürosu, inşaat şirketi (2)), üst katlar da diş hekimi, mühendislik bürosu ve güzellik salonu bulunmaktadır.													
Şimdiki kat sayısı	Z+8														
Yapımda planlanan konut sayısı	18														
Konut sayısı	11														
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	13					19 Zemin kat		Ön cephe		Ön cephe		Arka cephe		Arka cephe	
						Ticaret		Ticaret		Ticaret		Ticaret		Ticaret	
		Ticaret		Ticaret		Ticaret		Ticaret		Ticaret					
		Konut		Konut		Konut		Konut		Konut					
		Konut		Konut		Konut		Konut		Konut					

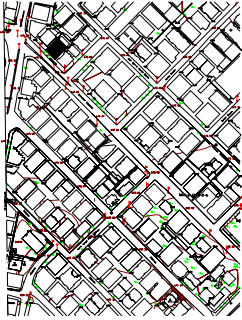

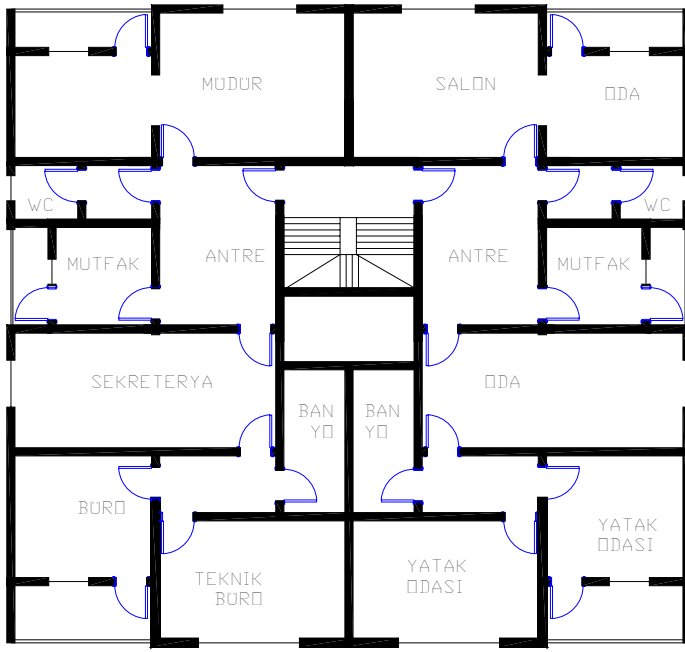

Z+1 DEMİR EMLAK 		Z+2 DİS HEKİMİ 	
Z+1 BÜRO		Z+2 DERMA LAZER	

Tablo 25. Hatıralar Apt. Analiz Çalışması

										
		Adres: Ekinciler Cad. No: 37		Hatıralar Apt, Haziran 2003		Hatıralar Apt, Mart 2006				
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: 1960'lı yıllarda iki katlı konutken yıkılıp Z+5 kat olarak inşa edilen yapı iki blok ikişer daire üzeri 24 konut olarak tasarlanmıştır. Zemin katta ki konutlar daha sonra ticaret alanlarına çevrilmiştir (matbaa, konfeksiyon, tuhafiyeye, müzik market). Apartman içersinde poliklinik, diş hekimi, internet cafe, sendika, bilgisayar satış ve mühendislik bürosu bulunmaktadır.								
Şimdiki kat sayısı	Z+5									
Yapımda planlanan konut sayısı	24									
Konut sayısı	12									
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	13		Ön cephe A blok		Ön cephe B blok		Arka cephe A blok		Arka cephe B blok	
		20 Zemin kat	Ticaret	Ticaret	Ticaret	Boş/Ticaret	Ticaret			
		Z+1	Ticaret	Ticaret	Konut	Ticaret				
		Z+2	Ticaret	Konut	Boş/ Ticaret	Konut				
		Z+3	Ticaret	Konut	Ticaret	Konut				
		Z+4	Ticaret	Konut	Konut	Konut				
Z+5	Konut	Konut	Konut	Konut						
Z+1 OFİS POLİKLİNİĞİ		Z+4 SAHİN COMPUTER		Z+4 KONUT						
										
A BLOK		B BLOK		A BLOK		B BLOK				

Tablo 26. Erbay Apt. Analiz Çalışması

							
		Adres: Ekinciler Cad. No: 39		Erbay Apt, Haziran 2003		Erbay Apt, Mart 2006	
Daha önceki durumu	İki katlı	Genel bilgi: Z+4 kat ve tamamı konut olarak tasarlanan yapının zemin katında ki konutlar bahçe de içine alınıp, genişletilerek ticarethanelere çevrilmiştir. (konfeksiyon, parfümeri) Apartman içerisinde kitapevi, oto kiralama, inşaat ve parti bürosu bulunmaktadır.					
Şimdiki kat sayısı	Z+4						
Yapımda planlanan konut sayısı	10						
Konut sayısı	4						
İşyeri sayısı (Z ve bodrum dâhil)	7		ön cephe		ön cephe		
			Ticaret	Ticaret	Ticaret		
		21 Zemin kat					
		Z+1	Konut		Konut		
		Z+2	Konut		Ticaret		
Z+3	Konut		Ticaret				
Z+4	Ticaret		Ticaret				
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> Z+2 BÖZKAR INS. </div> <div style="text-align: center;"> Z+2 KONUT. </div> </div> 							

4.3. Alan Çalışması Sonuçları

Diyarbakır Ekinciler aksı üzerinde 1960 yıllarında inşa edilen konutların birçoğu günümüzde yaygın olarak kullanılmayan ve tercih edilmeyen, sobalı evler olduğu analiz sonuçları ile belirlenmiştir (Şekil 23). Bu evlerin çoğu teknolojinin getirdiği yeniliklere bağlı olarak kaloriferli sisteme dönüştürülemeden günümüze kadar gelmiştir. Konutlarda oturanların bir kısmı çeşitli tadilatlar yaparak konutlarını kendileri için daha yaşanabilir hale getirmeye çalışmış, ancak konut yine değişen ve gelişen teknoloji ve konfor anlayışı karşısında yetersiz kalmıştır. Bu yapılar, malzemesinin veya strüktürünün eskimesiyle fiziksel, kullanıcı gereksinimlerini karşılayamaması veya zamanın gereklerine konfor anlayışına karşı yetersiz kalması sonucu işlevsel eskimelere maruz kalmıştır.

Şekil 23. 1970’li yıllarda Ekinciler cad.

Şekil 24. Ekinciler cad. görünüş (2004)

Diyarbakır’da daha önceden de belirtildiği nedenlerle nüfusun hızlı bir şekilde artması, konutların olduğu kadar ticaretin de sur içinden dışarı doğru yayılmasına neden olmuştur. Ekinciler caddesinin şehrin merkezi konumunu alması ile beraber ticari işletmelerde bu cadde de konumlanmayı tercih etmiş ve ticareti bu aks üzerine taşımışlardır (Şekil 24).

Yapılan gözlem, görüşme ve anketlerde sonucu görülmüştür ki; birçok aile konutlarını çeşitli sebeplerden terk ederken, konutlarını yüksek kira getirisi ya da satıştaki daha yüksek fiyatlar karşısında ticari işletmelere bırakmıştır.

Ekinciler Caddesi üzerinde bulunan, incelediğimiz konut yapılarının çoğunluğu, kendisinden beklenen geliri getirmemesi sonucu ekonomik, bulunduğu çevrenin fonksiyonel ve fiziksel özelliklerini yitirmesi sonucu bölgesel veya çevresel olarak adlandırabileceğimiz eskimelere maruz kalmıştır.

Apartmanlardaki ticari alanların artması ilk olarak zemin katlarını kapsamış; konut sahiplerinin bir kısmı konutunun ön cepheye rastlayan bölümünü bir kısmı da tamamını tadilatlar yaparak ticari alana çevirmiştir. Konut bir anda bir veya birkaç ticari mekâna dönüşmüştür. Ekinciler caddesinde bu alanlar giyim, ayakkabı, aksesuar mağazaları,

tuhafiye, lokanta, kuyumcu, döviz büroları vs olarak tercih edilmiştir. Zemin üstünde ise konutlar yerini genel olarak bürolara ve kafelere bırakmıştır.

Bu değişim hızlanırken konutundan daha önceden fonksiyonel veya konfor olarak şikâyeti olmayan kişiler, apartman içindeki kullanıcı grubunun bozulmasından dolayı oluşan ortak kullanım mekânlarında apartmana giriş çıkışların yoğunlaşmasıyla; ortak giderlerin artması, temizliğin ve mahremiyetlerinin sağlanamaması gibi sebeplerden şikâyetçi olmaya başlamıştır. Bunun sonucu olarak da imkânı olanlar çözümü başka konutlara taşınmakta bulmuşlardır.

Cadde üzerindeki yapıların bir kısmının yıkılmadan daha uzun süre fonksiyonlarına devam edebilmeleri amacıyla, yapılara yeni kullanıcılar kazandırılması yoluna gidilmiştir.

Çevrenin nitelikleri, imar planlarında yapılan değişiklikler sonucu yapılardaki çıkılabilecek kat sayısının artması ve arazi fiyatları değişimiyle, büyümeye ve değişmeye açık olmayan yapılar eskimeye maruz kalmış, teknik açıdan henüz sağlam durumdayken bazılarının yıkılmaları gerekmiştir.

Şekil 25. Tansel apt.(2003)

Şekil 26. Kalender İş Merkezi

Örneğin; yukarıda resmi görülen Tansel apartmanı 2005 yılında yıkılarak yerini tamamen ticari alan olarak tasarlanan Kalender İş Merkezine bırakmıştır (Şekil 25-26).

Konutlar yerini hızlı bir şekilde ticarete bırakırken; konut ve ticari alanların gereksinim ve fonksiyonları farklı olduğundan mekânlardaki iç duvarların birçoğu kaldırılmış, planları tamamen değiştirilmiştir. Bazı konutlar da alt kat ile veya karşısında bulunan konutla birleştirilerek daha geniş mekânlar elde edilmeye çalışılmıştır. Yapının içerisinde yapılan bu değişimler giderek dış cephelere de yansımış, sağır duvarlara sonradan açılan pencereler, daha fazla kapalı mekân kazanmak amacıyla ve her katta farklı renk ve malzemelerle kapatılan balkonlar da bina dışında cephesel kirliliğe yol açmıştır.

İnsanoğlunun çeşitli uğraşları ve çevresinde yarattığı tahribat sonucu bir takım düzen bozuklukları ve çirkin görüntüler ortaya çıkmaktadır. Bu durum giderek insanları rahatsız edici hale getirmektedir. Bu düzen bozuklukları ve çirkin görüntüler görsel kirlilik ya da görüntü kirliliği olarak adlandırılmaktadır (Konaklı, 2002).

Kentsel mekânı oluşturan ve bunlar çevresinde farklı amaçlarla yer verilen düzenleme, donatım ve tanıtım elemanlarının estetik ve fonksiyonel hedeflere uygun seçilmemesi ya da uyumsuz bir kompozisyon ortaya koyması görsel kirlenmelerin temel kaynağını oluşturmaktadır (Kumbaracıbaşı,1991).

Şekil 27. Osman Bey apt. detay (2003)

Şekil 28. Çalışkanlar Apt. detay (2003)

Aynı şekilde yapıda oluşan eskimeler sonucu bölgesel boyamalar, doğrama değişiklikleri, güneşi yoğun olan cepheler de sonradan uygulanan panjur sistemleri, pencere tipi veya diğer klima uygulamaları, çanak antenler yapının cephesinde karmaşıklık ve görsel kirlilik olmasına neden olmuştur (Şekil 27-28).

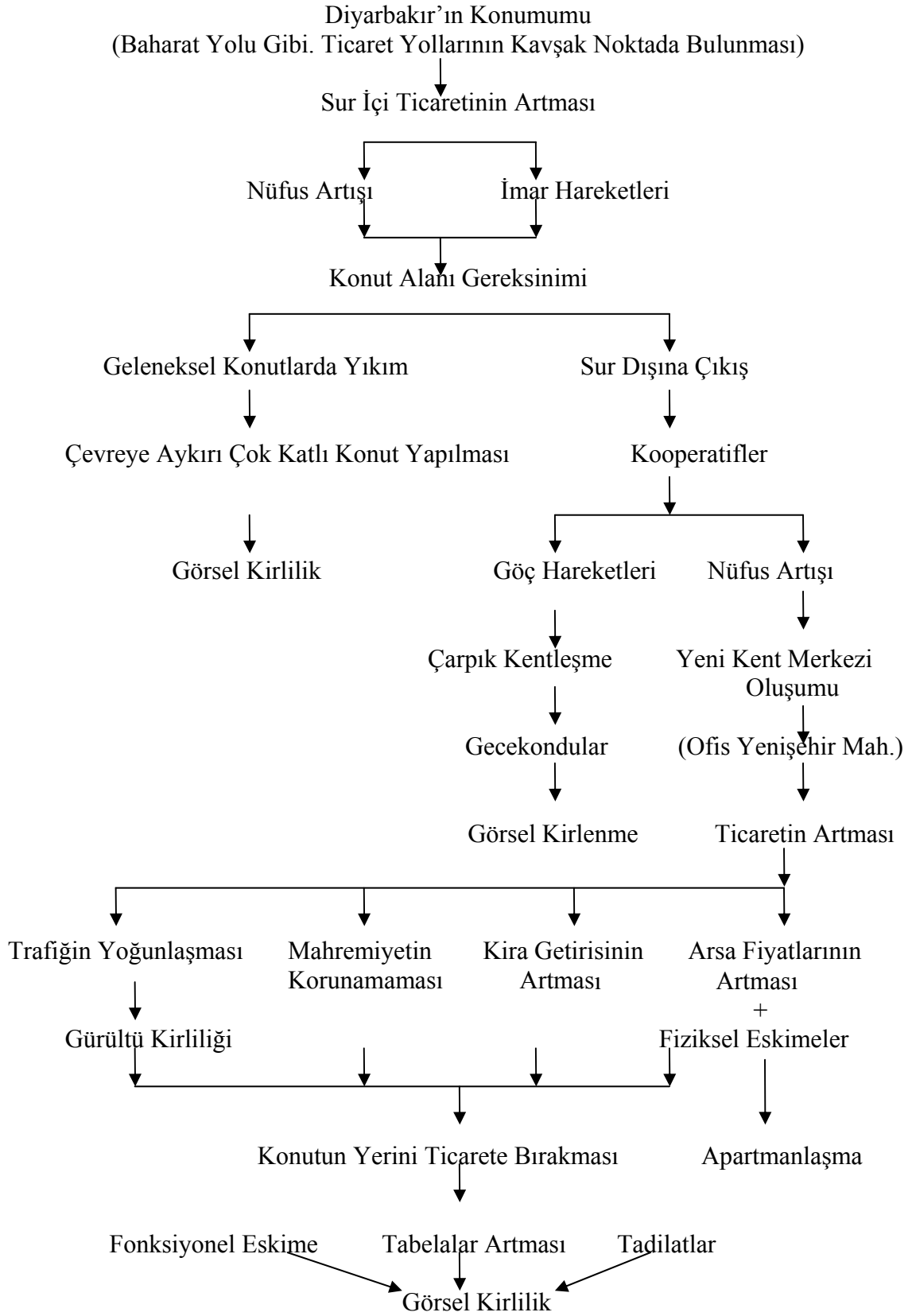
Şekil 29. Güldamlası apt. (detay 2006)

Dış cephe de koruma, destekleme, süsleme, yön gösterme, reklâm gibi amaçlarla kullanılan elemanların sayısı ve çeşit zenginliği görüntüdeki karmaşayı arttırmıştır (Şekil 29-30). Levha ve tabelalardaki oransızlık donatım ve tanıtım elemanlarının estetik ve fonksiyonel hedeflere uygun seçilmemesi ya da uyumsuz bir kompozisyon ortaya koymasıyla görsel kirlenme daha da artmış, cadde üzerindeki yapıların cepheleri giderek reklâm panolarından görünmez bir hal almıştır. (EK 1)

Şekil 30. Çiğdem apt. (detay 2006)

Yapılan çalışmalar sonucunda; Diyarbakır'da konutların sur dışına çıkmasıyla başlayan sürecin, günümüzde Ekinciler caddesinde oluşan görsel kirlenmeye varışını gösteren aşağıdaki şema oluşturulmuştur.

Şekil 31. Tarihsel süreç içerisinde Diyarbakır'da konutun dünü ve bugünü

5. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER

Endüstri devrimiyle birlikte tarım alanlarında makinelerin ortaya çıkıp işgücünü azaltması ve işsizliği artırmasının yanısıra, terör gibi nedenler köyden kente göçü hızlandırmıştır.

Aşırı nüfus artışının ortaya çıkardığı konut ihtiyacına cevap verebilmek için yeni yerleşim alanları oluşturulmaya çalışılmış, 1951 tarihinden sonra yeni kooperatifler kurulmaya başlanmış, böylece kale dışında yapılmaya başlanan yüzlerce bahçeli evle birlikte yepyeni ve modern bir şehir 4–5 yıl içinde kurulmuştur.

Bunun yanında kamu alanlarının sur içinden sur dışına taşınması bu yapılarda çalışan personelin konut ihtiyacını karşılamak için de bu yapılara yakın konutlar oluşturulmuştur.

Ticaretin gelişmesi ve nüfus artışı toplum yapısında değişikliklere sebep olmuştur. Konut alanlarının artmasıyla cadde üzerinde eğlence alanlarında artış görülmüştür.

Toplumsal yapıdaki değişimler neticesinde toplum ihtiyacına göre yapılarda da mekânsal ve işlevsel değişiklikler meydana gelmiştir. Sonuçta yaşam koşullarının değişiminden etkilenen, kent bütünündeki sorunları hazırlayan, değişime uğrayan konutlar oluşmuştur.

Ekinciler aksı üzerinde birkaç yıl içerisinde konut sayısının giderek azalacağı, yerini hızlı bir şekilde ticarete bırakacağı sonucuna varılmıştır. Bundan sonra yapılacak olan projelerde olabilecek değişimler dikkate alınarak insanların bazı bölgelerde yoğunlaşmalarını önleyecek projelerle, kent tek merkezlilikten kurtarılacak şekilde planlamaya gidilmesinin daha iyi olacağı düşünülmektedir.

Diyarbakır'da diğer pek çok kentimizde olduğu gibi, kentsel estetik açısından olumsuz olarak nitelendirdiğimiz görsel kirlilik mevcuttur. Bu kirlilik pek çok nedenden kaynaklanmaktadır. Gerek halkımız gerek yerel yönetimler, görsel kirlenmenin insan üzerindeki etkilerinin hemen fark edilmemesi, hem de bu durumun kanıksanmış olmasından dolayı bu konuda yeterince duyarlı değildir.

—İmar yönetmeliklerinde görsel kirlenme konusuna değinilmemiş, yapılan bir takım yönetmeliklerde de uygulama açısından çok fazla zorunluluk ve denetim getirilmemiştir. Bu yanlışların düzeltilebilmesi için bir an önce bu konuya değinilmesi gerekli yönetmeliklerin çıkarılması ve yasal yaptırımların getirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

—Kullanıcıların, yaşam çevrelerinin oluşmasında ve gereksinimlerinden doğacak farklılaşmaya uygun hale getirilmesinde, etkin olabilecek yöntemler benimsenmeli ve bu gelişmeleri mümkün kılmak için gerekli mevzuat değışiklikleri yapılmalıdır.

—Yeni yapılan pek çok binada sağır duvarlarda açılmış pencereler, sonradan kapatılmış balkonlar, farklı renklerde boyanmış kat ve balkonlar denetlenmeli bu gibi durumlar için yasal zorunluluklar getirilmelidir. Bina renkleri standartlara oturtulmalı, hem kendi içinde hem de komsu binalarla uyumlu olacak renklerin seçilmesi sağlanmalıdır.

—İşlev dışı kullanımın engellenmesi için yeni yasal düzenlemeler yapılmalı, Kent merkezi haline gelen Ekinciler Caddesinde bulunan yapıların tamamen ticari merkezlere dönmesiyle beraber yapıların cephelerinde oluşan bozulmaların belediyeler ve mimarların işbirliği ile yapılacak tadilatların daha uygun şekilde projelendirilerek görsel kirliliğin önüne geçilmesi gerekmektedir.

— Görüntü kirliliğini önleme bakımından birçok kent belediyesi tarafından hazırlanan “Şehir Estetiği-Reklâm-Tanıtım ve Tabela Yönetmeliği” Diyarbakır kenti için de hazırlanmalı, bu yönetmeliğin sağlıklı ve düzenli bir şekilde uygulanması sağlanmalı, uygulanmadığı takdirde gerekli yasal yaptırımlara gidilmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir.

Kentin sorunlarının ele alınabilmesi için o kentte yaşayan insanlarda kent ve kentlilik bilincinin uyanması gerekmektedir. Yaşadığımız kenti yalnızca arsa ve konuttan ibaret gördüğümüz, oraya ait ve bir bütün olarak görmediğimiz sürece kentin sorunları ile yeterince ilgilenemez ve çözüm getiremeyiz. Sorunların çözümüne tek tek yönelmekle amaca ulaşamayız. Bu sorunlara bir bütün olarak eğilmek, kentte kent planlaması ve yönetimini kapsamlı olarak ele almak, kullanılmasi gerekli cansız malzemeleri belli bir standardizasyona oturtmak, gerekli yasal düzenlemeleri yapmak ve denetlemek, bu

konuda halkı bilinçlendirmek zorunluluğu bulunmaktadır. Ancak bu şekilde sağlıklı, mutlu bir topluma ve layık olduğumuz temiz ve dđzenli çevreye kavuşabilecektir.

EKLER

EK 1. Görsel Kirlenme Detayları

EK 2. Gözlem Cetveli

EK 3. Konut Anket Formu

EK 4. İşyeri Anket Formu

Tablo 27. Görsel Kirlenme Detayları

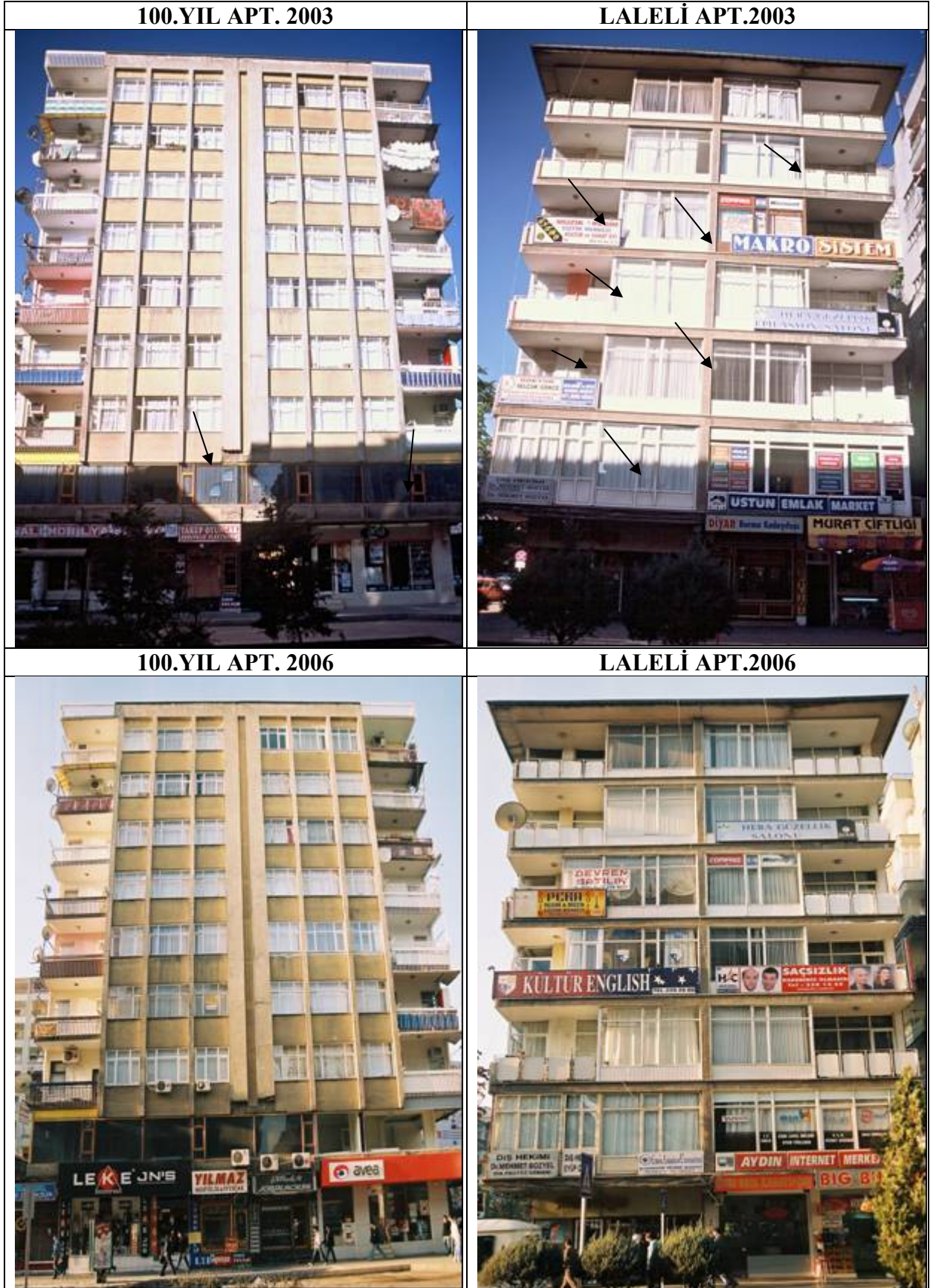
<p style="text-align: center;">EVREN APT. 2003</p> 	<p style="text-align: center;">TANSEL APT. 2003</p>
<p style="text-align: center;">EVREN APT. 2006</p> 	<p style="text-align: center;">KALENDER İŞ MERKEZİ 2006</p>

Tablo 28. Görsel Kirlenme Detayları

Tablo 29. Görsel Kirlenme Detayları

Tablo 30. Görsel Kirlenme Detayları

Tablo 31. Görsel Kirlenme Detayları

Tablo 32. Görsel Kirlenme Detayları

Tablo 33. Görsel Kirlenme Detayları

Tablo 34. Görsel Kirlenme Detayları

Tablo 35. Görsel Kirlenme Detayları

Tablo 36. Görsel Kirlenme Detayları

SAADET APT. 2003	MERVE APT. 2003
	
SAADET APT. 2006	MERVE APT. 2006
	

Tablo 37. Görsel Kirlenme Detayları

GİYASETTİN BEY APT. 2003	AKSU APT. 2003
	
GİYASETTİN BEY APT. 2006	AKSU APT. 2006
	

Tablo 38. Görsel Kirlenme Detayları

DEVİRAN APT. 2003	KRİSTAL APT. 2003
	
DEVİRAN APT. APT. 2006	KRİSTAL APT. 2006
	

Tablo 39. Görsel Kirlenme Detayları

Tablo 40. Görsel Kirlenme Detayları

ERBAY APT. 2003	
	
ERBAY APT. 2006	
	

EK 2. GÖZLEM CETVELİ

1. Plan değişikliği yapılmış mı?

Evet	Hayır
------	-------

2. Fonksiyon değişikliği yapılmış mı?

Evet	Hayır
------	-------

3. İş yerine uygun mu?

Evet	Hayır
------	-------

4.Fonksiyon değişimi cephede değişiklik yaratmış mı?

Evet	Hayır
------	-------

5. Cephede tabela var mı?

Evet	Hayır
------	-------

EK 3. KONUTLAR İÇİN ANKET UYGULAMA Sİ

1. Konutta kiracı mı ev sahibi misiniz?

- a) kiracı   b) ev sahibi

2. Binada kaç yıldır oturuyorsunuz?

- a) 1 yıldan az   b) 1-5 yıl   c) 6-10 yıl   d) 10 yıldan fazla

3. İmkânlarınız uygun olsa idi Ekinciler caddesinden başka bir yere taşınır mıydınız?

- a) evet   b) hayır

4. Konutunuzun çevresine ilişkin sevmediğiniz yanları nelerdir?

- a) çevrenin sıkışık ve çok katlı olması   ( )
 b) çevrenin bakımsız oluşu   ( )
 c) ulaşım zorluğu   ( )
 d) yeşil alanların yetersiz oluşu   ( )
 e) çocuklar için uygun olmayışı   ( )
 f) komşuluk ilişkilerinin iyi olmayışı   ( )
 g) kullanıcı grubunun bozulması   ( )
 h) gürültü olması   ( )
 ı) olumsuz manzara   ( )
 j) diğer(belirtiniz) .....

5. Konutunuzun sevmediğiniz yanları nelerdir?

- a) büyüklüğü yetersiz   ( )
 b) düzenlenişi iyi değil   ( )
 c) bulunan kat uygun değil   ( )
 d) baktığı yön uygun değil   ( )
 e) dış görünüşü / estetiği iyi /güzel değil   ( )
 f) yapısal sorunları var(eski, rutubet, akma, ses geçirme)   ( )
 g) kışın ısınamıyoruz
 h) diğer(belirtiniz) .....

6. Konutunuzun en sevdiğiniz yanı nedir?

- a) merkezi bir noktada oluşu ( )
 b) dairenin kullanışlı olması ( )
 c) diğer ( )

7. Evinizde mahremiyetinizin korunduğunu düşünüyor musunuz?

- a) evet b) hayır

8. Konut bölgenizi güvenli buluyor musunuz?

- a) evet b) hayır

9. Mekânın iç duvarlarında ihtiyaçtan dolayı her hangi bir değişim yapılmış mı veya yaptınız mı?

- a) evet b) hayır

10. Yaptığımız değişikliğin amacı nedir?

- a) güvenlik ( )
 b) güneş rüzgâr ( )
 c) konuttaki yer sıkıntısı ( )
 d) mekânın amacı için kullanışlı olmayışı ( )

11. Son 5 yılda ortak iç mekânlarda, dış cephede veya çatıda bakım, onarım yapıldı mı?

- a) evet b) hayır

12. Yapıda ne gibi onarımlar yapılmıştır?

- a) boya b) tesisat c) yapılmamıştır

13. Binada bulunan işyerlerinden rahatsız mısınız?

- a) evet b) hayır

14. Sizce apartmandaki dairelerin bürolara dönüşmesinin sebebi nedir?

- Büroların daha fazla kira geliri getirmesi ( ) Bankaların yakın olması ( )
 Ticari alan olması ( ) Şehrin merkezi olması ( )

15. Sizce büroların ve konutların bir arada bulunmasından dolayı ortak mekânlarda veya binaya giriş çıkışlarda problemler oluşmuş mudur?

- a) evet   b) hayır

16. Cevabınız evet ise ne gibi problemler yaşıyorsunuz?

- a) Temizlik sağlanamıyor
b) Giriş çıkışlarda yoğunluk oluşuyor
c) Bina giderleri (asansör, ara elektrik)arttı
d) Diğer

17. Buradan taşınırsanız daireyi kimlere kiraya verirsiniz?

- a) büroya   b) aileye   c) bekâra

18. Nedeni ne olurdu?

- a) daha fazla kira geliri getirmesi   b) apartman sakinlerinin izin vermeyişi
c) kullanıcı grubunu bozmamak   d) kiracının yapıya zarar vereceği
e)diğer.....

19. Otopark problemini nasıl çözüyorsunuz?

- a) yol üstüne   b) bahçeye   c) oto parka   d) arka caddeye

20. Çocuklarınız genellikle nerede oynarlar?

- a) yol üstünde   b) bahçede   c) oto parka   d) çocuk oyun alanında   e) evde

21. Caddenin trafiğe kapatılması konusunda ne düşünüyorsunuz?

- a) şehrin trafiğinde kargaşa yaratacağını düşünüyorum
b) kapatılmasını gereksiz buluyorum
c) mutlaka kapatılması gerektiğini düşünüyorum
d) yorum yok

EK 4. İŞYERLERİ İÇİN ANKET UYGULAMA Sİ

1.İşyerinde kiracı mı mülk sahibi misiniz?

- a) kiracı   b) mülk sahibi

2.Burada kaç yıldır hizmet veriyorsunuz?

- a) 1 yıldan az   b) 1-5 yıl   c) 6-10 yıl   d) 10 yıldan fazla

3.İmkânlarınız uygun olsa idi başka bir semte taşınmak ister miydiniz?

- a) evet   b) hayır

4. İşyeri çevresinin sevmediğiniz yanları nelerdir?

- a) çevrenin sıkışık ve çok katlı olması ( )
 b) çevrenin bakımsız oluşu ( )
 c) ulaşım zorluğu ( )
 d) yeşil alanların yetersiz oluşu ( )
 e) çocuklar için uygun olmayışı ( )
 f) komşuluk ilişkilerinin iyi olmayışı ( )
 g) kullanıcı grubunun bozulması ( )
 h) gürültü olması ( )
 i) olumsuz manzara ( )
 i) otopark sorunu ( )
 j) diğer(belirtiniz)

5. İşyerinizin sevmediğiniz yanları nelerdir?

- a) büyüklüğü yetersiz ( )
 b) düzenlenişi iyi değil ( )
 c) bulunan kat uygun değil ( )
 d) baktığı yön uygun değil ( )
 e) dış görünüşü / estetiği iyi /güzel değil ( )
 f) yapısal sorunları var(rutubet,akma ,ses geçirme) ( )
 g) diğer(belirtiniz) .....

6. İşyerinizin en sevdiğiniz yanı nedir ?

- a) merkezi bir noktada ( )
 b) dairenin kullanışlı olması ( )
 c) diğer(belirtiniz) ( )

7. İşyeri bölgenizi güvenli buluyor musunuz ?

- a) evet b) hayır

8. Mekânın duvarlarında ihtiyaçtan dolayı her hangi bir değişim yapılmış mı veya yaptınız mı?

- a) evet b) hayır

9. Dış cepheye ihtiyaçtan dolayı müdahale edecek tarzda ekleme çıkartma yapıldı mı?

- a) evet b) hayır

10. Yaptığımız değişikliğin amacı nedir?

- a) güvenlik ( )
 b) güneş rüzgar ( )
 c) konuttaki yer sıkıntısı ( )
 d) mekanın amacı için kullanışlı olmayışı ( )

11. Müşteriye hizmet verirken mekandan kaynaklanan iletişim,ulaşım vb.gibi konularda zorluklarla karşılaşılıyor musunuz ?

- a) evet b) hayır

12. Sizce apartmandaki dairelerin bürolara dönüşmesinin sebebi nedir?

- Büroların daha fazla kira geliri getirmesi ( ) Bankaların yakın olması ( )
 Ticari alan olması ( ) Şehrin merkezi olması ( )

13.Otopark problemini nasıl çözüyorsunuz?

- a) yol üstüne b) bahçeye c) oto parka d) arka caddeye

14. Caddenin trafiğe kapatılması konusunda ne düşünüyorsunuz?

- a) şehrin trafiğinde kargaşa yaratacağını düşünüyorum
- b) kapatılmasını gereksiz buluyorum
- c) mutlaka kapatılması gerektiğini düşünüyorum
- d) yorum yok

KAYNAKÇA

Akıncıtürk, N., (1996), Adana'nın Kentsel Gelişme Sorunları ve Koruma Amaçlı Planlama Tasarım Uygulama Hedefleri Sempozyumu Kitabı. Adana, 7-8 Kasım 1996

(Aluçlu, İ., 1993), Eski Diyarbakır Evlerinde Malzeme –Strüktür-Süsleme İlişkisi Üzerine Bir Araştırma. Diyarbakır, Şubat 1993

(Anonim, 1982), Yurt Ansiklopedisi (1982) “Diyarbakır maddesi” Türkiye İl İl: Dünyü, Bugünü, Yarını, 4.Cilt, Anadolu Yayıncılık A.Ş. İstanbul

(Anonim, 1991), Diyarbakır'ı Tanıtan Adam Yazar Şevket Beysanoğlu'na 70.Yaş Armağanı San Matbaası, Ankara, 1991

(Anonim, 1995) Türkiye İş Bankası. Kültür Ve Sanat Dergisi, Sayı: 28, 1995

(Anonim a, 2005) <http://www.dicle.net/link.html>

(Anonim b, 2005) www.gap.gov.tr.htm

(Anonim c, 2006) www.die.gov.tr

Arslan, R., (1999) 'Diyarbakır Kentinin Tarihi Ve Bugünkü Konumu', Müze Şehir Diyarbakır

Atik, S., (2001), 'Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Yerleşme Ve Konut Sorunları' Habitat 2'nin 5. Yılında GAP'ta Yerleşim Ve Konut Sorunları Sempozyumu Ve Forumu TMMOB, Barok Ofset Ankara

Beysanoğlu Ş., Koz M.S., (1999), Müze Şehir Diyarbakır , YKY, İstanbul

Beysanoğlu Ş., (2001), Anıtları Ve Kitabeleri İle Diyarbakır Tarihi, 3 Cilt, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Kültür Ve Sanat Yayınları, Ankara.

Birel, F., (1999), 'GAP Çerçevesinde Diyarbakır'ın Çevre Sorunları' Yüksek Lisans Tezi, Ankara

- Bulut M., (1998), 'Bölgesel Kalkınma Ve Diyarbakır' Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır
- Dikmen, B., (1992), '19.Yüzyıl Sonu Beyoğlu Apartmanlarının Günümüzdeki Kullanımlarının Saptanması Konusunda Araştırma' Yüksek Lisans Tezi, İstanbul
- Gabriel, A.,(1940), Voyages Archeologiques Dans la Tuquie Orientale, Paris s:93
- Gürsel, Y.,(1992), Mimarlık ve Çevre, Anahtar Kitaplar Yayınevi
- Güneli Z., (2002), Mimarlık Bülteni, Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi, Eylül 2002 Sy:11
- Gürak, H., (2004), "Araştırmacılara Öneriler " Sakarya Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları
- Kara, E., (2006), Diyarbakır Yenişehir Belediyesi
- Karasar, N., (1986), Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara
- Kumbaracıbaşı, (1991) "Çevre Kirlenmesinin Üçüncü Boyutu: Görsel Kirlenme " Bildiri, BÜ Güzel Sanatlar Fakültesi, Ankara
- Konaklı, Ö., (2002), 'Görsel Kirlilik Ve Konya Kenti Örneğinde İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma' S.Ü Ziraat Fakültesi Dergisi, sy 28–37
- Kuloğlu, N., (1994), 'Konuttaki İşlevsel Değişimin Tarihi Çevrelerin Korunmasında Oluşturduğu Güçlükler Ve Çözüm Önerileri: Ortahisar Örnek Çalışması', Doktora Tezi, Trabzon
- Odabaşı, Y., (1998), "Anket Yöntemi", <http://www.aof.edu.tr>
- Özyılmaz, H.,(2001) 'Kullanıcı Gereksinimlerinin Konut Ve Çevre Açısından İrdelenmesi' Yüksek Lisans Tezi

Özbay, E. M.,(1996), ‘Diyarbakır da Ticari Hayat Ve Talebi Yüksek Markalı Malları Satan Perakendeci İşletmelerin Kuruluş Yeri Ve Pazarlama Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi ‘ Doktora Tezi, Malatya

Özer, A., (2001), ‘Habitat 2’nin 5 .Yılında GAP’ta Yerleşim Ve Konut Sorunları’, Barok ofset, Ankara

Özmen, A., (1995), Doktora Tezi, Ankara s:20–26–27–30

Sarı, İ., (1996), “Şehrimiz Diyarbakır”, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları:2, İstanbul

Sevinç, A., (2001), ’GAP’ta İmar Uygulamaları Ve Diyarbakır Örneği’ Habitat 2’nin 5. Yılında GAP’ta Yerleşim Ve Konut Sorunları Sempozyumu Ve Forumu TMMOB, Barok Ofset Ankara

Sümbüllüoğlu, V., (1988), ‘Sağlık Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri’, Ankara

Tekeli ,İ., (1995), ‘Konut Araştırmaları Sempozyumu Konut Araştırmaları Dizisi’, 11temmuz 1993, Ankara 1995, ODTÜ Basım İşliğı,

Tekin, A., (1969), ‘Fotoğraflarla Diyarbakır Tarihi’, Diyarbakır

Yıldız, A., (2004), ‘Türkiye Deki Yetişkin Eğitim Araştırmalarına Toplu Bakış’, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakülte Dergisi, Cilt:37/1

Çizelge Listesi**sayfa**

Çizelge 1.	Konutta kiracı mı, ev sahibi misiniz?.....	33
Çizelge 2.	Kaç yıldır burada oturuyorsunuz.....	33
Çizelge 3.	İmkânlarınız uygun olsa idi Ekinciler caddesinden taşınır mıydınız?.....	34
Çizelge 4.	Konutunuzun çevresine ilişkin sevmediğiniz yanları nelerdir?.....	34
Çizelge 5.	Konutunuzun sevmediğiniz yanları nelerdir?.....	35
Çizelge 6.	Konutunuzun en sevdiğiniz yanı nedir?.....	35
Çizelge 7.	Evinizde mahremiyetinizin korunduğunu düşünüyor musunuz?.....	36
Çizelge 8.	Konut bölgenizi güvenli buluyor musunuz?.....	36
Çizelge 9.	Mekânın duvarlarında herhangi bir değişiklik yapılmış mı?.....	37
Çizelge 10.	Mekânın duvarlarında yapılan değişikliğin amacı nedir?.....	37
Çizelge 11.	Son 5 yılda ortak iç mekânlarda, dış cephede veya çatıda bakım, onarım yapıldı mı?.....	38
Çizelge 12.	Konutunuzda son 5 yılda ne gibi onarımlar yapılmıştır?.....	38
Çizelge 13.	Binada bulunan işyerlerinden rahatsız mısınız?.....	39
Çizelge 14.	Sizce apartman dairelerinin bürolara dönüşmesini sebebi nedir?.....	39
Çizelge 15.	Sizce büroların ve konutların bir arada bulunmasından dolayı ortak mekânlarda veya binaya giriş çıkışlarda problemler oluşmuş mudur?.....	40
Çizelge 16.	Apartmentdaki bürolardan dolayı ne gibi problemler yaşıyorsunuz?	40
Çizelge 17.	Buradan taşınırsanız daireyi kimlere kiraya verirsiniz?.....	41
Çizelge 18.	Konutunuzu büroya değil de aileye verme sebebiniz ne olurdu?.....	41
Çizelge 19.	Otopark problemini nasıl çözüyorsunuz?.....	42
Çizelge 20.	Çocuklarınız genellikle nerede oynarlar?.....	42
Çizelge 21.	Caddenin trafiğe kapatılması konusunda ne düşünüyorsunuz?.....	43
Çizelge 22.	İşyerinde kiracımı mülk sahibi misiniz?.....	43
Çizelge 23.	Kaç yıldır burada hizmet veriyorsunuz?.....	44
Çizelge 24.	İmkânlarınız uygun olsa idi Ekinciler Caddesinden taşınmak ister miydiniz?.....	44
Çizelge 25.	İşyeri çevrenizin sevmediğiniz yanları nelerdir?.....	45
Çizelge 26.	İşyerinizin sevmediğiniz yanları nelerdir?.....	45
Çizelge 27.	İşyerinizin en sevdiğiniz yanı nedir?.....	46
Çizelge 28.	İşyeri bölgenizi güvenli buluyor musunuz?.....	46

Çizelge 29.	Mekânın duvarlarında herhangi bir değişiklik yapılmış mı?.....	47
Çizelge 30.	Dış cepheye ihtiyaçtan dolayı müdahale edecek tarzda ekleme çıkartma yapıldı mı?.....	47
Çizelge 31.	Mekânın duvarlarında yaptığımız değişikliğin amacı nedir?.....	48
Çizelge 32.	Mekân müşterinin hareketlerini kolaylaştıracak niteliğe sahip midir?.....	48
Çizelge 33.	Müşteriye hizmet verirken mekândan kaynaklanan iletişim, ulaşım vb. gibi konularda zorluklarla karşılaşılıyor musunuz?.....	49
Çizelge 34.	Sizce apartmanlardaki konutların bürolara dönüşmesinin sebebi nedir?...49	
Çizelge 35.	Otopark problemini nasıl çözüyorsunuz?.....	50
Çizelge 36.	Caddenin trafiğe kapatılması konusunda ne düşünüyorsunuz?.....	50

Şekil Listesi**sayfa**

Şekil7. A.Gabriel tarafından çizilen Sur içi planı	10
Şekil 8. 1950 li yılların başlarında Sur dışına çıkışı.....	12
Şekil 9. 1980–1990 döneminde Diyarbakır kenti genel arazi kullanılışı	13
Şekil 10. Sur' a paralel caddenin görünümü.....	14
Şekil 11. 1960 lı yıllarda sur dışı kent dokusu, Mühendisler koop. Lise Cad.....	15
Şekil 12 Lise Caddesinden görünüş. (2006).....	15
Şekil 13. Türkiye ve Diyarbakır da kentleşme hızları.....	16
Şekil 8. Şehir ve köy nüfusu ile yıllık nüfus artış hızı, 2000	17
Şekil 9. Diyarbakır ilinin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı	18
Şekil 10. Tarihsel süreç içerisinde konutun dünü ve bugünü.....	21
Şekil 11. Apartmanlaşma süreci	22
Şekil 12. 1954–1979 yılları arasında apartmanlaşma oranı.....	23
Şekil 13. Nüfus artışına bağlı kentsel ve kırsal konut talebi	24
Ş ekil 14.Ofis semtinden görünüş.....	25
Şekil 15. İstasyon cad. ve Ekinciler cad. kesişimi.....	26
Şekil 16. Ekincilere cad.....	26
Şekil 17. Ekinciler cad. Ofis yeraltı geçidi	27
Şekil 18. Ekinciler cad.....	27

Şekil 19. Ekinciler cad.....	28
Şekil 20. Ekinciler cad.....	28
Şekil 21. Ekinciler İmar Pafta.....	29
Şekil 22. Ekinciler caddesi üzerinde alan çalışması kapsamı dışındaki yapılar.....	30
Şekil 23. 1970’li yıllarda Ekinciler cad.....	78
Şekil 24. Ekinciler cad. görünüş (2004).....	79
Şekil 25. Tansel apt.(2003)	80
Şekil 26. Kalender İş Merkezi	80
Şekil 27. Osman Bey apt. detay (2003).....	81
Şekil 28. Çalışkanlar Apt. detay (2003)	81
Şekil 29. Güldamlası apt.(detay 2006).....	82
Şekil 30. Çiğdem apt .(detay 2006).....	82
Şekil 31. Tarihsel süreç içerisinde Diyarbakır’da konutun dünü ve bugünü.....	83

Tablo Listesi**sayfa**

Tablo 2. Evran Apt Analiz Çalışması.....	52
Tablo 2. Şahin Apt Analiz Çalışması.....	53
Tablo 3. Güldamlası ve Kürüm Apt. Analiz Çalışması.....	54
Tablo 4. 100.yıl Apt. Analiz Çalışması	55
Tablo 5. Laleli Apt. Analiz Çalışması	56
Tablo 6. Onur Apt. Analiz Çalışması	57
Tablo 7.Kervansaray Apt. Analiz Çalışması	58
Tablo 8. Çalışkanlar Apt. Analiz Çalışması	59
Tablo 9. Işık 1 Apt. Analiz Çalışması	60

Tablo 10. Işık 2 Apt Analiz Çalışması 1.....	61
Tablo 11. Özyıldız Apt. Analiz Çalışması	62
Tablo 12. Arif Apt. Analiz Çalışması 1.....	63
Tablo 13. Çiğdem Apt. Analiz Çalışması	64
Tablo 14. Nurlan Apt. Analiz çalışması 1.....	65
Tablo 15. Osman Bey Apt. Analiz Çalışması	66
Tablo 16. Gür Apt. Analiz Çalışması	67
Tablo 17. Akbank Loj. Analiz Çalışması	68
Tablo 18. Saadet Apt. Analiz Çalışması.....	69
Tablo 19. Merve Apt. Analiz Çalışması.....	70
Tablo 20. Giyasettin Bey Apt. Analiz Çalışması.....	71
Tablo 21. Aksu Apt. Analiz Çalışması.....	72
Tablo 22. Devran Apt. Analiz Çalışması.....	73
Tablo 23. Kristal Apt. Analiz Çalışması.....	74
Tablo 24. Sayar Apt. Analiz Çalışması.....	75
Tablo 25. Hatıralar Apt. Analiz Çalışması	76
Tablo 26. Erbay Apt. Analiz Çalışması	77

Tablo 27. Görsel Kirlenme Detayları (Evrar Apt., Tansel Apt.)	88
Tablo 28. Görsel Kirlenme Detayları (Şahin Apt., Güldamlaş Apt.).....	89
Tablo 29. Görsel Kirlenme Detayları (100.Yıl Apt., Laleli Apt.).....	90
Tablo 30. Görsel Kirlenme Detayları (Onur Apt., Kervan Aptsaray Apt.).....	91
Tablo 31. Görsel Kirlenme Detayları (Çalışkanlar Apt., Işık 1 Apt.).....	92
Tablo 32. Görsel Kirlenme Detayları (Işık 2 Apt., Özyıldız Apt.).....	93
Tablo 33. Görsel Kirlenme Detayları (Arif Apt., Çiğdem Apt.).....	94
Tablo 34. Görsel Kirlenme Detayları (Nurlan Apt., Osman Bey Apt.).....	95
Tablo 35. Görsel Kirlenme Detayları (Gür Apt., Akbank Loj.).....	96
Tablo 36. Görsel Kirlenme Detayları (Saadet Apt., Merve Apt.).....	97
Tablo 37. Görsel Kirlenme Detayları (Giyasettin Apt.,Aksu Apt.).....	98
Tablo 38. Görsel Kirlenme Detayları (Devran Apt., Kristal Apt.).....	99
Tablo 39. Görsel Kirlenme Detayları (Sayar Apt., Hatıralar Apt.).....	100
Tablo 40. Görsel Kirlenme Detayları (Erbay Apt.).....	101

ÖZGEÇMİŞ

Doğum tarihi : 01.06.1974

Doğum yeri : Diyarbakır

İlkokul :(1980–1985) Mehmetçik İlkokulu

Lise :(1985–1992) Diyarbakır Anadolu Lisesi

Lisans :(1992–1997)Dicle Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü